

**CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI**

POWIATOWY RAPORT Z DZIAŁAŃ PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ W ZAKRESIE ZDROWIA PUBLICZNEGO ZA 2025 R.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łęcznej
Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Łęcznej
ul. Krasnystawska 54, 21-010 Łęczna

Łęczna, marzec 2026 r.

Spis treści

WSTĘP	4
EPIDEMIOLOGIA	5
Choroby układu oddechowego.....	5
Choroby przenoszone przez kleszcze.....	9
Zakażenia HIV, zachorowania na AIDS	9
Choroby przenoszone drogą płciową.....	9
Inwazyjna choroba meningokokowa (IChM).....	10
Zakażenia krwiopochodne	10
Ogniska zatruc pokarmowych/zakażeń jelitowych	10
Wybrane choroby zakaźne przewodu pokarmowego.....	10
Gruźlica.....	12
Styczność i narażenie na wściekliznę.....	13
Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat.....	13
Choroba wywołana Streptococcus pyogenes, inwazyjna – róża.....	13
Kryptosporidioza	13
Choroby rzadkie (występujące sporadycznie, np. malaria, choroba Creutzfeldta-Jacoba, gorączka denga, inne zarejestrowane w danym powiecie).....	13
Szczepienia ochronne	13
Wykonawstwo szczepień w powiecie łęczyńskim za rok 2025.....	14
Nadzór nad podmiotami leczniczymi w zakresie pionu Epidemiologii.....	15
Podsumowanie	17
EGZEKUCJA OBOWIĄZKU SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH	18
Podsumowanie	19
HIGIENA ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA	19
Obiekty Żywnościowe Żywieniowe.....	19
Nadzór nad zbiorowymi zatruciami pokarmowymi	21
Nadzór nad obrotem grzybami	21
Ocena obiektów żywnościowo-żywniowych na trasie turystycznej pojezierza	21
Ocena sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym w jednostkach systemu oświaty.....	22
Ocena stanu sanitarnego bloków żywienia w zakładach służby zdrowia	23
Ocena sposobu żywienia pacjentów w placówkach szpitalnych	23
Nadzór nad produkcją pierwotną, dostawami bezpośrednimi i RHD- Rolniczym Handlem Detalicznym	24
Ocena jakości zdrowotnej żywności.....	26
RASFF – System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach.....	26

Kontrola graniczna żywności.....	26
➤ Podsumowanie	27
HIGIENA KOMUNALNA.....	27
Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.....	27
Jakość wody przeznaczonej do spożycia	31
Jakość wody ciepłej.....	33
Nadzór nad kąpieliskami i miejscami okazjonalnie wykorzystywanymi do kąpieli	35
Podmioty lecznicze.....	35
➤ Podsumowanie	36
HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY	37
Stan sanitarny i techniczny budynków	39
Higiena procesów nauczania	41
Oświetlenie w szkołach.....	42
Warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego	43
Opieka zdrowotna nad uczniami i opieka stomatologiczna	44
Wypoczynek zimowy dzieci i młodzieży.....	45
➤ Podsumowanie	46
HIGIENA PRACY I NADZÓR NAD CHEMIKALIAM I	46
Nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy	48
Higiena radiacyjna	52
Postępowanie administracyjne / egzekucyjne.....	52
Postępowania w sprawie chorób zawodowych	53
Nadzór nad substancjami chemicznymi oraz ich mieszaninami	54
Działania w ramach ograniczania zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanego przez prekursorzy narkotyków kategorii 2 i 3	56
Działania w ramach ograniczania zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne.....	57
➤ Podsumowanie	58
NADZÓR ZAPOBIEGAWCZY	58
➤ Podsumowanie	59
OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA.....	60
➤ Podsumowanie	65
Spis wykresów	66

WSTĘP

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami: higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny radiacyjnej, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, żywności, żywienia i produktów kosmetycznych, higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne – w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska oraz prowadzenie działalności oświatowo-zdrowotnej.

Niniejszy raport „Powiatowy Raport z Działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zdrowia publicznego za 2025 r.” został opracowany przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Łęcznej w celu dostarczenia informacji o działaniach Państwowej Inspekcji Sanitarnej w powiecie łęczyńskim w zakresie zdrowia publicznego podejmowanych w 2025 roku oraz oceny skuteczności tych działań a także przedstawienia obrazu bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców powiatu łęczyńskiego.

Dokument obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2025 r. i prezentuje wyniki nadzoru epidemiologicznego, nadzoru nad higieną żywności i żywienia, higieną komunalną, warunkami sanitarnymi w placówkach oświatowych, nadzoru nad warunkami pracy, substancjami chemicznymi, zapobiegawczego nadzoru sanitarnego a także działania z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.

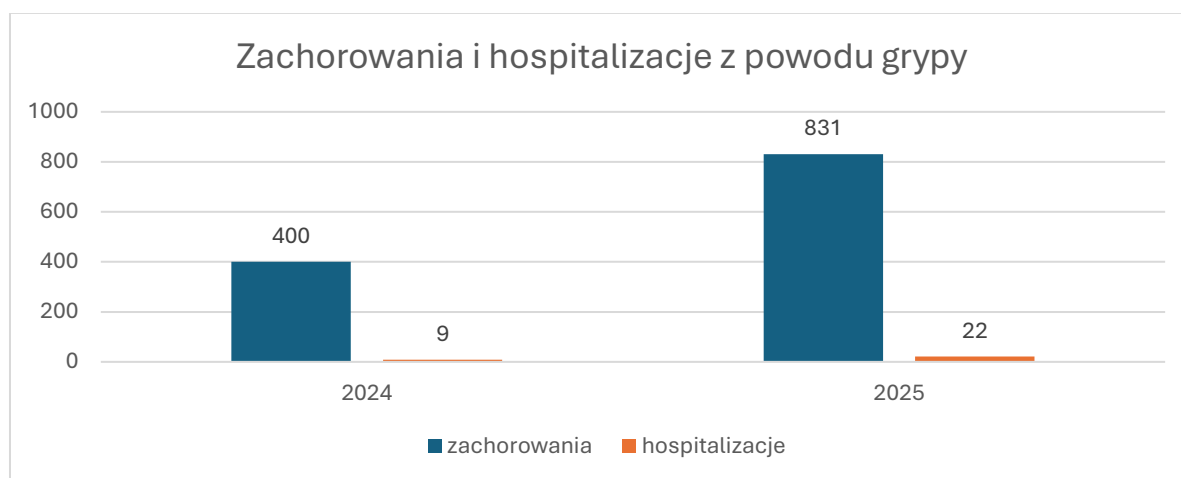
EPIDEMIOLOGIA

Sekcja Nadzoru P/Epidemicznego Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łęcznej w zakresie czynnego nadzoru nad chorobami zakaźnymi prowadzi bieżący monitoring zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne. Rejestracja zgłoszonych zachorowań i podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne odbywała się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych, które opracowane zostały przez NIZPH PZH-PIB na potrzeby nadzoru epidemiologicznego. Zapadalności na poszczególne choroby wyliczono uwzględniając liczbę ludności powiatu łęczyńskiego na dzień 30 czerwca 2025 r. tj. 55 429 - (Źródło: Główny Urząd Statystyczny).

Choroby układu oddechowego

- Grypa

W 2025 roku w PSSE w Łęcznej zarejestrowano 831 zachorowań na grypę potwierdzonych wynikiem testu antygenowego, spośród których 22 osoby poddano hospitalizacji. Stanowi to dwukrotny wzrost zachorowalności w stosunku do roku 2024, kiedy to zarejestrowano 400 przypadków zachorowań na grypę spośród których 9 osób było hospitalizowanych. Z przekazanych przez podmioty informacji wynika, że zachorowania dotyczyły osób nieuodpornionych przeciwko grypie.

Wykres 1. Liczba zachorowań i hospitalizacji z powodu grypy w pow. łęczyńskim w 2024 i 2025 r.

Analizując otrzymane zgłoszenia widać sezonowość zachorowań – najwięcej przypadków zarejestrowano w pierwszym kwartale 2025 r. – 769 przypadków: 389 w styczniu, 265 w lutym, 115 w marcu. Najwięcej zachorowań odnotowano w grupie wiekowej 10-14 lat – 106 przypadków.

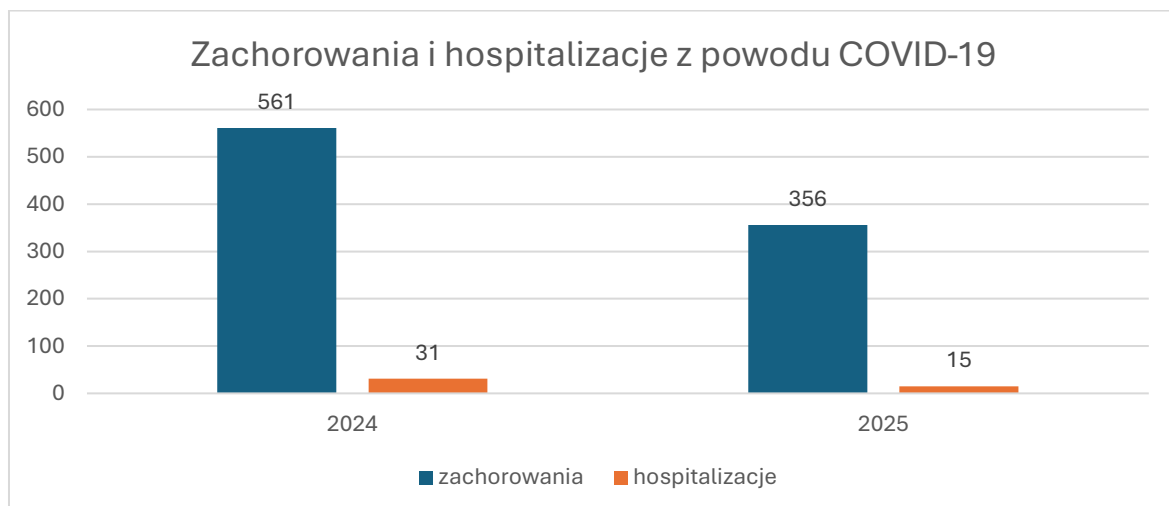
Wykres 2. Sezonowy rozkład zachorowań na gripę w pow. łęczyńskim w 2025 r.

W 2025 r. zarejestrowano 6 przypadków grypy potwierdzonej badaniem molekularnym. 5 osób poddano hospitalizacji. Zachorowania dotyczyły głównie dzieci w przedziale 1-7 r.ż. – 5 przypadków i 1 przypadek u 42 letniego mężczyzny. Wyizolowano szczepy AH1N1 (2 przypadki), AH3 (2 przypadki), AH1-2009 (1 przypadek), grypa A (1 przypadek). Z informacji uzyskanych podczas prowadzonego nadzoru epidemiologicznego osoby chore nie były wcześniej uodpornione przeciwko grypie. Współczynnik zapadalności wynosi 149,9.

W 2025 r. kontynuowany był nadzór nad gripą oparty na systemie SENTINEL będącym zintegrowanym systemem nadzoru wirusologicznego i epidemiologicznego nad gripą w Polsce. Celem programu jest monitorowanie aktywności wirusa grypy i pozyskiwanie danych na temat infekcji w Polsce. Badania były prowadzone w kierunku obecności wirusa grypy, SARS-CoV-2 oraz RSV. Pobierano wymazy z nosa i gardła od osób z objawami grypopodobnymi - u jednej osoby wykryto obecność wirusa grypy A.

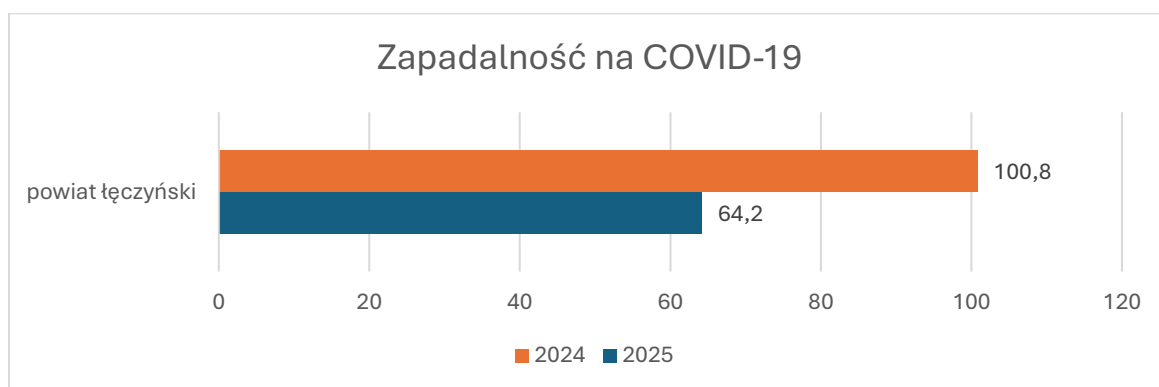
- [SARS-CoV-2/zachorowania na COVID-19](#)

W 2025 roku na terenie powiatu łęczyńskiego zarejestrowano 356 potwierdzonych przypadków zachorowań na COVID-19. 15 osób poddanych zostało hospitalizacji. Nie zarejestrowano zgonów z powodu zakażenia wirusem SARS-CoV-2. Stanowi to znaczący spadek zachorowań w porównaniu do roku 2024, kiedy zarejestrowano 561 przypadków zachorowań na COVID-19.

Wykres 3. Zachorowania wywołane wirusem SARS-CoV-2 w pow. łęczyńskim w 2024 i 2025 r.

Współczynnik zapadalności wynosi 64,2.

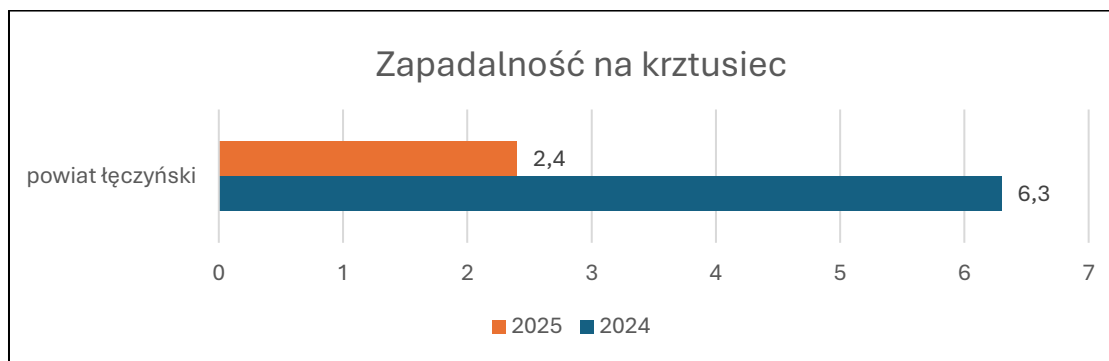

Wykres 4. Wskaźnik zapadalności na COVID-19 w pow. łęczyńskim w 2024 i 2025 r.

Analizując otrzymane zgłoszenia widać sezonowość zachorowań – najczęściej przypadków zarejestrowano od sierpnia do października – 253 przypadki. Najwięcej zachorowań - 45 - zarejestrowano u osób w przedziale wiekowym 65-74 lat. W analizowanym roku nie zarejestrowano ogniska epidemicznego wywołanego wirusem SARS-CoV-2, co należy ocenić pozytywnie. Dla porównania w roku 2024, w powiecie łęczyńskim, zarejestrowano 3 ogniska epidemiczne wywołane wirusem SARS-CoV-2, które wystąpiły w Szpitalu Powiatowym w Łęcznej.

- **Krztusiec**

W 2025 roku w powiecie łęczyńskim odnotowano 15 zachorowań na krztusiec, co wskazuje na znaczący spadek zachorowalności wśród mieszkańców powiatu względem roku 2024, w którym zarejestrowano 35 przypadków krztuśca. Współczynnik zapadalności na krztusiec wynosi 2,7.

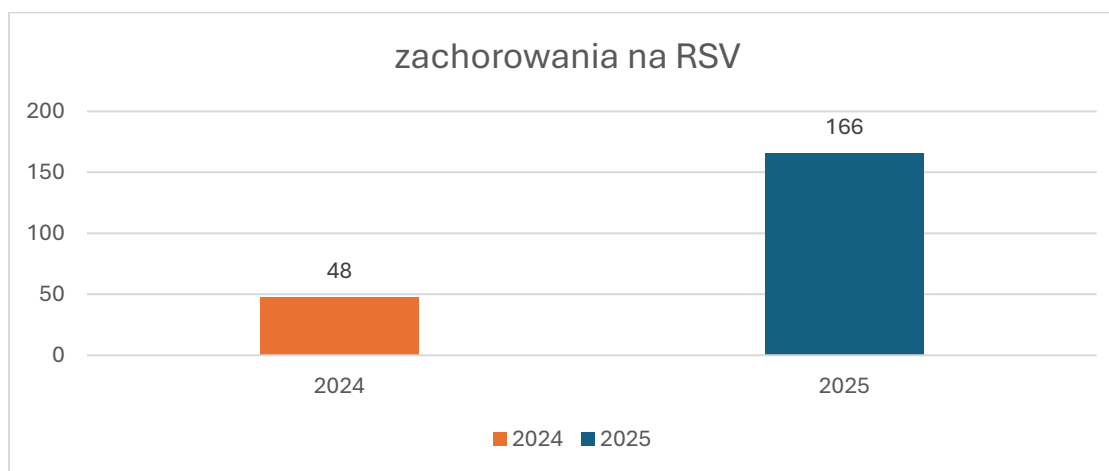

Wykres 5. Wskaźnik zapadalności na krztusiec w pow. łęczyńskim w 2024 i 2025 r.

W 2025 r. hospitalizacji z powodu krztuśca poddano 2 osoby. 10 przypadków zakwalifikowano jako przypadki potwierdzone – spełnione zostały kryteria laboratoryjne i kliniczne, 5 przypadków możliwych – rozpoznanych przez lekarzy na podstawie objawów klinicznych. Z przekazanych zgłoszeń oraz dochodzeń epidemiologicznych wynika, że w 8 przypadkach zachorowały osoby nieodpornie przeciwko krztuścowi, natomiast 7 osób posiadało udokumentowane szczepienia zgodnie z kalendarzem szczepień. Najwięcej przypadków (7) dotyczyło dzieci do 6 r.ż. Wszystkie przypadki zostały zarejestrowane w I połowie 2025 roku.

- RSV (syncytialny wirus oddechowy)

W analizowanym roku 2025 w PSSE w Łęcznej zarejestrowano 166 przypadków zakażenia wirusem RSV, w tym 44 u dzieci do 2 r.ż. – wszystkie przypadki zostały potwierdzone testem antygenowym. 30 osób zostało poddanych hospitalizacji z powodu zakażenia. Najwięcej zachorowań zaobserwowano wśród dzieci w przedziale wiekowym 0-3: 3-latki 29 przypadków, 2 -latki 20 przypadków, 1 r.ż. 19 przypadków, poniżej 1 r.ż. 25 przypadków. Najwięcej przypadków zachorowań odnotowano w lutym (92), a najmniej w maju (2). Dla porównania w roku 2024 zarejestrowano 48 przypadków zakażeń wirusem RSV, co wskazuje na znaczący, bo niemal 4-krotny wzrost liczby zachorowań w roku 2025. Współczynnik zapadalności wynosi 29,9.

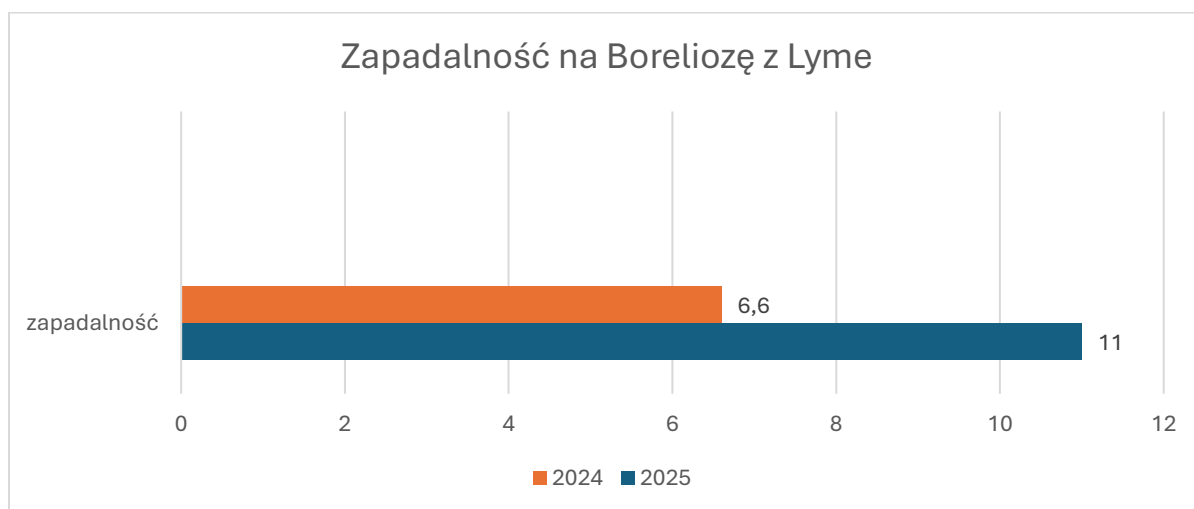

Wykres 6. Zachorowania na RSV w pow. łęczyńskim w 2024 i 2025 r.

Choroby przenoszone przez kleszcze

- Borelioza z Lyme, Neuroborelioza, Kleszczowe Zapalenie Mózgu (KZM)

Na terenie powiatu łęczyńskiego w 2025 roku zarejestrowano 61 potwierdzonych przypadków Boreliozy z Lyme, z czego u znakomitej większości - 59 osób wystąpił rumień wędrujący. Nie zarejestrowano osób hospitalizowanych z powodu Boreliozy z Lyme. Zdecydowana większość przypadków boreliozy dotyczyła osób dorosłych - 58. Zarejestrowano 5 przypadków boreliozy u osób nieletnich. Analizując otrzymane zgłoszenia widać sezonowość zachorowań - najczęściej zachorowań (wystąpienie rumienia) przypada na miesiące letnie - czerwiec, lipiec, sierpień - 37 przypadków. Współczynnik zapadalności wynosi 11.

Wykres 7. Wskaźnik zapadalności na boreliozę w pow. łęczyńskim w 2024 i 2025 r.

W 2025 roku zarejestrowano niemal dwukrotny wzrost liczby przypadków boreliozy w stosunku do 2024 r., w którym zarejestrowano 37 przypadków.

W 2025 roku nie odnotowano innych chorób przenoszonych przez kleszcze. Dla porównania w 2024 roku odnotowano 2 potwierdzone przypadki Kleszczowego Zapalenia Mózgu.

Ze względu na brak skutecznego leczenia przyczynowego kleszczowego zapalenia mózgu szczególnie zalecane są szczepienia ochronne, w szczególności u osób planujących letni wypoczynek w środowisku leśnym lub narażonych zawodowo na kontakt z kleszczami.

Zakażenia HIV, zachorowania na AIDS

W 2025 r. na terenie powiatu łęczyńskiego zarejestrowano 1 nowo wykryte zakażenie HIV - mężczyzna wiek 46 lat, zamieszkujący środowisko miejskie. Dla porównania w 2024 r. nie zarejestrowano zakażenia HIV ani zachorowania na AIDS. Współczynnik zapadalności wynosi 0,2.

Choroby przenoszone drogą płciową

W 2025 r. na terenie powiatu łęczyńskiego nie odnotowano zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową - sytuacja epidemiologiczna utrzymuje się na stałym poziomie w porównaniu do 2024 r., w którym również nie zarejestrowano zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową.

Inwazyjna choroba meningokokowa (IChM)

W 2025 roku podobnie jak w roku poprzedzającym na terenie powiatu łęczyńskiego nie zarejestrowano zgłoszenia inwazyjnej choroby meningokokowej (IChM).

Zakażenia krwiopochodne

- Wirusowe zapalenie wątroby typu B i typu C

W 2025 roku na terenie powiatu łęczyńskiego zarejestrowano 4 przypadki wirusowego zapalenia wątroby typu C. Osoby te nie były poddane hospitalizacji. Współczynnik zapadalności wynosi 0,7. W 2024 roku zarejestrowano jeden przypadek zakażenia wirusem zapalenia wątroby typu C, osoba ta nie była poddana hospitalizacji.

W 2025 r. nie zarejestrowano przypadków zakażeń WZW typu B.

Ogniska zatruc pokarmowych/zakażeń jelitowych

W 2025 r. zarejestrowano ognisko wirusowych zakażeń jelitowych wywołane Norowirusem w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicy w Łęcznej. Ognisko zostało zgłoszone do PSSE w Łęcznej. Z otrzymanego raportu wstępnego wynika, że 30 osób (pensjonariuszy ZOL) było podejrzanych o zakażenie – wystąpiły objawy z przewodu pokarmowego. Wykonano badania mikrobiologiczne u 15 osób – uzyskano 8 wyników dodatnich w kierunku obecności wirusa Noro. Pozostałe osoby zostały zakwalifikowane do ogniska na podstawie objawów klinicznych. Pracownicy Sekcji Nadzoru Epidemiologicznego przeprowadzili kontrolę tematyczną w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicy z uwagi na wystąpienie ogniska epidemicznego. W 2024 r. nie zarejestrowano ognisk zatruc pokarmowych/zakażeń jelitowych na terenie powiatu łęczyńskiego.

Wybrane choroby zakaźne przewodu pokarmowego

- Salmonelozy

W 2025 roku na terenie powiatu łęczyńskiego zaobserwowano spadek liczby zachorowań na salmonellozę jelitową w porównaniu do roku 2024. W 2025 r. zarejestrowano 7 przypadków salmonellozy jelitowej, a w 2024 r. 11 przypadków. Wszystkie spośród 7 osób poddane były hospitalizacji. Współczynnik zapadalności wynosi 1,3. Głównym czynnikiem etiologicznym były pałeczki *Salmonella Enteritidis* (4). Podczas wywiadów epidemiologicznych ustalono, że przyczyną zatruc pokarmowych było spożycie jaj kurzych poddanych nieodpowiedniej obróbce termicznej, spożycie niemytych produktów, niezachowanie higieny rąk podczas przygotowywania posiłków, a także przechowywanie produktów spożywczych i potraw w nieodpowiednich warunkach. W 2025 r. odnotowano również 2 przypadki posocznicy salmonellozowej – mężczyzna w wieku 46 lat oraz kobieta w wieku 90lat. Osoby zostały poddane hospitalizacji.

- Inne bakteryjne zakażenia jelitowe

– wywołane przez *Clostridium difficile*

W 2025 roku na terenie powiatu łęczyńskiego zarejestrowano 27 przypadków zakażeń jelitowych wywoływanych przez *Clostridium difficile*, co stanowi wzrost zachorowalności w porównaniu do roku 2024, kiedy zanotowano 18 przypadków. 25 osób z rozpoznaniem zakażenia *Clostridium difficile* poddanych było hospitalizacji. Współczynnik zapadalności wynosi 4,9. 8 przypadków wystąpiło jako zakażenia szpitalne. Najwięcej przypadków zachorowań (21) zaobserwowano u osób powyżej 60 roku

życia. W 2025 roku zarejestrowano 3 zgony spowodowane zakażeniami *Clostridioides difficile* (przyczyna wtórna zgonu). Zgony dotyczyły kobiet zamieszkujących środowisko wiejskie, w wieku 67, 78 i 90 lat, obciążanych wieloma chorobami przewlekłymi. **Wskaźnik śmiertelności wynosi 11%.**

- wywołane przez *Campylobacter*:

W 2025 roku zarejestrowano 2 przypadki zakażeń jelitowych wywołanych przez *Campylobacter* – zachorowania wystąpiły u dzieci w wieku 10 i 15 lat. W obydwu przypadkach dzieci były poddane hospitalizacji. W 2024 roku nie zarejestrowano przypadków. Współczynnik zapadalności wynosi 0,4.

- **Wirusowe zakażenia jelitowe**

W 2025 roku w PSSE w Łęcznej zarejestrowano 83 przypadki wirusowych zakażeń jelitowych, co stanowi niemal 3-krotny wzrost liczby zachorowań w porównaniu do roku 2024, kiedy to odnotowano zaledwie 31 przypadków wirusowych zakażeń jelitowych. Hospitalizacji poddano 74 osoby. Współczynnik zapadalności n 10 000 mieszkańców wynosi 15.

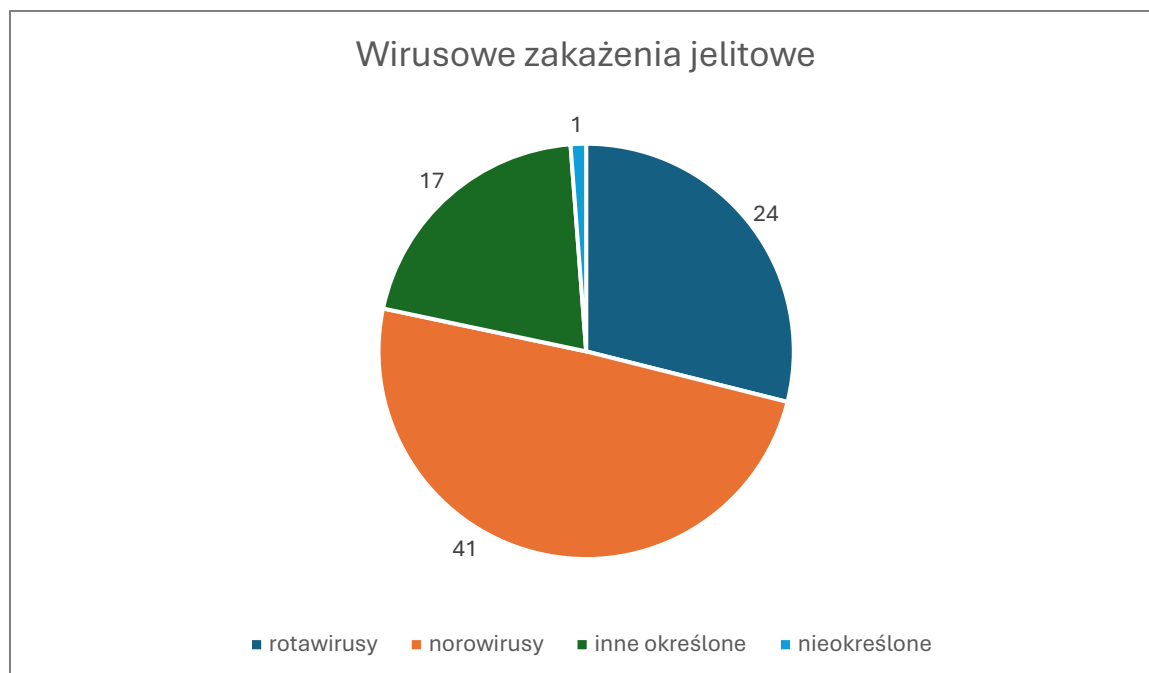
- wywołane przez Rotawirusy

Spośród zgłoszonych przypadków 24 stanowiły wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy (21 hospitalizacji), co stanowi ponad dwukrotny wzrost liczby zachorowań w stosunku do 2024 r., kiedy zarejestrowano 11 przypadków zakażeń rotawirusowych. Najwięcej zachorowań zarejestrowano u niemowląt poniżej 1 r.ż. – 5 przypadków.

- wywołane przez Norowirusy

Zarejestrowano 41 przypadków wirusowych zakażeń jelitowych wywołanych przez norowirusy, z czego 37 osób poddano hospitalizacji. Jest to zdecydowany wzrost liczby zakażeń Norowirusem w stosunku do roku 2024, w którym zarejestrowano jedynie jeden przypadek. Najwięcej zachorowań odnotowano wśród niemowląt poniżej 1 r.ż. (13 przypadków) oraz u osób powyżej 75 r.ż. 8 przypadków stwierdzono jako zakażenia szpitalne – ognisko epidemiczne ZOL SPZOZ Łęczna.

Pozostałe wirusowe zakażenia jelitowe dotyczyły - 17 przypadków innych określonych wirusowych zakażeń jelitowych (16 hospitalizacji) oraz 1 przypadek nieokreślonych wirusowych zakażeń jelitowych (brak hospitalizacji).

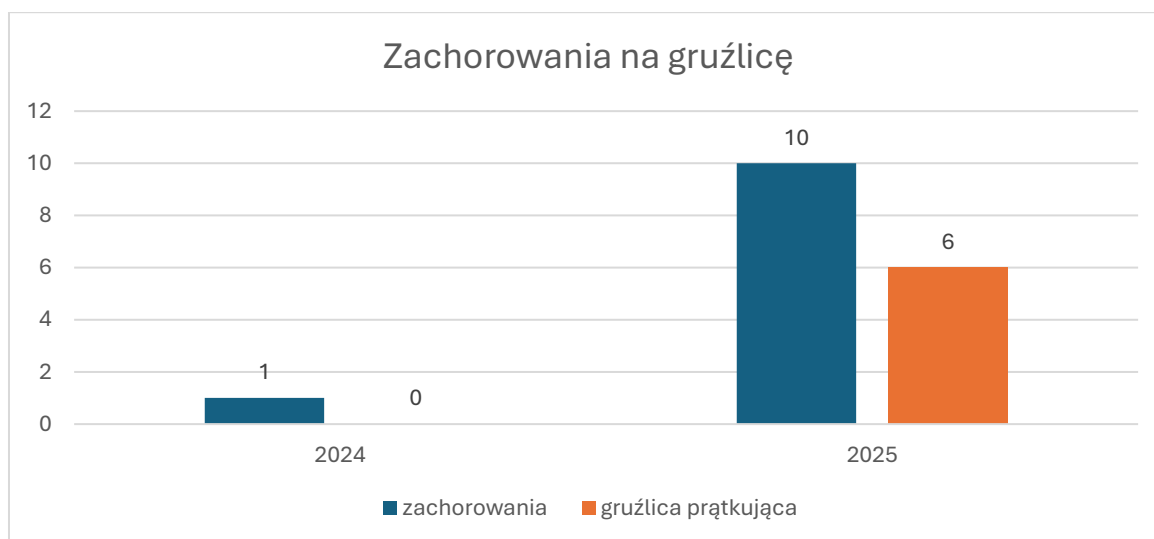
Wykres 8. Wirusowe zakażenia jelitowe w pow. łęczyńskim w 2025 r.

- Wirusowe zapalenie wątroby typu A – „choroba brudnych rąk”
W 2025 r. nie zarejestrowano przypadków zakażeń WZW typu A.

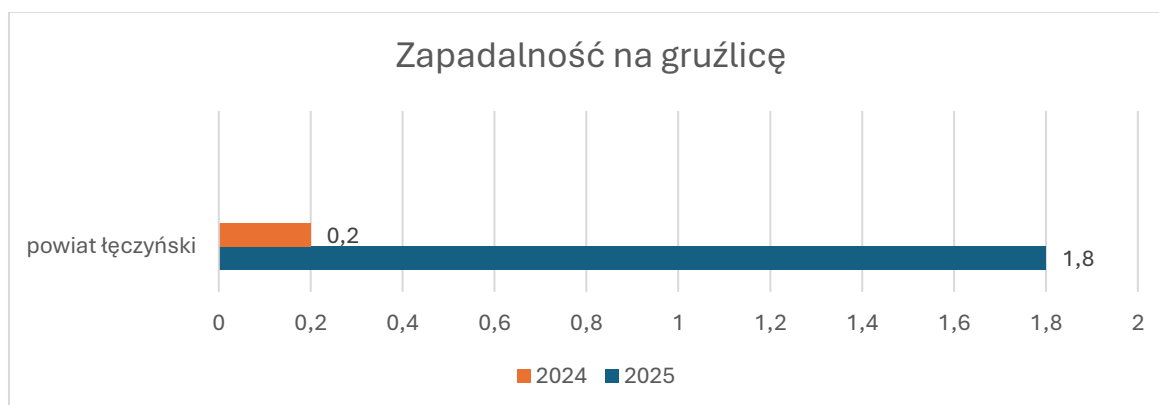
Gruźlica

W 2025 r. w PSSE w łącznej zarejestrowano 10 nowych przypadków gruźlicy płuc, z czego 6 przypadków dotyczyło gruźlicy prątkującej, 2 przypadki gruźlicy nieprątkującej oraz 2 przypadki podejrzeń gruźlicy, co do których badania są w toku. Przypadki nie zostały ze sobą powiązane epidemiologicznie. 9 osób poddanych było hospitalizacji z powodu gruźlicy płuc w SPZOZ Gruźlica i Chorób Płuc w Adampolu oraz w Samodzielnym Publicznym Sanatorium Gruźlica i Chorób Płuc w Poniatowej. Osoby mające styczność z chorymi objęto nadzorem lekarskim. Nie zarejestrowano przypadków gruźlicy poza płucnej, przypadków zachorowań na gruźlicę u dzieci do 18 r.ż., ani zgonu z powodu gruźlicy. Współczynnik zapadalności wynosi 1,8. W 2025 r. zaobserwowano gwałtowny wzrost liczby przypadków gruźlicy w porównaniu do 2024 roku, kiedy zarejestrowano jedynie 1 przypadek gruźlicy.

W związku z powyższym pracownicy Sekcji Epidemiologii prowadzą stały nadzór epidemiologiczny nad osobami mającymi styczność z osobami chorymi na gruźlicę – w każdym przypadku przeprowadzany jest wywiad epidemiologiczny, a następnie wystosowywane są pisma do lekarzy POZ w celu objęcia nadzorem lekarskim osób mających kontakt z chorym.

Wykres 9. Zachorowania na gruźlicę w powiecie łęczyńskim w 2024 i 2025 r.

Wykres 10. Zapadalność na gruźlicę w powiecie łęczyńskim w 2024 i 2025 r.

Styczność i narażenie na wściekliznę

Kwalifikacja do szczepień przeciwko wściekliznie odbywa się zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych u osób, u których doszło do naruszenia ciągłości tkanek podczas kontaktu ze zwierzęciem podejrzanym o wściekliznę. Szczepienia przeciwko wściekliznie wykonywane były w punktach szczepień znajdujących się przy Poradniach Chorób Zakaźnych.

W 2025 r. do szczepień przeciwko wściekliznie zakwalifikowano 20 osób, które zostały narażone na terenie powiatu łęczyńskiego. Narażenia były spowodowane przez zwierzęta udomowione (bezpieczne psy i koty) oraz zwierzęta dzikie (mysz, szczur, wiewiórka, nornik europejski, nietoperz). Jedna osoba została poddana hospitalizacji w WSS SPZOZ w Lublinie ul. Biernackiego 9 – 12 letnie dziecko pokąsane przez nietoperza. Większość narażonych osób zostało zakwalifikowanych do szczepień przeciwko wściekliznie. Nie zarejestrowano potwierdzonych przypadków wścieklizny u zwierząt.

Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat

W analizowanym okresie nie zgłoszono ostrych porażen wiotkich u dzieci do lat 14. W ramach uczestnictwa Polski w światowym programie eradykacji zachorowań na poliomyelitis, podobnie jak w latach ubiegłych istnieje konieczność prowadzenia intensywnego, czynnego nadzoru lekarsko-epidemiologicznego nad ostrymi porażeniami wiotkimi (OPW). Celem nadzoru jest szybkie wykrycie zachorowań na poliomyelitis, podjęcie niezbędnych działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń oraz izolacja szczepów wirusów polio.

Choroba wywołana *Streptococcus pyogenes*, inwazyjna – róża

W 2025 r. w PSSE w łącznej zarejestrowano 6 przypadków róży, hospitalizacji poddana była 1 osoba. Zachorowania dotyczyły osób powyżej 55 roku życia. Zachorowania na różę utrzymują się na zbliżonym poziomie w stosunku do roku 2024, w którym zarejestrowano 7 przypadków. Współczynnik zapadalności wynosi 1,1.

Kryptosporydioza

W 2025 roku zarejestrowano 1 przypadek kryptosporydiozy u 15 letniej osoby płci żeńskiej zamieszkującej środowisko miejskie. Osoba ta była poddana hospitalizacji i antybiotykoterapii. Podczas dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że osoba przed zachorowaniem przebywała poza granicami kraju – w Turcji, gdzie mogło dojść do zakażenia.

Choroby rzadkie (występujące sporadycznie, np. malaria, choroba Creutzfeldta-Jacoba, gorączka denga, inne zarejestrowane w danym powiecie)

Podobnie jak w roku 2024 także w roku sprawozdawczym nie zarejestrowano przypadków zachorowań na choroby rzadkie.

Szczepienia ochronne

System szczepień ochronnych zapewnia bezpieczeństwo zarówno dzieciom poddawanych szczepieniu, jak i całej populacji. Realizacja szczepień ochronnych w ramach Programu Szczepień Ochronnych ma wpływ na sytuację epidemiologiczną nadzorowanego terenu, w szczególności przyczynia się do spadku liczby zachorowań na choroby zakaźne i spadku liczby występujących powikłań po przebytej chorobie.

W 2025 r. w podmiotach leczniczych funkcjonowało 13 punktów szczepień. Wszystkie skontrolowano, nie stwierdzono nieprawidłowości, nie wydawano decyzji.

Podczas przeprowadzonych kontroli w punktach szczepień zwracano uwagę na:

- wdrażanie obowiązującego Programu Szczepień Ochronnych,
- stan zaszczepienia dzieci i młodzieży,
- prawidłową gospodarkę szczepionkami (inventaryzacja, wykorzystanie szczepionek wielodawkowych, sprzęt używany do szczepień, daty ważności, sposób magazynowania i transportowania preparatów),
- prawidłowe opracowanie dokumentacji.

W 2025 roku przeprowadzono również kontrole kart uodpornienia w ramach ogólnopolskiej akcji realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych u osób, które nie ukończyły 19 roku życia na podstawie weryfikacji kart uodpornienia zainicjowanej przez Głównego Inspektora Sanitarnego. Skontrolowano 13 punktów szczepień na terenie powiaty łęczyńskiego oraz 8 punktów szczepień z terenu powiatu lubelskiego w ramach wsparcia udzielonego Powiatowej SSE w Lublinie. Weryfikacji poddano niemal wszystkie karty uodpornienia z wyłączeniem rocznika 2025.

Ponadto przez cały rok prowadzono dystrybucję szczepionek oraz nadzór nad zachowaniem łańcucha chłodniczego i nad kartami uodpornienia.

Wykonawstwo szczepień w powiecie łęczyńskim za rok 2025

Ocena stanu uodpornienia została sporządzona na podstawie sprawozdań rocznych MZ-54 złożonych przez podmioty lecznicze realizujące szczepienia ochronne na terenie powiatu łęczyńskiego.

- **Szczepienie przeciw gruźlicy**

W skali powiatu łęczyńskiego poziom uodpornienia przeciw gruźlicy kształtuje się na poziomie tj. 93,93%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 0,84% w porównaniu z 2024 rokiem (93,09%).

- **Szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B**

W 1 roku życia uodpornienie przeciw WZW typu B osiągnęło poziom 83,39%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 3,00% w porównaniu z 2024 rokiem (80,39%).

Dawką pierwotną objęto 38,66%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 3,88% w porównaniu z 2024 rokiem (42,54%).

Dawką uzupełniającą objęto 44,73%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 6,88% w porównaniu z 2024 rokiem (37,85%).

W 2 roku życia uodpornienie przeciw WZW typu B osiągnęło poziom 95,45%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 1,53% w porównaniu z 2024 rokiem (96,98%).

Dawką pierwotną objęto 5,35%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 3,70% w porównaniu z 2024 rokiem (1,65%).

Dawką uzupełniającą objęto 90,11%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 5,22% w porównaniu z 2024 rokiem (95,33%).

W 3 roku życia uodpornienie przeciw WZW typu B osiągnęło poziom 97,27%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 0,61% w porównaniu z 2024 rokiem (97,88%).

Dawką pierwotną objęto 1,64%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 0,46% w porównaniu z 2024 rokiem (1,18%).

Dawką uzupełniającą objęto 95,63%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 1,07% w porównaniu z 2024 rokiem (96,70%).

- **Szczepienie przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi**

W skali powiatu szczepienie w 1 roku życia dawką pierwotną przedstawia się na poziomie 48,88%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 1,09% w porównaniu z 2024 rokiem (47,79%).

W 2 roku życia szczepienie podstawowe przedstawia się na poziomie 89,30%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 5,75% w porównaniu z 2024 rokiem (95,05%).
Dawką pierwotną objęto 52,14%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 3,51% w porównaniu z 2024 rokiem (48,63%).
Dawką uzupełniającą objęto 37,17%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 9,26% w porównaniu z 2024 rokiem (46,43%).
W 3 roku życia szczepienie podstawowe przedstawia się na poziomie 95,63%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 0,12% w porównaniu z 2024 rokiem (95,75%).
Dawką pierwotną objęto 6,28%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 1,03% w porównaniu z rokiem 2024 (7,31%).
Dawką uzupełniającą objęto 89,34%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 0,90% w porównaniu z rokiem 2024 (88,44%).
W skali powiatu łęczyńskiego stan uodpornienia w 6 roku życia wynosi 71,80%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 3,03% w porównaniu do 2024 roku (74,83%).
Poziom uodpornienia w skali powiatu w 14 roku życia wynosi 84,15%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 5,51% w stosunku do roku ubiegłego (89,66%).
W 2025 roku poziom uodpornienia przeciw błonicy i tężcowi w skali powiatu łęczyńskiego w 19 roku życia wynosi 80,49%, co stanowi spadek uodpornienia o 2,22% w porównaniu do 2024 roku (82,71%).

- **Szczepienie przeciw odrze, śwince i różyczce**

W 2025 roku w skali powiatu łęczyńskiego stan uodpornienia populacji w 2 roku życia przeciw odrze, śwince i różyczce kształtuje się na poziomie 78,61%, notuje się spadek uodpornienia o 4,36% w stosunku do roku ubiegłego (82,97%).
W 6 roku życia poziom uodpornienia wynosi 96,71%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 0,54%, w porównaniu z 2024 rokiem (96,17%).
Dawką podstawową objęto 27,51%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 4,68% w porównaniu z 2024 rokiem (22,83%).
Dawką przypominającą objęto 69,20%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 4,13% w porównaniu z 2024 rokiem (73,33%).

- **Szczepienie przeciw zakażeniom *Streptococcus pneumoniae***

W 1 roku życia poziom uodpornienia przeciw zakażeniom *Streptococcus pneumoniae* kształtuje się na poziomie 57,51%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 2,81% w stosunku do 2024 roku (54,70%).

Niepożądane odczyny poszczepienne

W powiecie łęczyńskim w 2025 r. zarejestrowano 3 łagodne niepożądane odczyny poszczepienne – była to indywidualna reakcja organizmu na podanie preparatów szczepionkowych. W porównaniu z rokiem ubiegłym zanotowano niewielki wzrost liczby niepożądanych odczynów poszczepiennych (w 2024 roku – 1 łagodny niepożądany odczyn poszczepienny).

Nadzór nad podmiotami leczniczymi w zakresie pionu Epidemiologii

Nadzór nad podmiotami leczniczymi w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łęczynej sprawowany jest przez Sekcję Nadzoru P/Epidemicznego, zaś w zakresie odpadów medycznych dodatkowo przez Stanowisko Higieny Komunalnej. Sekcja Nadzoru P/Epidemicznego obejmowała nadzorem sanitarnym podmioty lecznicze w liczbie 86 w tym:

- wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne – 5.
- szpitale - 1,

- zakłady opiekuńczo-lecznicze - 2,
- zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze - 1,
- inne stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne - 1
 - wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne - 38
- przychodnie - 20,
- ośrodki zdrowia - 2,
- poradnie - 1,
- zakłady rehabilitacji leczniczej - 3,
- inne ambulatoria wykonujące świadczenia zdrowotne -12;
- praktyki zawodowe indywidualne i grupowe prowadzące działalność leczniczą - 43
- indywidualne praktyki lekarskie ogółem – 19, w tym indywidualne praktyki lekarzy dentyistów – 18,
- indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie ogółem – 20, w tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyistów – 6,
- grupowe praktyki lekarskie ogółem - 1, w tym grupowe praktyki lekarzy dentyistów - 1,
- inne - 3

Liczba nadzorowanych podmiotów leczniczych w powiecie łęczyńskim utrzymuje się na takim samym poziomie co w roku poprzednim (86).

W 2025 r. w ramach prowadzonego przez Sekcję Nadzoru P/Epidemicznego nadzoru wykonano ogółem 101 kontroli sanitarnych, w tym: 1 kontrolę sprawdzającą oraz 39 kontroli tematycznych. (8 kontroli przeprowadzono w ramach wsparcia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie w ramach ogólnopolskiej akcji realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych u osób, które nie ukończyły 19 roku życia na podstawie weryfikacji kart uodpornienia). W porównaniu do roku 2024 w którym wykonano 92 kontrole, nastąpił wzrost liczby przeprowadzonych kontroli o 10%.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 52 podmioty, w tym: 27 podmiotów leczniczych i 25 praktyk zawodowych. Nieprawidłowości stwierdzono tylko w 1 podmiocie (rehabilitacyjnym). Dotyczyły one:

- niewłaściwego stanu sanitarno - technicznego i sanitarno – higienicznego obiektu i jego wyposażenia w tym sprzętu medycznego;
- braku środka do dezynfekcji rąk w pomieszczeniu porządkowym;
- nieprzeprowadzenia kontroli wewnętrznych w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych;
- nieokazania do wglądu orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych osób zatrudnionych w podmiocie.

W następstwie stwierdzonych nieprawidłowości w 2025 roku wydano 2 decyzje administracyjne, w tym 1 decyzję nakazową nakazującą poprawę stanu higieniczno – sanitarnego oraz 1 decyzję płacniczą. Dla porównania w roku 2024 nieprawidłowości stwierdzono w 3 podmiotach (gabinetach stomatologicznych) wydano 3 decyzje nakazujące poprawę stanu higieniczno-sanitarnego, jak również 3 decyzje płacnicze. Zaobserwowano zatem poprawę stanu sanitarnego podmiotów leczniczych, w konsekwencji wydano mniej decyzji niż w roku poprzednim. Zarówno w 2025 jak i w 2024 r. nie nakładano mandatów karnych.

Na podstawie przeprowadzonych w analizowanym okresie kontroli sanitarnych w Szpitalu Powiatowym w Łęcznej w stan higieniczno - sanitarny i techniczny szpitala należy ocenić jako dobry. W 2025 roku w szpitalu przeprowadzono remont i wymianę sprzętu na Bloku Operacyjnym, wyremontowano Oddział Chorób Wewnętrznych, poddano remontowi Poradnię Specjalistyczną, wykonano wymianę podłoga w windach szpitalnych oraz wymieniono wykładziny i malowanie ścian w ciągach komunikacyjnych szpitala.

W Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Łęcznej w 2025 roku nie uruchamiano nowych komórek organizacyjnych.

Na podstawie przeprowadzonych w 2025 roku kontroli stwierdzono, że podmioty lecznicze, z wyjątkiem 1 obiektu, utrzymane są w należyтым stanie higieniczno-sanitarnym i technicznym. Stwierdzono wystarczające ilości środków dezynfekcyjnych oraz środków ochrony indywidualnej. W ramach przeprowadzonych kontroli prowadzony był nadzór w zakresie procesów dekontaminacji. Działania zmierzały do poprawy sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych szerzących się drogą pokarmową, wszczepienną i mającą związek ze stanem sanitarnym podległych obiektów. Nieprawidłowości w tym obszarze nie stwierdzono. W podmiotach wykonujących działalność leczniczą z wykorzystaniem sprzętu wielorazowego użycia, sterylizacja przeprowadzana jest głównie we własnym zakresie bądź są zawarte umowy na świadczenie usług sterylizacyjnych z podmiotami zewnętrznymi. W kontrolowanych gabinetach stomatologicznych procesy sterylizacji monitorowane są wskaźnikami biologicznymi, chemicznymi i fizycznymi, a ich wyniki są zapisywane w rejestrze. W podmiotach leczniczych są opracowane, wdrożone oraz nadzorowane procedury sanitarno-higieniczne. Pracownicy zostali zapoznani z procedurami, co zostało potwierdzone podpisem.

➤ Podsumowanie

W 2025 roku na terenie powiatu łęczyńskiego zaobserwowano wzrost ogólnej liczby przypadków zachorowań na choroby zakaźne w stosunku do roku 2024 – ogółem zarejestrowano 1954 przypadków zachorowań (w 2024 – 1635). Niemal 2-krotnie wzrosła liczba hospitalizacji - 286 (w 2024-151). W roku sprawozdawczym na terenie powiatu łęczyńskiego zarejestrowano 3 zgony z powodu chorób zakaźnych – wszystkie spowodowane zakażeniami *Clostridioides difficile* (przyczyna wtórna zgonu). Zgony dotyczyły kobiet zamieszkujących środowisko wiejskie, w wieku 67, 78 i 90 lat, obciążanych wieloma chorobami przewlekłymi. (W 2024 r. również zgłoszono 3 zgony z powodu chorób zakaźnych)

W analizowanym okresie zaobserwowano ponad dwukrotny wzrost liczby przypadków zachorowań na grypę, zarówno potwierdzoną w badaniach molekularnych jak i testem antygenowym. Ponad 3-krotnie wzrosła liczba zakażonych wirusem RSV. Wzrost liczby zachorowań na choroby wirusowe układu oddechowego jest spowodowany zwiększoną transmisją wirusa w sezonie epidemicznym, osłabieniem odporności populacji wywołanej niechęcią ludzi do szczepień (np. przeciw grypie), a także częste kontakty międzyludzkie sprzyjające rozprzestrzenianiu się wirusa.

Zwiększona liczba zakażeń wywołanych *Clostridioides difficile* związana jest przede wszystkim z częstym stosowaniem antybiotykoterapii, co zaburza naturalną mikroflorę jelitową. Istotne znaczenie mają również długotrwałe hospitalizacje, zwłaszcza osób w podeszłym wieku, które są obciążone wieloma chorobami współistniejącymi.

W analizowanym roku niemal 3-krotnie wzrosła liczba wirusowych zakażeń jelitowych, zarówno wywołanych rotawirusami, norowirusami a także innymi określonymi wirusami jelitowymi, co jest związane w ich wysoką zakaźnością oraz łatwością rozprzestrzeniania. Najwięcej przypadków wirusowych zakażeń jelitowych zarejestrowano zostało wśród małych dzieci, od których niełatwo jest wyegzekwować właściwą i częstą higienę rąk.

Niepokojący jest również znaczący wzrost zachorowań na gruźlicę, co jest spowodowane wieloma czynnikami społecznymi i zdrowotnymi. Chorują głównie osoby starsze, z osłabioną odpornością, obciążone wieloma chorobami współistniejącymi. Osoby te przeważnie zamieszkują tereny wiejskie, są niechętnie do wykonywania podstawowych badań diagnostycznych, co w konsekwencji nie pozwala wykryć zmian chorobowych odpowiednio wcześniej i sprzyja rozprzestrzenianiu się choroby.

W analizowanym okresie zaobserwowano zmniejszenie liczby zachorowań na COVID-19, do czego doprowadziło zwiększenie odporności populacyjnej z uwagi na przebyte zakażenia oraz

przeprowadzone szczepienia ochronne. Ponadto z dostępnych źródeł wiadomo, że obecnie dominują warianty wirusa charakteryzujące się mniejszą zjadliwością i łagodniejszym przebiegiem klinicznym.

W porównaniu do 2024 r. w analizowanym okresie zmniejszyła się również liczba zachorowań na krztusiec, do czego przyczyniło się rzetelne prowadzenie nadzoru epidemiologicznego – osoby mające styczność z chorym kierowane są do lekarza POZ w celu objęcia nadzorem lekarskim i rozpoczęcia leczenia profilaktycznego. W ostatnim czasie prowadzone były również akcje promujące szczepienia przypominające wśród osób dorosłych, a przede wszystkim u kobiet ciężarnych, które dzięki szczepieniu mogą przekazać odporność noworodkom.

Na podstawie analizy wykonawstwa szczepień w powiecie łęczyńskim poziom zaszczepienia jest podobny do poziomu osiągniętego w roku 2024. Obserwowany jest jednak stały spadek liczby dzieci zaszczepionych w stosunku do lat poprzednich. Obserwuje się stale zmniejszającą się liczbę zaszczepionych małych dzieci dawką podstawową uzupełniającą przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi. Obserwowany jest niski stan zaszczepienia u dzieci starszych (szczepienie I i II dawką przypominającą przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi oraz szczepienie III dawką przypominającą przeciwko błonicy i tężcowi).

Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że podmioty lecznicze, z wyjątkiem 1 obiektu, w którym stwierdzono nieprawidłowości, utrzymane są w należyтым stanie higieniczno-sanitarnym i technicznym. Zaobserwowano poprawę stanu sanitarnego podmiotów leczniczych w porównaniu do roku 2024.

EGZEKUCJA OBOWIĄZKU SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

Na mocy Porozumienia nr 876 zawartego 18 kwietnia 2024 r. pomiędzy Wojewodą Lubelskim a Lubelskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym od dnia 1 czerwca 2024 r. Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny (LPWIS) realizuje zadanie z zakresu egzekucji administracyjnej obowiązków o charakterze niepieniężnym, dotyczących wykonywania obowiązkowych szczepień ochronnych u dzieci.

W systemie tym:

- Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni występują jako wierzyciele w sprawach, w których opiekunowie prawni uchylają się od obowiązku szczepień.
- LPWIS pełni rolę organu egzekucyjnego, wszczynając i prowadząc postępowania egzekucyjne na wniosek PSSE.

Postępowania te mają na celu przymuszenie zobowiązanych do wykonania ustawowego obowiązku szczepień ochronnych dzieci i młodzieży, zgodnie z przepisami ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Z roku na rok obserwuje się tendencję wzrostową wśród osób nie realizujących szczepień zarówno w powiecie łęczyńskim jak i całym kraju.

W 2025 r. w PSSE w łącznej zarejestrowano 88 kolejnych osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych (opiekunów prawnych) oraz 62 nowych dzieci nieszczepionych z powodu uchylania się. Dla porównania w 2024 r. zarejestrowano podobną liczbę, bo 73 kolejnych opiekunów prawnych nierealizujących obowiązku szczepień ochronnych w stosunku do 66 dzieci. Zatem dane te utrzymują się na zbliżonym poziomie do roku poprzedniego.

łącznie na dzień 31.12.2025 r. prowadzonych było 297 postępowań w stosunku do osób uchylających się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych – opiekunów prawnych 237 dzieci. W każdym przypadku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w łącznej prowadził we współpracy z

podmiotami leczniczymi działania edukacyjne, nakłaniając do wykonania szczepień ochronnych. W ramach prowadzonych postępowań wysłano liczne pisma do podmiotów leczniczych (przychodni POZ) dotyczących osób uchylających się od obowiązku szczepień - 62. Do opiekunów prawnych przesyłane były pisma o charakterze informacyjno – edukacyjnym informujące o bezpieczeństwie i skuteczności, a także potrzebie i zaletach szczepień i wzywające do ich wykonania - 66 a także pisma będące odpowiedzią na napływającą korespondencję od rodziców - 39. Po wyczerpaniu wszelkich działań o charakterze edukacyjnym nakłaniających do dobrowolnego wykonania obowiązku szczepień prowadzone jest postępowanie egzekucyjne w stosunku do opiekunów prawnych. W 2025 roku wystawiono 21 upomnień (w 2024 ponad 2-krotnie więcej – 56) oraz 33 tytuły wykonawcze wobec osób (opiekunów prawnych) uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych (w 2024 – nieco więcej – 40). Skierowanych zostało 33 wnioski do organu egzekucyjnego o wszczęcie postępowania egzekucyjnego i zastosowanie środka egzekucyjnego w postaci grzywny w celu przymuszenia do wykonania obowiązku szczepień wobec obojga rodziców.

W jednym z postępowań rodzice złożyli 2 skargi do LPWIS w zakresie „zaniedbania lub nienależytego wykonywania zadań przez właściwe organy albo przez ich pracowników, naruszenie praworządności lub interesów skarżącego”. Skargi złożone zostały przez obojga rodziców: ojca i matkę w toku spraw prowadzonych przez wierzyciela (PPIS w Łęcznej) w związku z uchylaniem się od realizacji obowiązku poddania trójki ich dzieci szczepieniom ochronnym. Skargi przekazane zostały do LPWIS i uznane przez ten organ za bezzasadne.

Na skutek podjętych przez PSSE w Łęcznej działań w 2025 roku wykreślono z rejestru osób uchylających się 21 dzieci, w tym 15-ro dzieci zaszczepiono (pozostałe wykreślono z innych przyczyn). W 2024 roku wykreślono z rejestru 2-krotnie więcej dzieci - 42, w tym także 2-krotnie więcej, bo 34-ro dzieci ze względu na wykonanie szczepień (pozostałe wykreślono z innych przyczyn).

Stwierdza się tendencję spadkową wykonalności szczepień ochronnych spowodowaną wzrostem liczby uchylających się od obowiązku szczepień związanym z wpływem ruchów antyszczepionkowych.

➤ Podsumowanie

Stale wzrastająca liczba osób nierealizujących obowiązku szczepień ochronnych u dzieci, stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa epidemiologicznego całej populacji.

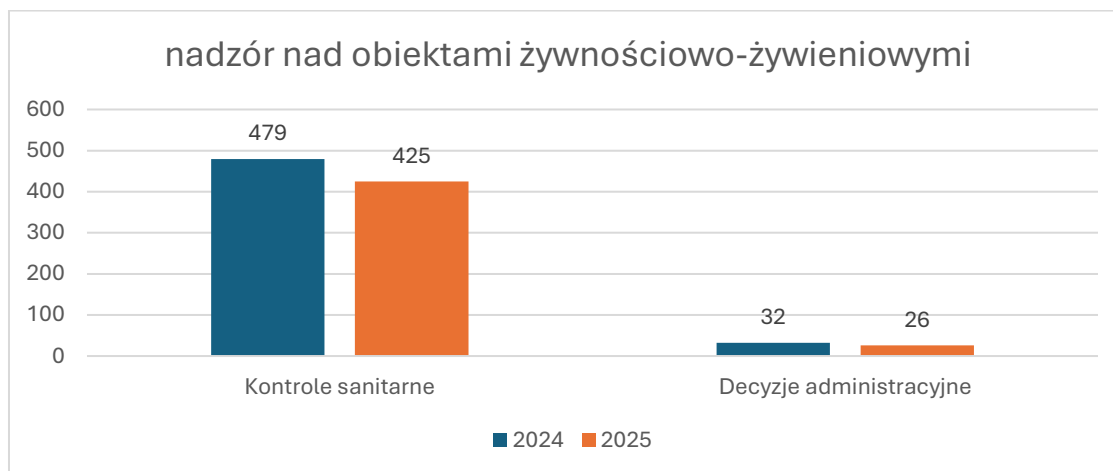
W celu ograniczenia zjawiska uchylania się od obowiązku szczepień ochronnych u dzieci, konieczne są:

- kontynuacja działań egzekucyjnych wobec rodziców/opiekunów odmawiających szczepień,
- wzmocnienie promocji korzyści wynikających ze szczepień ochronnych,
- prowadzenie systematycznej edukacji na temat bezpieczeństwa i skuteczności szczepień,
- przeciwdziałanie dezinformacji rozpowszechnianej w mediach i przestrzeni publicznej,
- skuteczna współpraca z podmiotami podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) w zakresie informowania, motywowania i monitorowania realizacji obowiązku szczepień.

HIGIENA ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

Obiekty Żywnościowe Żywieniowe

Sekcja Higieny Żywności i Żywienia w Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Łęcznej w roku 2025 posiadała w ewidencji 2406 (w 2024 – 2412) obiektów żywieniowo-żywnościowych. W ramach sprawowanego nadzoru w w/w obiektach przeprowadzono 425 (w 2024 – 479) kontroli sanitarnych.

Wykres 11. Nadzór nad obiektami żywnościowo-żywnościowymi w 2024 i 2025 r.

Celem poprawy stanu sanitarnego stosowano wobec podmiotów nieprzestrzegających wymagań obowiązujących przepisów prawa żywnościowego sankcje karne wynikające z uprawnień Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wydano 26 decyzji administracyjnych nakazowych na poprawę stanu sanitarnego obiektów (w 2024 - 32), 1 decyzję zmieniającą termin wykonania obowiązków. W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego wydano 70 decyzji płatniczych (w 2024 - 106), w tym 12 w związku z przeprowadzonymi kontrolami granicznymi (w 2024 - 14). Za nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli nałożono 6 mandatów karnych, na łączną sumę 1250,00 zł (w 2024 - 11 mandatów karnych, na łączną sumę 2100,00 zł.), głównie za obrót środkami spożywczymi o niewłaściwej jakości zdrowotnej, nieprzestrzeganie przez personel obowiązujących wymogów higieniczno-sanitarnych w produkcji i obrocie środkami spożywczymi, brak aktualnej dokumentacji do celów sanitarno-epidemiologicznej oraz za nie przestrzeganie procedur opartych na zasadach Systemu HACCP. W ramach prowadzonego postępowania administracyjno - egzekucyjnego nałożono 12 grzywnien w celu przymuszenia do wykonania obowiązków na łączną kwotę 2970,00 zł (w 2024 - 9 grzywnien na kwotę 1210,00 zł.).

W związku ze składanymi interwencjami konsumenckimi przeprowadzono 8 (w 2024 - 14) kontroli interwencyjnych dotyczących głównie:

- sprzedaży artykułów spożywczych o złej jakości zdrowotnej;
- braku przestrzegania zasad higieniczno-sanitarnych;
- obecności szkodników w obiektach żywnościowo-żywnościowych.

W ramach sprawowanego nadzoru nad obiektami żywnościowo-żywnościowymi wydano także:

- 28 decyzji zatwierdzających obiekty nowo otwierane (w 2024 - 36),
- 8 decyzji zatwierdzających dotyczących rozszerzenia zakresu działalności w obiektach już istniejących (w 2024 - 8),
- 65 zaświadczeń o wpisie do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- 73 zaświadczenia o dokonaniu zmian we wpisie do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- 105 decyzji wykreślających obiekty z rejestru zakładów Państwowej Inspekcji Sanitarnej (w związku z zakończeniem działalności w tych obiektach).

W roku 2025 ogółem pobrano 173 próbki środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością do badań laboratoryjnych (w 2024 - 167), z czego zakwestionowano 1 próbkę żołądków drobiowych świeżych w związku z wykryciem obecności *Campylobacter jejuni* oraz 4 próbki fileta z piersi kurczaka w związku z wykryciem obecności pałeczek *Salmonella* spp. (w 2024 - zakwestionowano 1 próbkę). Sporządzono 68 protokołów z poboru próbek.

Ponadto Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łęcznej skierował do Prokuratury Rejonowej w Lublinie 2 zawiadomienia o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa polegającego na prowadzeniu działalności w zakresie sprzedaży żywności „na odległość” przez Internet (sprzedaży wysyłkowej) bez spełnienia obowiązku określonego w art. 63 ust. 3 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia tj. bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów tj. o czyn z art. 98 ust. 1 ww. ustawy. Postępowanie ww. sprawie zostało umorzone przez Prokuraturę.

Nadzór nad zbiorowymi zatruciami pokarmowymi

W 2025 jak również w roku poprzedzającym na nadzorowanym terenie nie wystąpiły zbiorowe zatrucia pokarmowe, co należy ocenić pozytywnie.

Nadzór nad obrotem grzybami

PSSE w Łęcznej w roku 2025 kontynuowała nadzór nad obrotem grzybami dzikorosnącymi. Większość działań miała charakter prewencyjny, polegający na dokonywaniu oceny dostarczonych grzybów świeżych przez pracowników posiadających uprawnienia klasyfikatora grzybów. Osobom zbierającym grzyby udzielano fachowych porad, ale także wystawiano atesty na grzyby dziko rosnące, z przeznaczeniem wprowadzenia ich do obrotu. W PSSE w Łęcznej 2 osoby posiadają uprawnienia klasyfikatora grzybów świeżych. W ramach nadzoru nad obrotem grzybami w 2025 roku klasyfikatorzy grzybów wystawili 9 atestów na grzyby leśne świeże oraz udzielili 25 porad dotyczących grzybów osobom zgłaszającym się do siedziby PPIŚ. Co bardzo pozytywne w roku 2025 jak również w 2024 i latach poprzednich nie zarejestrowano zatruc spowodowanych spożyciem grzybów wśród mieszkańców powiatu łęczyńskiego.

W roku sprawozdawczym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łęcznej wystosował do Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego 2 wnioski o wymierzenie kary pieniężnej w trybie art. 104 ust. 1 w związku z art. 103 ust 1 pkt 4 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (tj. Dz.U. z 2023r. poz. 1448) w związku ze stwierdzeniem prowadzenia działalności w zakresie obrotu żywnością (sprzedaż żywności – grzybów suszonych, na odległość przez internet) bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów na zasadach określonych w art. 6 rozporządzenia (WE) Nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie higieny środków spożywczych oraz art. 63 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

Ocena obiektów żywnościowo-żywnościowych na trasie turystycznej pojezierza

Ogółem przy trasach turystycznych na Pojezierzu Łęczyńsko-Włodawskim w sezonie w roku 2025 pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łęcznej zlokalizowanych było 12 obiektów związanych z żywieniem turystów i wczasowiczów działających sezonowo tj.:

- 1 restauracja „Bar Neptun” (nad jeziorem Piaseczno)
- 1 zakład małej gastronomii (nad jeziorem Piaseczno)
- 4 bary gastronomiczne (nad jeziorami Piaseczno, Rogoźno)
- 6 obiektów ruchomych, tymczasowych -przyczep gastronomicznych (nad jeziorem Piaseczno)

Jeden z obiektów tj. Ośrodek Wypoczynkowy „Raczek” (nad jeziorem Łukcze) nie prowadził działalności w sezonie 2025.

Dodatkowo oprócz obiektów sezonowych na trasie turystycznej znajdują się obiekty żywnościowo-żywnościowe, które prowadzą działalność całoroczną tj.

- Restauracja „APLAUS” w Dratowie,

- Pizzeria „Margherita” w Ludwinie.

W/w obiekty całoroczne znajdują się pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łęcznej i posiadają decyzje zatwierdzające w zakresie pełnej produkcji posiłków przygotowywanych od podstaw.

Ogółem w sezonie 2025 przeprowadzono 9 kontroli sanitarnych w 8 obiektach żywieniowych, nie stwierdzono nieprawidłowości. Nie nakładano mandatów karnych i nie prowadzono postępowań administracyjnych wobec podmiotów prowadzących działalność gastronomiczną na terenie pojezierza. W sezonie letnim 2025 do PPIŚ w Łęcznej wpłynęły 2 interwencje, dotyczące nieprawidłowości w zakresie żywienia turystów i wczasowiczów. Pierwsza dotyczyła niewłaściwych warunków higienicznych panujących na tzw. plaży Kaniwola m. in. braku dostępu do bieżącej wody w obiektach gastronomicznych zlokalizowanych przy plaży Kaniwola. Przeprowadzone kontrole nie potwierdziły zgłaszanych nieprawidłowości. Druga interwencja złożona 01.09.2025 r. dotyczyła nieprawidłowości sanitarno-higienicznych w Restauracji Ośrodka Resort Piaseczno w Rozpłuciu Pierwszym. Podjęto próbę przeprowadzenia kontroli Ośrodka, jednak w związku z zakończeniem sezonu 2025 był on zamknięty. Kontroli nie przeprowadzono.

Ocena sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym w jednostkach systemu oświaty

W roku 2025 oceną sposobu żywienia objęto 14 (w 2024 -16) zakładów zamkniętego żywienia zbiorowego w tym 13 w jednostkach systemu oświaty. Przeprowadzono 14 kontroli obejmujących wyżej wymieniony zakres (w 2024 -16), w tym:

- 7 kontroli w stołówkach szkolnych,
- 4 kontrole w stołówkach przedszkolnych,
- 1 kontrola w stołówce przedszkolnej w systemie cateringowym,
- 1 kontrola internatu,
- 1 kontrola w innym zakładzie żywienia (podmiot leczniczy).

W jednostkach systemu oświaty łącznie oceniono 18 jadłospisów (w 2024 -22). Ocenę sposobu żywienia przeprowadzono opisowo w odniesieniu do zasad sposobu żywienia dzieci i młodzieży i wymogów § 2 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.07.2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016 poz. 1154), w przypadku oceny żywienia w przedszkolach dodatkowo przeprowadzono zgodnie z oceną punktową wg. metody Szewczyńskiego. Przeprowadzone kontrole obiektów wykazały, że żywienie dzieci i młodzieży prowadzone jest zgodnie z wymogami wyżej wymienionego rozporządzenia. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Nie wydawano decyzji oraz nie kierowano wniosków o ukaranie do LPWIS w Lublinie. W zakresie niewielkich niedociągnięć podczas kontroli udzielano instruktażu i wskazówek dot. poprawy sposobu żywienia. Dyrektorzy placówek chętnie deklarowali wdrożenie udzielonych wskazówek i współpracę z zakresie doskonalenia sposobu żywienia w ich placówkach. W jednym przypadku wystosowano wystąpienie pokontrolne dotyczące poprawy zasad sposobu żywienia. Wykonanie zaleceń zostanie zweryfikowane w roku 2026.

Do PPIŚ w Łęcznej w roku sprawozdawczym nie wpłynęły interwencje dotyczące sposobu żywienia w zakładach zamkniętych żywienia zbiorowego

Ocena stanu sanitarnego bloków żywienia w zakładach służby zdrowia

Zakłady służby zdrowia jest to grupa obiektów będących pod nadzorem organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmująca zarówno placówki szpitalne jak również zakłady opiekuńczo-lecznicze i sanatoria. Na terenie powiatu łęczyńskiego znajdują się:

- 1 szpital
- 3 zakłady opiekuńczo-lecznicze / opiekuńczo-pielęgnacyjne
- brak placówek sanatoryjnych

Pod nadzorem Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łęcznej brak jest placówek szpitalnych czy zakładów opiekuńczo-leczniczych, które realizują żywienie pacjentów w formie własnego bloku żywieniowego zlokalizowanego w strukturze organizacyjnej. Znajdują się natomiast 1 Szpital w Łęcznej i 3 Zakłady opiekuńczo lecznicze w Ludwikowie, Jaszczowie i w Ciechankach Łęczyńskich, które korzystają z posiłków dostarczanych przez firmy cateringowe.

Szpital Powiatowy w Łęcznej

W strukturze SPZOZ w Łęcznej znajduje się zarówno Szpital Powiatowy jak i zakład opiekuńczo-leczniczy. Żywienie pacjentów w Szpitalu Powiatowym i ZOL-u w Łęcznej prowadzone jest przez zewnętrzną firmę Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Łęcznej, ul. Krasnystawska 52, która mieści się również w budynku szpitala. Posiłki są produkowane i dostarczane do kuchенок oddziałowych przez Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej (ZAZ) w Łęcznej. Obiekt został zaklasyfikowany zgodnie z arkuszem do ryzyka niskiego. W 2025 roku przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną w SP ZOZ w kuchenkach oddziałowych (w 2024 -1). Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Blok żywienia w Zakładzie Opiekuńczo-Leczniczym w Ludwikowie.

Żywienie pacjentów w ZOL w Ludwikowie prowadzone jest w formie cateringowej. Posiłki są produkowane i dostarczane w termosach przez firmę zewnętrzną.

W 2024 roku przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną sprawdzającą oraz 1 kontrolę sanitarną kompleksową, która nie wykazała nieprawidłowości. Obiekt nie został zaplanowany do kontroli na 2025 rok. Obiekt został zaklasyfikowany zgodnie z arkuszem do ryzyka średniego. Blok żywienia posiada wdrożone zasady Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej oraz system HACCP.

Blok żywienia w Zakładzie Opiekuńczo-Leczniczym w Jaszczowie

ZOL w Jaszczowie rozpoczął działalność w 2024 roku. Żywienie pacjentów w ZOL w Jaszczowie prowadzone jest w formie cateringowej. Posiłki są dostarczane w termosach przez firmę zewnętrzną Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Łęcznej. W 2025 r. przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną (w 2024 -1). Nie stwierdzono nieprawidłowości. Obiekt został zakwalifikowany zgodnie z arkuszem do ryzyka średniego. Blok żywienia posiada wdrożone zasady Dobrej Praktyki Higienicznej oraz system HACCP.

Blok żywienia w Zakładzie Opiekuńczo - Pielęgnacyjnym „Nadzieja” w Ciechankach Łęczyńskich

Żywienie pacjentów w zakładzie w Ciechankach Łęczyńskich prowadzone jest w formie cateringowej. Posiłki są dostarczane w termosach przez firmę zewnętrzną. W 2024 roku przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną kompleksową, która nie wykazała nieprawidłowości. Obiekt nie został zaplanowany do kontroli na 2025 rok.

Obiekt został zakwalifikowany zgodnie z arkuszem do ryzyka niskiego.

Blok żywienia posiada wdrożone zasady Dobrej Praktyki Higienicznej oraz system HACCP.

Ocena sposobu żywienia pacjentów w placówkach szpitalnych

Placówki służby zdrowia korzystają z żywienia pacjentów w formie cateringu. Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Łęcznej produkuje i dostarcza posiłki do placówek służby zdrowia w tym do

Szpitala Powiatowego w Łęcznej. W 2024 roku przeprowadzano 1 kontrolę sanitarną (w 2024 -1), która obejmowała także ocenę sposobu żywienia.

Łącznie oceniono jeden jadłospis dla dwóch podmiotów tj. SPZOZ w Łęcznej oraz Zakładu Opiekuńczo Leczniczego w Łęcznej będącego w strukturze SPZOZ. Oceny sposobu żywienia dokonano na podstawie „Arkusza oceny dekadowej jadłospisów” stanowiącego załącznik do pisma Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego znak DNS HŻ.9011.2.7.2021 z dnia 08.03.2021r. w sprawie wpływających do Głównego Inspektora Sanitarnego wystąpień dotyczących zachowania zasad prawidłowego żywienia pacjentów w podmiotach leczniczych, w tym wystąpienia Rzecznika Praw Pacjenta w 2020 r., a także Planu pracy Najwyższej Izby Kontroli na 2021 rok oraz w związku z koniecznością wykonania zadania rozpoczętego w 2019 r. dotyczącego oceny stan żywienia pacjentów w szpitalach i zakładach opieki zdrowotnej na podstawie jadłospisów/posiłków.

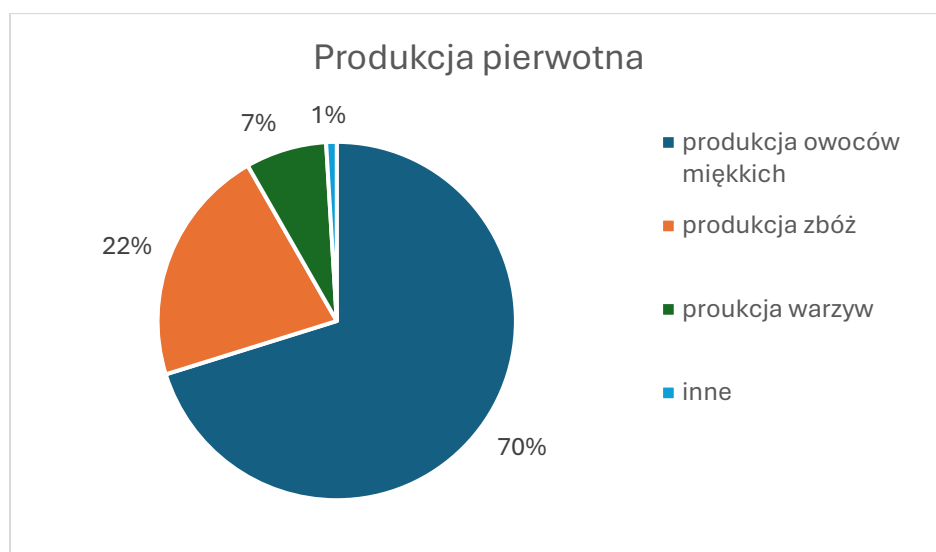
Przeprowadzona kontrola wykazała, że żywienie pacjentów w podmiotach leczniczych prowadzone jest w większości zgodnie z wymogami wyżej wymienionego arkusza. Nie stwierdzono nieprawidłowości. W zakresie niewielkich niedociągnięć podczas kontroli udzielano instruktażu i wskazówek dot. poprawy sposobu żywienia. Dyrektor zakładu żywienia chętnie deklarował wdrożenie udzielonych wskazówek i współpracę w zakresie doskonalenia sposobu żywienia.

Nadzór nad produkcją pierwotną, dostawami bezpośrednimi i RHD-Rolniczym Handlem Detalicznym

W roku sprawozdawczym pod nadzorem sekcji Higieny Żywności i Żywienia znajdowało się 1937 (w 2024 – 1935) producentów produkcji pierwotnej prowadzących działalność w zakresie produkcji podstawowej, dostaw bezpośrednich oraz rolniczego handlu detalicznego.

Wśród nich 1788 producentów prowadziło działalność wyłącznie w zakresie produkcji pierwotnej tj.

- produkcja owoców miękkich – 1255 podmiotów – 70%
- produkcja zbóż – 385 podmiotów – 21%
- produkcja warzyw – 131 podmiotów – 8%
- inne (np. zioła, orzechy, konopie, łubin) – 17 podmiotów – 1%

Wykres 12. Struktura produkcji pierwotnej w powiecie łęczyńskim w 2025 roku

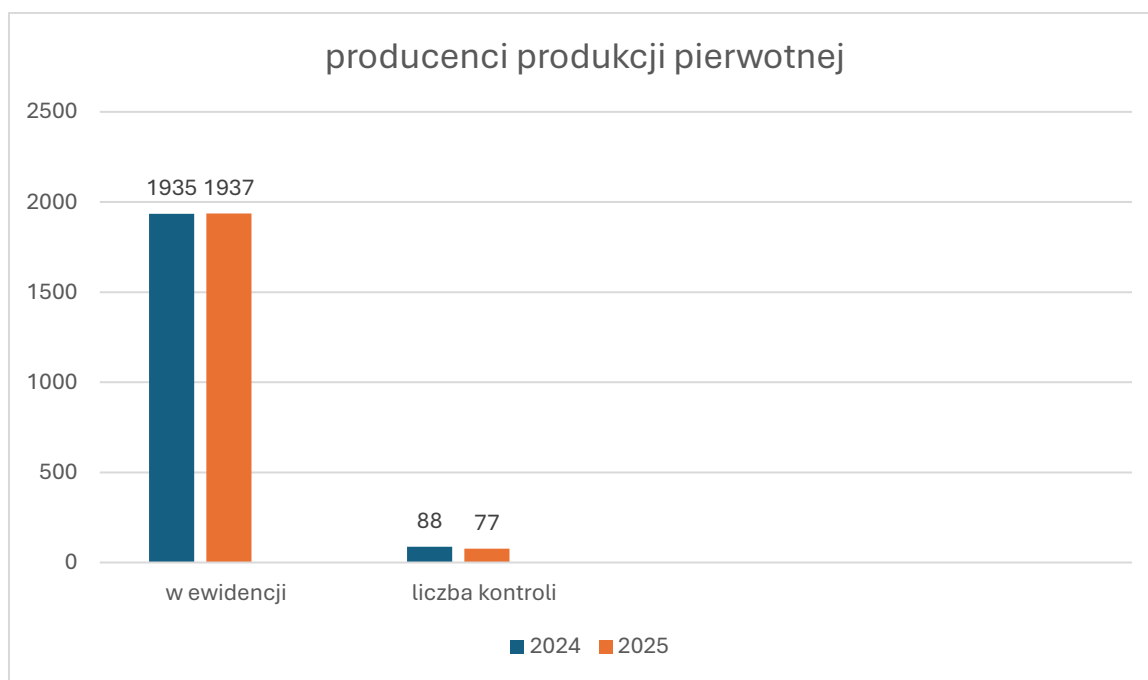
Dodatkową działalność prowadziło 149 producentów produkcji pierwotnej tj.

- dostawy bezpośrednie – 2 podmioty,
- producenci pierwotni i dostawy bezpośrednie – 116 podmiotów,
- producenci pierwotni i rolniczy handel detaliczny – 7 podmiotów,
- rolniczy handel detaliczny – 1 podmiot,
- producenci pierwotni, rolniczy handel detaliczny, dostawcy bezpośredni – 23 podmioty.

Na nadzorowanym terenie nie znajdują się producenci kiełków.

W ramach Rolniczego Handlu Detalicznego zarejestrowane podmioty prowadzą działalność w zakresie: kiszenia ogórków i kapusty, konserwowania warzyw, suszenia owoców i warzyw, mrożenia owoców na zlecenie, obierania cebuli cukrowej, produkcji soków owocowych, warzywnych i ich mieszanek, produkcji powideł, dżemów, przecierów owocowych, kaszy, mąki, makaronu bez użycia jaj, pieczywa, łuskanie, prażenie, mielenie na mąkę i masło orzechów laskowych oraz tłoczenie oleju z roślin oleistych. Wydano 45 zaświadczeń o wpisie do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz 48 zaświadczeń w zakresie dokonania zmian w rejestrze zakładów (...).

Łącznie w 2025 roku przeprowadzono 77 kontroli (w 2024 -88) u 76 producentów produkcji pierwotnej.

Wykres 13. Nadzór sanitarny nad produkcją pierwotną w pow. łęczyńskim w 2024 i 2025 r.

Wpłynęła 1 interwencja dotycząca nieprzestrzegania zasad higieny przy zbiorze owoców. W wyniku przeprowadzonej kontroli sanitarnej interwencyjnej potwierdzono zarzuty, nieprawidłowość została usunięta niezwłocznie przed wszczęciem postępowania administracyjnego. Wydano 2 decyzje płaćnicze.

Kontrole kompleksowe dotyczyły głównie owoców miękkich, a także w mniejszej ilości warzyw oraz zbóż. Skontrolowano również podmioty prowadzące działalność w zakresie dostaw bezpośrednich. W ramach współpracy z Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa w ramach Porozumienia z dnia 22 grudnia 2020 r. przeprowadzono 2 kontrole producentów pierwotnych tj. jednego producenta warzyw liściastych – szpinak oraz producenta warzyw - pomidorów. Podczas 1 kontroli pobrano 1 próbkę szpinaku do badań w kierunku azotanów i azotynów, która nie została zdyskwalifikowana.

W ramach kontroli producentów pierwotnych weryfikowano między innymi obszary dotyczące higieny zbioru, higieny personelu oraz źródeł wody stosowanej do nawadniania i rozcieńczania środków

ochrony roślin i nawozów. Wystosowano 2 wystąpienia pokontrolne do producentów produkcji pierwotnej dotyczące przeprowadzenia badania wody z własnego ujęcia w przypadku jej stosowania do nawadniania lub rozcieńczania środków ochrony roślin. Zalecenie zostało wykonane, do siedziby PSSE w Łęcznej dostarczono wyniki badań wody, które były prawidłowe.

Przeprowadzono także działania informacyjno-edukacyjne mające na celu zwiększenie świadomości i wiedzy producentów produkcji pierwotnej na temat przestrzegania higieny podczas zbioru, magazynowania i transportu produktów pierwotnych oraz obowiązku rejestracji w Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Niewielka liczba stwierdzanych uchybień świadczy o skuteczności podejmowanych działań edukacyjnych oraz wzrastającej świadomości producentów pierwotnych w zakresie wymagań prawnych.

Ocena jakości zdrowotnej żywności

W roku sprawozdawczym Sekcja Higieny Żywności i Żywienia pobrała do badań ogółem 173 (w 2024 - 167) próbki środków spożywczych oraz materiałów do kontaktu z żywnością, z czego zakwestionowano 5 próbek, co stanowi niecałe 3% zbadanych próbek (w 2024 -1) tj.:

- 1 próbkę żołądków drobiowych świeżych w związku z wykryciem obecności bakterii *Campylobacter jejuni* oraz
- 4 próbki fileta z piersi kurczaka w związku z wykryciem obecności pałeczek *Salmonella spp.*, w związku z czym wystosowano zgłoszenie do systemu RASFF.

W związku z zakwestionowaniem produktów poinformowano PPIIS nadzorującego Hurtownię oraz Powiatowego Lekarza Weterynarii nadzorującego producenta, który prowadził dalsze działania zgodnie z właściwością.

Ogółem sporządzono 68 protokołów z poboru próbek.

RASFF – System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach

RASFF System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywnienia Zwierząt to system służący szybkiej informacji i sprawnemu wycofaniu produktów

niebezpiecznych znajdujących się na rynku. W 2025 roku przeprowadzono 70 kontroli interwencyjnych dotyczących nadzoru nad wycofywaniem produktów umieszczonych w systemie RASFF (w 2024 - 26). W porównaniu z rokiem 2024 r., liczba przypadków zgłoszonych do systemu RASFF oraz liczba prowadzonych postępowań wyjaśniających była znacznie wyższa - o ponad 50%.

Kontrola graniczna żywności

W roku 2025 kontynuowano nadzór nad środkami spożywczymi wywozonymi poza UE oraz wwozonymi spoza UE. Przeprowadzono 12 (w 2024 -14) granicznych kontroli jakości zdrowotnej następujących środków spożywczych:

- eksportowanych tj:
 - brokołu mrożonego – 2 partie na Ukrainę,
 - kalafiora mrożonego – 1 partia na Ukrainę,
 - zagęszczonego soku z buraków ćwikłowych – 1 partia na Ukrainę,
 - makaronu –8 partii do Arabii Saudyjskiej, 21 partii do Kuwejtu; 7 do Chin; 9 do Kingdom of Bahrain, 6 do Kanady.

- W 2025 roku nie zgłaszano importu środków spożywczych.

Na w/w środki spożywcze wydano 12 świadectw o spełnieniu wymagań zdrowotnych przez środek spożywczy przekraczający granicę. Świadectwa wydano na podstawie okazanej dokumentacji i wyników badań, nie pobierano próbek do badań laboratoryjnych.

➤ Podsumowanie

Łączna liczba obiektów objętych nadzorem przez pion Higieny Żywności i Żywienia w 2025 r. utrzymuje się na zbliżonym do 2024 r. poziomie. Zdecydowaną większość stanowili producenci pierwotni, przy czym w większości są to producenci owoców miękkich -70%. Wynika to z rolniczego charakteru powiatu łęczyńskiego i dużego rozdrobnienia gospodarstw oraz prowadzonych działań edukacyjnych wśród rolników.

W 2025 r. liczba obiektów skontrolowanych jest nieco mniejsza niż w 2024 r.

W 2025 r. w porównaniu z 2024 r., wydano mniej decyzji nakazujących poprawę stanu sanitarnego, decyzji opłatowych i mniej mandatów karnych co świadczy o mniejszej liczbie stwierdzanych nieprawidłowości i poprawie stanu sanitarnego zakładów. Nie wydawano decyzji unieruchomienia zakładów.

W 2025 r. zanotowano niewielki wzrost liczby zakwestionowanych w wyniku badań laboratoryjnych próbek środków spożywczych oraz materiałów do kontaktu z żywnością i znaczny wzrost produktów zgłoszonych do systemu RASFF oraz liczby prowadzonych postępowań wyjaśniających - o ponad 50%.

W roku sprawozdawczym, podobnie jak w roku 2024 wśród mieszkańców powiatu łęczyńskiego nie wystąpiły zbiorowe zatrucia pokarmowe jak i zatrucia grzybami, co należy ocenić bardzo pozytywnie.

HIGIENA KOMUNALNA

Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

- **Domy Pomocy Społecznej i inne jednostki**

Pod nadzorem PSSE w Łęcznej nie znajdują się Domy Pomocy Społecznej, znajduje się natomiast 6 innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz 1 placówka zapewniająca całodobową opiekę. W 2025 roku skontrolowano 1 obiekt, wykonano 1 kontrolę. Obiekt w dobrym stanie sanitarnym i sanitarno- technicznym, brak nieprawidłowości, nie wydano decyzji administracyjnych.

- **Obiekty hotelarskie**

Pod nadzorem znajduje się łącznie 30 obiektów z tej kategorii: 1 hotel, 2 schroniska młodzieżowe, 1 pole biwakowe, 16 agroturystyk oraz 10 innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie. W 2025 r. skontrolowano łącznie 15 obiektów, w tym: hotel, pole namiotowe, 9 obiektów agroturystycznych oraz 4 inne obiekty, wykonano łącznie 15 kontroli. W stosunku do roku poprzedniego liczba kontroli wzrosła (2024 – 10 kontroli). Stan sanitarny tej grupy obiektów utrzymuje się na dobrym poziomie. Podobnie jak w ubiegłym roku również w 2025 w nadzorowanych obiektach

hotelarskich nie stwierdzono zaniedbań w utrzymaniu bieżącej czystości oraz w zakresie stanu sanitarno-technicznego. Nie wydano decyzji administracyjnych.

- **Zakłady branży beauty: fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu**

W ewidencji stanowiska Higieny Komunalnej PSSE w Łęcznej w 2025 roku znajdowało się 131 zakładów/salonów świadczących usługi w branży beauty w tym:

- 57 zakładów fryzjerskich oraz fryzjersko - barberskich
- 63 zakłady kosmetyczne
- 1 zakład kosmetyczny i piercingu
- 3 zakłady tatuażu
- 5 zakładów odnowy biologicznej
- 2 solaria

Liczba zakładów branży beauty utrzymuje się na takim samym poziomie co w roku 2024 – 132. W 2025 r. skontrolowano łącznie 31 zakładów branży beauty, wykonano 31 kontroli w tej grupie obiektów, niemal połowę mniej niż w roku 2024 – 57 kontroli. Jednakże obiekty tej grupy zarówno w roku sprawozdawczym jak i latach poprzednich wykazują dobry stan sanitarny i sanitarno – techniczny. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Nie wydano decyzji administracyjnych.

Zakres przeprowadzonych kontroli: sprawdzenie stanu sanitarnego obiektu, zachowania reżimu sanitarnego podczas świadczenia usług, sposobu przeprowadzania dezynfekcji i sterylizacji stosowanych narzędzi, umowy na sterylizację, sposobu postępowania z odpadami komunalnymi, bielizną czystą i brudną, ilości środków do utrzymania czystości i dezynfekcji, sposób przechowywania sprzętu porządkowego, stosowania środków ochrony osobistej oraz ocena wdrożenia i stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi.

W kontrolowanych zakładach w sposób prawidłowy prowadzone są zabiegi mycia i dezynfekcji oraz sterylizacji narzędzi, nie stwierdzono także nieprawidłowości w gospodarowaniu odpadami. W nadzorowanych placówkach nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto w 2025 r. PPIS w Łęcznej pozytywnie zaopiniował 1 procedurę dla zakładu kosmetycznego zapewniającą ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi. Procedura zawierała zagadnienia dotyczące przestrzegania zasad higieny przy świadczeniu usług, dezynfekcji, myciu narzędzi wielokrotnego użytku, postępowania z bielizną czystą i brudną, postępowania z odpadami.

- **Dworce autobusowe**

Na terenie powiatu łęczyńskiego funkcjonuje 1 dworzec autobusowy w Łęcznej. Obiekt skontrolowano w 2025 r., znajdował się w dobrym stanie higieniczno – sanitarnym, porządkowym i technicznym. W toku kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono. Ostatnia kontrola przeprowadzona w 2023 roku również nie wykazała nieprawidłowości.

- **Tereny rekreacyjne**

Tereny rekreacyjne to place zabaw dla dzieci wraz z piaskownicami, których zarządcami są spółdzielnie lub wspólnoty mieszkaniowe, obiekty małej infrastruktury oraz tereny przylegające do miejsc wykorzystywanych do kąpiei.

W 2025 roku skontrolowano 5 zarządców piaskownic (przeprowadzono 5 kontroli, skontrolowano 13 piaskownic). Obiekty w dobrym stanie sanitarnym i sanitarno – technicznym. W tej grupie obiektów nie wydano decyzji administracyjnych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli terenów rekreacyjnych przyległych do jezior w sezonie letnim na terenie miejscowości gminy Ludwin stwierdzono, że stan sanitarno - porządkowy jest zadowalający.

W 2025 roku do PSSE w Łęcznej wpłynęła 1 interwencja dotycząca niewłaściwych zdaniem osoby skarżącej warunków higieniczno- sanitarnych na tzw. plaży „Kaniwola” nad jeziorem Piaseczno. Przeprowadzono 4 wizje plaży w wyniku których nie potwierdzono zarzutów z interwencji, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Przy ośrodkach wypoczynkowych jak i terenach przyległych brak jest dostatecznej ilości parkingów dla wczasowiczów. Przy trasach turystycznych brak stacji zrzutów ścieków z autokarów. Według informacji

uzyskanych podczas bieżących kontroli ścieki z obiektów turystycznych odbierane były przez podmioty posiadające zezwolenie do wykonywania tego typu usług. Nieczystości płynne były wywożone tylko w miejsca do tego celu przeznaczone tj.: do Gminnej Oczyszczalni Ścieków w Ludwinie, Oczyszczalni Ścieków w Milejowie oraz Oczyszczalni Ścieków w Uścimowie i Oczyszczalni w Starej Wsi. W obrębie terenów rekreacyjnych i ośrodków wypoczynkowych na terenie Gminy Ludwin nieczystości stałe są odbierane były na bieżąco zgodnie z zawartymi umowami przez:

- PGKiM Łączna Sp. z o.o. ul. Krasnystawska 54, 21-010 Łączna,
- ART.-KOM Milejów Sp. z o.o. Artur Cios ul. Bukowa 12, 21-020 Milejów,
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Milejowie, ul. Wesoła 18, 21-020 Milejów
- P.H.U. EKO-TRANS Cezary Kubacki Wielkie 90, 21-143 Abramów.

Na bieżąco prowadzone było sprzątnięcie ulic i poboczy przez pracowników gospodarczych UG Ludwin. Drogi powiatowe i wojewódzkie były sprzątnięte, wykoszona trawa na poboczach, uprzątnięte przystanki. Kosze na śmieci w dostatecznej ilości rozmieszczone na przystankach autobusowych przy trasach turystycznych.

Na gromadzenie większej ilości odpadów stałych wydzielony był PSZOK (punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych) w miejscowości Dratów Kolonia. Do tych miejsc odpady mogą usuwać właściciele prywatnych posesji i działek rekreacyjnych. W obrębie tras i miejscowości turystycznych miejsca do gromadzenia nieczystości stałych były zorganizowane prawidłowo.

Gmina Ludwin utrzymywała zadawalający stan sanitarny poboczy dróg dojazdowych do miejscowości, tras i obiektów wypoczynkowo - turystycznych oraz terenów przyległych do jezior. Gmina wystawiła kabiny TOI – TOI w miejscach o szczególnym nasileniu turystów (Jezioro Piaseczno, Jezioro Łukcze), zabezpieczyła tereny przyległe do jezior w wystarczającą ilość koszy na odpady, systematycznie prowadziła sprzątnięcie terenu wokół jezior. Oznakowano organizację ruchu nad jeziorami, umieszczono tablice zakazujące kąpielii zwierząt w wodzie oraz o zakazie zaśmiecania terenu.

W tej grupie obiektów nie wydano decyzji administracyjnych, nie nałożono mandatów karnych.

- **Pływalnie**

Na terenie powiatu łęczyńskiego znajduje się jeden kryty basen kąpielowy zlokalizowany w Szkole Podstawowej Nr 2 w Łącznej, ul. Szkolna 53. W 2025 r. wykonano 1 kontrolę sanitarną obiektu, zakres kontroli obejmował sprawdzenie stanu sanitarnego obiektu, pomieszczeń sanitarno – higienicznych, wizualną obserwację wody na pływalni, gospodarkę odpadami komunalnymi, zaopatrzenie w wodę, odprowadzanie ścieków. Nieprawidłowości nie stwierdzono, obiekt w dobrym stanie sanitarno-higienicznym. W 2024 r. także wykonano 1 kontrolę sanitarną, która nie wykazała nieprawidłowości. Badania wody z pływalni wykonywane są w ramach nadzoru (1x w roku) oraz w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządcę obiektu zgodnie z obowiązującymi przepisami. Częstotliwość i zakres badania wody zgodny z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach. PPIS w Łącznej zatwierdził harmonogram poboru próbek wody na 2025 rok oraz zakres badania wody. Do PPIS w Łącznej na bieżąco były przekazywane sprawozdania z badań wody wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej na podstawie których PPIS w Łącznej wydawał ocenę wody (łącznie 25 ocen). W 2025 r. w związku ze stwierdzonym przekroczeniem mikrobiologicznym (ogólna liczba mikroorganizmów po 48godz.inkubacji w temp. 36°C±2°C), punkt poboru: woda wprowadzana do niecki z systemu cyrkulacji, została wydana decyzja administracyjna. Zarządzający pływalnią został zobowiązany do niezwłocznego doprowadzenia wody do wymagań obowiązującego rozporządzenia. W ponownie pobranych próbkach wody przekroczeń nie stwierdzono.

Poza jednokrotnym w ciągu roku stwierdzeniem przekroczenia parametru mikrobiologicznego, woda basenowa spełniała wymagania obowiązującego rozporządzenia. Zarządzający pływalnią w komunikacie umieszczanym na tablicy informacyjnej przed wejściem do hali basenowej jak również na stronie internetowej placówki informuje korzystających o aktualnej ocenie wody na pływalni dokonanej przez PPIS w Łącznej. W roku poprzednim (2024) w badanych próbkach przekroczeń nie stwierdzono, nie wydawano decyzji.

- **Cmentarze, domy przedpogrzebowe, zakłady usług pogrzebowych**

Pod nadzorem PSSE w Łęcznej znajduje się 14 cmentarzy, 4 domy przedpogrzebowe oraz 3 zakłady usług pogrzebowych.

W 2025 r. skontrolowano 9 obiektów tej kategorii, przeprowadzono 9 kontroli. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Nie prowadzono postępowania administracyjnego.

Ponadto skontrolowano 4 środki transportu do przewozu zwłok i szczątków, pojazdy w dobrym stanie higieniczno – sanitarnym, porządkowym.

W 2024 r. cmentarze i usługi pogrzebowe nie zostały zaplanowane do kontroli. Skontrolowano natomiast 2 domy przedpogrzebowe. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Nie prowadzono postępowania administracyjnego.

- **Apteki i punkty apteczne**

W ewidencji stanowiska Higieny Komunalnej PSSE w Łęcznej znajduje się 16 aptek i punktów aptecznych. W 2025 r. skontrolowano 8 obiektów, przeprowadzono 8 kontroli. Obiekty te corocznie cechują się dobrym stanem higieniczno – sanitarnym, porządkowym i technicznym.

- **Stacje paliw**

Pod nadzorem PSSE w Łęcznej zarówno w roku 2025 jak i 2024 znajdowało się 12 stacji paliw. W 2025 r. podobnie jak w poprzednim roku skontrolowano 1 stację paliw, wykonano 1 kontrolę. Obiekty w dobrym stanie sanitarno – technicznym.

- **Obiekty sportowe**

W ewidencji stanowiska Higieny Komunalnej znajduje się 8 obiektów sportowych, tak jak i w roku poprzednim. W 2025 i w 2024 roku skontrolowano 1 obiekt sportowy, wykonano 2 kontrole (1 kontrola stanu sanitarnego obiektu, 1 kontrola związana z planowaną imprezą masową), nieprawidłowości nie stwierdzono.

- **Pralnie**

Pod nadzorem PSSE w Łęcznej znajdują się 2 pralnie. Jedną z nich to pralnia z barierą higieniczną świadcząca usługi pralnicze dla podmiotów leczniczych, szkół, internatów, hoteli, domów pomocy społecznej, domu dziecka. W 2025 r. pralnie nie były zaplanowane do kontroli. W 2024 r. skontrolowano 1 obiekt, wykonano 1 kontrolę. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

- **Targowiska**

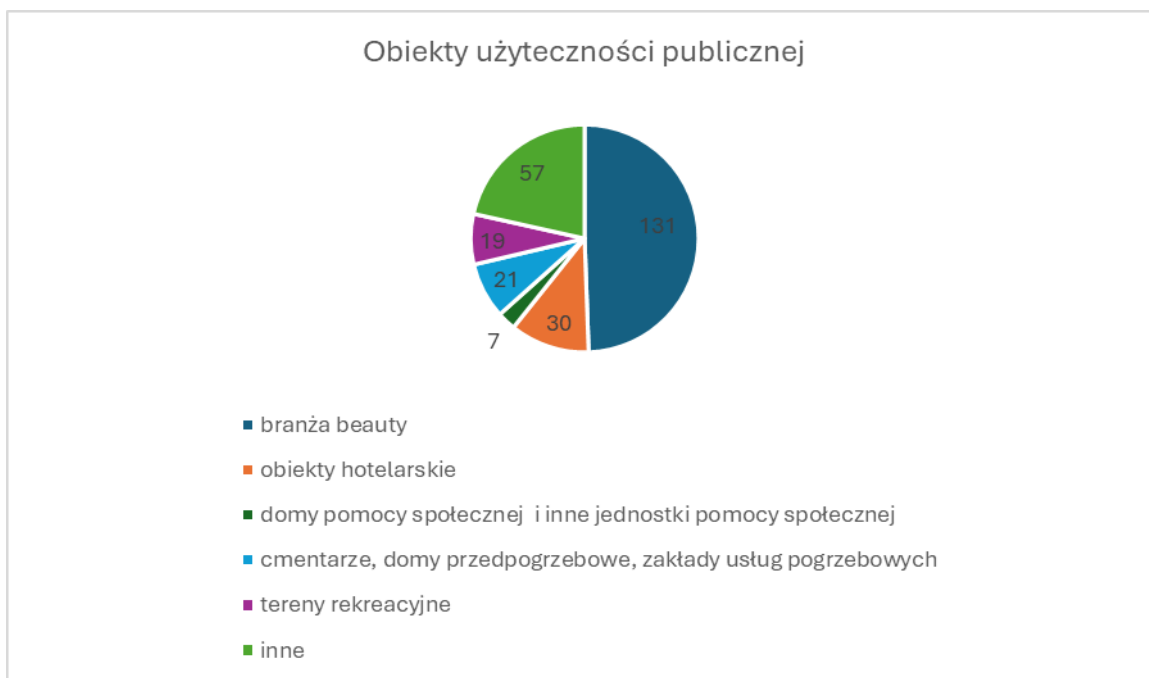
Pod nadzorem znajduje się 5 targowisk. W 2025 r. skontrolowano 3 obiekty, wykonano 3 kontrole. Obiekty w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Obiekty te nie były zaplanowane do kontroli na 2024 rok.

- **Transport osobowy**

W ewidencji stanowiska Higieny Komunalnej znajduje się 12 podmiotów świadczących usługi transportowe w tym: komunikacji publicznej i dowozu dzieci do szkół. W 2025r nie kontrolowano podmiotów świadczących usługi transportu osobowego. W 2024r skontrolowano 6 podmiotów świadczących usługi transportowe, wykonano 6 kontroli. 5 kontroli wykonano u podmiotów komunikacji publicznej, skontrolowano 40 autobusów komunikacji publicznej. Pojazdy w dobrym stanie sanitarnym.

- **Ustępy publiczne**

Na nadzorowanym terenie znajdują się 2 obiekty tego typu: w Łęcznej oraz w Milejowie. W 2025 r. przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną i w 2024 r. 1 kontrolę. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Wykres 14. Obiekty użyteczności publicznej objęte nadzorem w 2025r w pow. łęczyńskim

Jakość wody przeznaczonej do spożycia

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi sprawowany jest przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Woda wykorzystywana do zaopatrzenia mieszkańców powiatu łęczyńskiego ujmowana jest z ujęć głębinowych. PPIS w Łęcznej sprawuje nadzór nad 20 wodociągami zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę (WZZ).

W stosunku do roku 2024 liczba wodociągów zwiększyła się o 1. Przeprowadzono 19 kontroli sanitarnych na wodociągach (kontrole wynikających z harmonogramu). Stan sanitarno-higieniczny wszystkich skontrolowanych ujęć wody był dobry. W 2024 roku przeprowadzono 21 kontroli sanitarnych na wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w tym: 19 planowanych oraz 2 kontrole sprawdzające ze względu na wydane decyzje administracyjne.

Brak wodociągów o stałej dezynfekcji wody. Na żadnym wodociągu zbiorowego zaopatrzenia w wodę w 2025 r. nie wystąpił deficyt wody. Badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej były wykonywane zgodnie z ustalonymi harmonogramami poboru próbek wody, zawartymi w Protokołach uzgodnień między właścicielem/administratorem wodociągu a PPIS w Łęcznej. Sprawozdania z badań wody w ramach kontroli wewnętrznej były terminowo przekazywane przez właścicieli/administratorów wodociągów do PPIS w Łęcznej. Badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej wykonywano w laboratoriach o udokumentowanym systemie jakości badań zatwierdzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgodnie z zapisami w ustawie o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Badania jakości wody przeprowadzane przez PPIS w Łęcznej w ramach bieżącego nadzoru wykonywane były w laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie. Właściciele/administratorzy ujęć wody informowali PPIS w Łęcznej o planowanych przerwach w dostawie wody.

W roku 2025 PSSE w Łęcznej nadzorowała także 6 wodociągów lokalnych. Woda z tych wodociągów wykorzystywana jest w produkcji i obrocie żywnością oraz jako część działalności handlowej, wykorzystując wodę w budynkach użyteczności publicznej. Przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych na wodociągach lokalnych. Stan sanitarno higieniczny wszystkich skontrolowanych ujęć wody był dobry.

Badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej były wykonywane zgodnie z ustalonymi harmonogramami poboru próbek wody, zawartymi w Protokołach uzgodnień między właścicielem/administratorem wodociągu, a PPIS w Łęcznej. Sprawozdania z badań wody w ramach kontroli wewnętrznej były terminowo przekazywane przez właścicieli/administratorów wodociągów do PPIS w Łęcznej. Badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej wykonywano w laboratoriach o udokumentowanym systemie jakości badań zatwierdzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Badania jakości wody przeprowadzane przez PPIS w Łęcznej w ramach bieżącego nadzoru wykonywane były w laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie. Ogółem w 2025 r. w wodociągach zbiorowego zaopatrzenia WZZ zbadano w ramach nadzoru 75 próbek (71 plan + 4 dodatkowych: 4 próbki mikrobiologia gr. B) z czego zakwestionowano 5 próbek:

- w 1 próbce stwierdzono bakterie grupy coli,
- w 1 próbce zawyżona ogólna liczba mikroorganizmów po 72 godz. inkubacji w temp. $22^{\circ}\text{C}\pm 2^{\circ}\text{C}$,
- w 1 próbce przekroczenie żelaza, manganu,
- w 1 próbce przekroczenie żelaza,
- w 1 próbce przekroczenie żelaza i mętności.

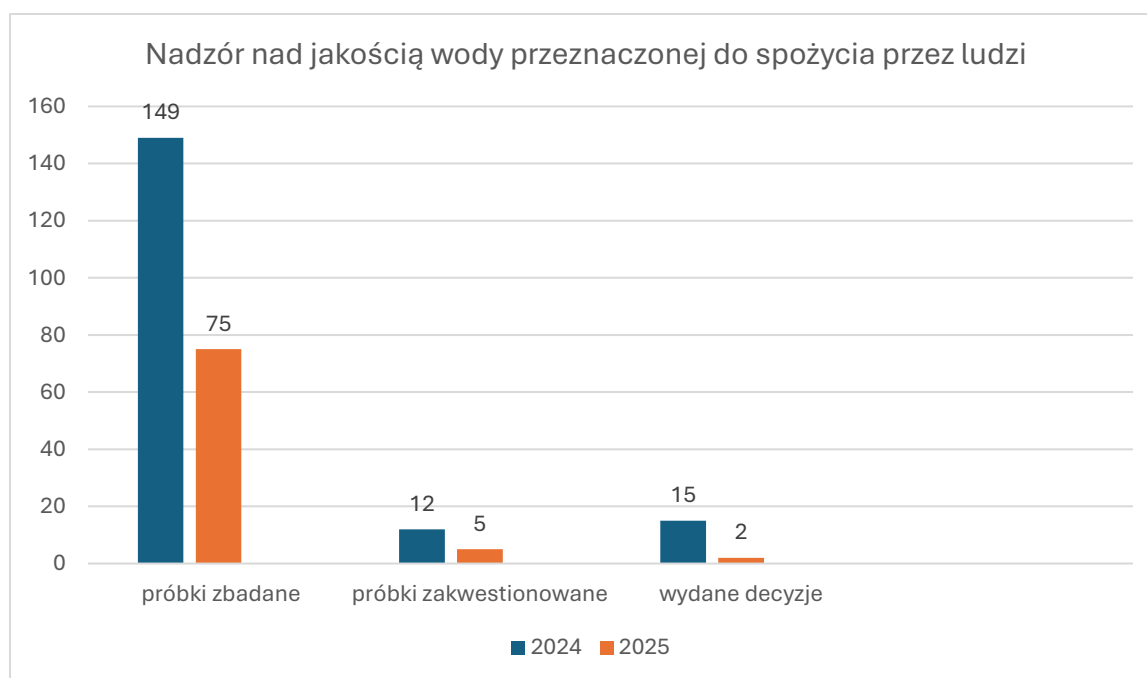
W porównaniu do roku 2024r. liczba zbadanych w ramach nadzoru próbek z WZZ zmniejszyła się o 50% bowiem wynosiła wówczas 149 z czego zakwestionowano 12 próbek.

Ogółem w 2025 r. w wodociągach lokalnych zbadano w ramach nadzoru 5 próbek wody (w 2024 – 13) z czego zakwestionowano 1 próbkę (w 2024 – 3):

- ze względu na zawyżoną ogólną liczbę mikroorganizmów po 72 godz. inkubacji w temp. $22^{\circ}\text{C}\pm 2^{\circ}\text{C}$ (WL Stefanów).

W związku ze stwierdzonymi przekroczeniami parametrów w wodzie przeznaczonej do spożycia Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łęcznej wystosował wystąpienia w celu doprowadzenia jakości wody do wymagań obowiązującego rozporządzenia oraz prowadził postępowanie administracyjne. Na właścicieli/administratorów ujęć wodnych były wydane decyzje merytoryczne i finansowe za negatywne badania wody. W 2025 r. wydano 2 decyzje o braku przydatności wody do spożycia (WZZ Wólka Łańcuchowska i WZZ Piaseczno) (w 2024 – łącznie 5 decyzji, w tym: 2 decyzje o braku przydatności i 3 decyzje o warunkowej przydatności wody do spożycia).

Działania były podejmowane w terminie natychmiastowym, a nieprawidłowości na bieżąco usuwane w wyniku podejmowanych skutecznych działań naprawczych prowadzonych przez właścicieli/administratorów wodociągów. Zalecenia wynikające z nałożonych decyzji były wykonane w terminie wyznaczonym przez PPIS w Łęcznej. Na koniec 2025 r. konsumenci wszystkich WZZ korzystali z wody odpowiadającej wymaganiom.

Wykres 15. Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia w 2024 i 2025 r.

WZZ Wólka Łańcuchowska – wydana decyzja o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi.

W ramach wewnętrznej kontroli jakości wody prowadzonej przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Milejowie Sp. z o.o., ul. Klarowska 23 pobrano 2 próbki wody z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Wólka Łańcuchowska gm. Milejów. Badania laboratoryjne wody wykazały w 1 pobranej próbce wody przekroczenia:

- punkt poboru: Hydrofornia Wólka Łańcuchowska- ujęcie wody, woda do sieci, stwierdzono: bakterie grupy coli w ilości 62 jtk/100ml (niepewność rozszerzona 49÷91) przy normie 0 jtk/100ml. W badanej próbce wody nie stwierdzono Escherichia coli i enterokoków kałowych.

W drugiej badanej próbce, punkt poboru: Łańcuchów – Szkoła Podstawowa w Łańcuchowie, 21-020 Milejów nie stwierdzono przekroczeń.

PPIS w Łęcznej wydał decyzję z rygorem natychmiastowej wykonalności o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Wólka Łańcuchowska. Mieszkańcy korzystający z WZZ Wólka Łańcuchowska po wydaniu decyzji zostali przełączeni przez administratora wodociągu na inny wodociąg -WZZ Starościce. Po podjęciu działań naprawczych PGK w Milejowie Sp. z o.o. – zarządca wodociągu w ramach kontroli wewnętrznej ponownie pobrał wodę do badań z w/w punktu poboru. W pobranej próbce wody przekroczeń nie stwierdzono, została wydana ocena wody o przydatności wody do spożycia. PPIS w Łęcznej pobrał wodę z w/w punktów monitoringowych, w badanych próbkach przekroczeń nie stwierdzono i została wydana ocena o przydatności wody do spożycia z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Wólka Łańcuchowska, gm. Milejów.

WZZ Piaseczno – wydana decyzja o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pracownicy Higieny Komunalnej PSSE w Łęcznej pobrali 2 próbki wody z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Piaseczno gm. Ludwin, punkt poboru: Hydrofornia Piaseczno, woda do sieci oraz Pompownia wody w Rogóźnie. Przeprowadzone przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Lublinie badania laboratoryjne wody wykazały w 1 pobranej próbce wody, punkt poboru: Pompownia wody w Rogóźnie, 21-075 Ludwin, bakterie grupy coli w ilości 37,7 NPL/100ml (niepewność rozszerzona 26,2÷52,9) przy normie 0 NPL/100ml. W badanej próbce wody nie stwierdzono Escherichia coli. W drugiej próbce punkt poboru: Hydrofornia Piaseczno, woda do sieci nie stwierdzono przekroczeń mikrobiologicznych.

Została wydana decyzja z rygorem natychmiastowej wykonalności o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Piaseczno, gm. Ludwin. Po podjęciu działań naprawczych Gmina Ludwin w ramach kontroli wewnętrznej ponownie pobrała wodę do badań z w/w punktu poboru. W pobranej próbce wody przekroczeń nie stwierdzono, została wydana ocena wody o przydatności wody do spożycia. PPIS w Łęcznej pobrał wodę z w/w punktów monitoringowych, w badanych próbkach przekroczeń nie stwierdzono i została wydana ocena o przydatności wody do spożycia z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Piaseczno, gm. Ludwin.

Jakość wody ciepłej

W roku 2025 Inspekcja Sanitarna powiatu łęczyńskiego kontynuowała nadzór nad jakością wody ciepłej pod kątem obecności bakterii Legionella sp. zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. PSSE w Łęcznej prowadzi ewidencję placówek, które podlegają kontroli wewnętrznej wody ciepłej w kierunku oznaczenia Legionella sp.

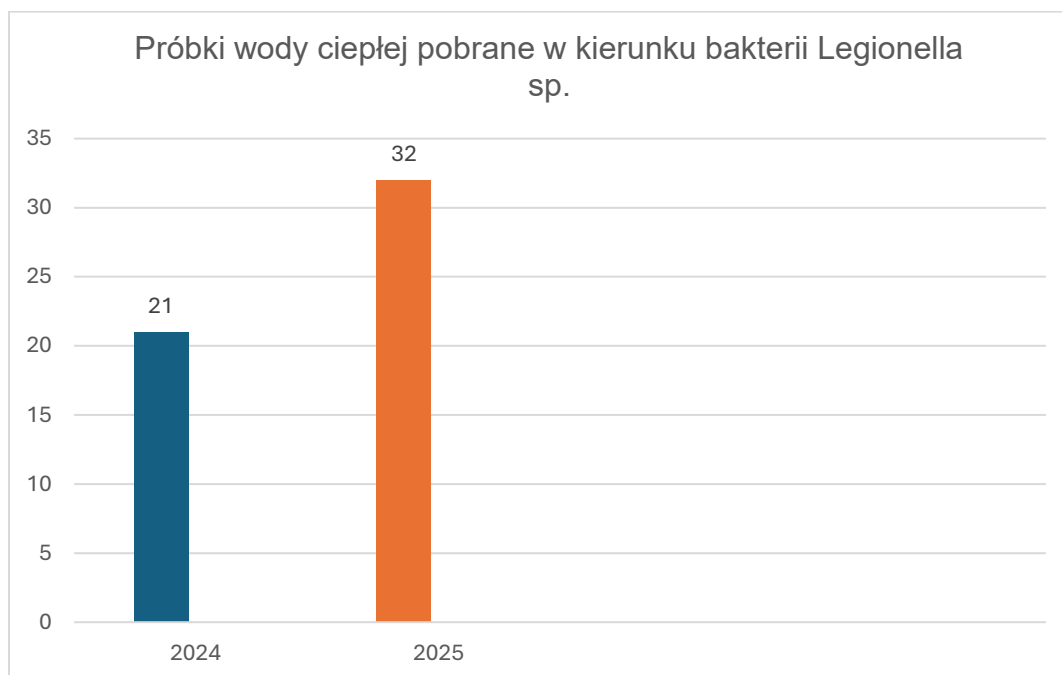
W ewidencji znajduje się 59 obiektów (w 2024 – również 59).

W ramach sprawowanego nadzoru nad jakością wody ciepłej w kierunku występowania pałeczek Legionella sp. zaplanowano do poboru 32 próbki wody (w 2024 - 21), wszystkie zaplanowane próbki wody zostały pobrane tj.:

- Szpital Powiatowy w Łęcznej, ul. Krasnystawska 52 - (9 próbek);
- Stacja Dializ w Łęcznej, ul. Krasnystawska 52 - (2 próbki),
- Zakład Opiekuńczo – Lecznicy w Jaszczowie, Jaszczów 211A, 21-020 Milejów (4 próbki),
- Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy „Nadzieja” w Ciechankach, gm. Łęczna (4 próbki);
- Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Witaniowie (4 próbki),
- Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Jaszczowie, 21-020 Milejów (4 próbki),
- Bursa szkolna w Łęcznej al. Jana Pawła II 89, 21-010 Łęczna (4 próbki),

- Basen kąpielowy w Szkole Podstawowej Nr 2 w Łęcznej – łazienka natrysk- (1 próbka) oraz woda wprowadzona do niecki z systemu cyrkulacji - (1 próbka).

W wyniku przeprowadzonych badań zarówno w 2025 i 2024 roku nie stwierdzono, skażenia wody bakterią Legionella sp. co należy ocenić pozytywnie.

Wykres 16. Próbki wody ciepłej pobrane w kierunku bakterii Legionella sp. w 2024 i 2025r.

PPIS w Łęcznej informował pisemnie zobowiązane podmioty / obiekty (wysyłano pisma oraz dokonywano wpisu w protokole z kontroli sanitarnej) o obowiązku wykonywania badań wody ciepłej użytkowej w kierunku oznaczenia Legionella sp. w ramach kontroli wewnętrznej. W wydawanych ocenach wody również informowano obiekty o terminie kolejnego badania wody wynikającego z obowiązujących przepisów.

W 2025 r. po raz pierwszy na terenie powiatu łęczyńskiego wykryto niepokojące zdarzenie, polegające na tym, że jeden przedsiębiorców świadczących usługi noclegowe złożył do PPIS w Łęcznej podrobione sprawozdania z badań wody w kierunku Legionella sp. w ramach kontroli wewnętrznej. PPIS w Łęcznej złożył do Prokuratury zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa – sprawa w toku. Dla tego obiektu nie została wydana ocena wody.

Pozostałe obiekty, które podlegały w 2025 r. kontroli wewnętrznej wody ciepłej w kierunku oznaczenia Legionella sp. wymagane badania wykonały i przedłożyły sprawozdania z tych badań do PPIS w Łęcznej. PSSE w Łęcznej prowadzi ewidencję placówek, które podlegają kontroli wewnętrznej wody ciepłej w kierunku oznaczenia Legionella sp. W ewidencji ogółem znajduje się 59 obiektów. W 2025 r. obowiązek wykonania badania ciepłej wody w ramach kontroli wewnętrznej miało 24 obiekty (w 2024 -39), pozostałe 35 (w 2024 -16) obiektów nie wykonywało w analizowanym okresie badań wody ciepłej (posiada aktualną ocenę wody).

W oparciu o otrzymane sprawozdania z badania wody ciepłej w żadnym obiekcie nie stwierdzono przekroczeń, nie prowadzono zatem postępowania administracyjnego.

W 2025 r. wydano 36 ocen jakości wody ciepłej (w 2024 – 51). W wydawanych ocenach wskazywano następny termin poboru wody. PPIS w Łęcznej w ramach działań edukacyjnych informował również o konieczności utrzymania instalacji wody ciepłej użytkowej w należyтым stanie sanitarnym poprzez zapewnienie odpowiedniej temperatury wody ciepłej w granicach 55°-60° C oraz okresowe przeprowadzanie dezynfekcji termicznej wody ciepłej, przegrzewaniu do temperatury 70-80°C, prowadzeniu zapisów z wykonanych czynności zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łęcznej w wydanych ocenach wody informował, że kolejne badanie w zakresie parametru Legionella sp. należy wykonać zgodnie z tabelą część B załącznika nr 5 w/w rozporządzenia.

W roku 2025 jak i w roku poprzedzającym na terenie powiatu łęczyńskiego nie zarejestrowano zachorowania na legionelozę.

Nadzór nad kąpieliskami i miejscami okazjonalnie wykorzystywanymi do kąpieli

W powiecie łęczyńskim w 2025 roku tak jak w latach poprzednich nie funkcjonowały żadne kąpieliska oraz miejsca wykorzystywane do kąpieli w rozumieniu obowiązujących przepisów, gdyż nie wpłynęły do Rady Gminy Ludwin wnioski od osób starających się o utworzenie kąpieliska, a także o utworzenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli. Nie były zatem wykonywane badania wody.

Podmioty lecznicze

Pralnictwo i gospodarka bielizną szpitalną

Obszar postępowania z bielizną został skontrolowany w 28 podmiotach leczniczych. W toku przeprowadzonych kontroli podobnie jak w roku 2024 nieprawidłowości nie stwierdzono. We wszystkich skontrolowanych podmiotach leczniczych udzielających ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych bielizna związana ze udzielaniem usług medycznych jest jednorazowego użycia. Do pralni przekazywana jest tylko odzież ochronna personelu medycznego. Kontrolowane placówki posiadają zawarte umowy z podmiotami:

- Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 4, ul. Jaczewskiego 8, 20-954 Lublin,
- Pralnia „Raz-Dwa-Trzy” Al. Jana Pawła II 99, 21-010 Łęczna,
- Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Jaszczowie Pralnia Przemysłowa, Jaszczów 211B, 21-020 Milejów,
- Pralnia „Niagara” Anna Gryka ul. Krochmalna 22A, 20-401 Lublin,
- P.U.H „SUPER OLA” Hanc Robert ul. Chełmska 26, 22-150 Wierzbica.

Podmioty lecznicze posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania z bielizną czystą, brudną. Bielizna brudna w kontrolowanych podmiotach leczniczych gromadzona jest w zamykanych, oznakowanych, plastikowych pojemnikach, wyłożonych workami foliowymi. Pojemniki znajdują się w pomieszczeniach szatni lub w brudownikach. Transport bielizny brudnej (odzież ochronna) odbywa się samochodem pralni. Bielizna czysta (fartuchy) przechowywana jest w wydzielonych, oznakowanych szafach w workach foliowych.

Postępowanie z odpadami medycznymi

Stanowisko Higieny Komunalnej PSSE w Łęcznej nadzorem obejmuje 28 obiektów służby zdrowia (SPZOZ w Łęcznej Szpital Powiatowy- 1, ZOL- 3; ZPO- 1, Zakłady Rehabilitacji Leczniczej- 3, Stacja Dializ-1, Przychodnie, Ośrodki Zdrowia- 19).

W 2025 r. w zakresie postępowania z odpadami medycznymi skontrolowano 28 obiektów służby zdrowia, wykonano 28 kontroli. Liczba ta jest niemal taka sama co w 2024 roku – 27 kontroli.

Kontroli poddano sposób postępowania z odpadami medycznymi ze zwróceniem uwagi na:

- segregację w miejscu powstania,
- oznakowanie worków czerwonych i pojemników twardościennych na odpady (kod odpadu medycznego, nazwę wytwórcy odpadów, REGON wytwórcy, nr księgi rejestrowej, organ rejestrowy, data, godzina otwarcia i zamknięcia pojemnika/worka na odpady),

- transport wewnętrzny odpadów z miejsca powstania do pomieszczenia składowania odpadów,
- stan sanitarny pomieszczenia, urządzenia do magazynowania odpadów, zapisy pomiaru temperatury w lodówce, dezynfekcji i mycia urządzenia,
- karty przekazania odpadów medycznych,
- zbiorcze zestawienie danych o rodzajach i ilościach wytwarzanych odpadów za 2024 r. przekazywane do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego,
- opracowane procedury w zakresie postępowania z odpadami medycznymi w zakresie selektywnego zbierania, transportu i wstępnego magazynowania odpadów medycznych oraz procedury postępowania z odpadami medycznymi przez osoby udzielające świadczeń zdrowotnych w miejscu wezwania.

W roku 2025 podobnie jak roku poprzednim w skontrolowanych podmiotach wykonujących działalność leczniczą nieprawidłowości w gospodarce z odpadami medycznymi nie stwierdzono. Nie wydawano decyzji, nie nakładano mandatów.

Wszystkie podmioty lecznicze posiadają zawarte umowy na odbiór i unieszkodliwianie odpadów medycznych. Na terenie Powiatu Łęczyńskiego usługi świadczą firmy:

UTYLIMED Sp. z o.o. Lublin,

REMONDIS MEDISON Sp. z o.o.,

PHU Grzegorz Lipowicz Kajetanówka, Świdnik,

RAF-EKOLOGIA Sp. z o.o. Jedlicze.

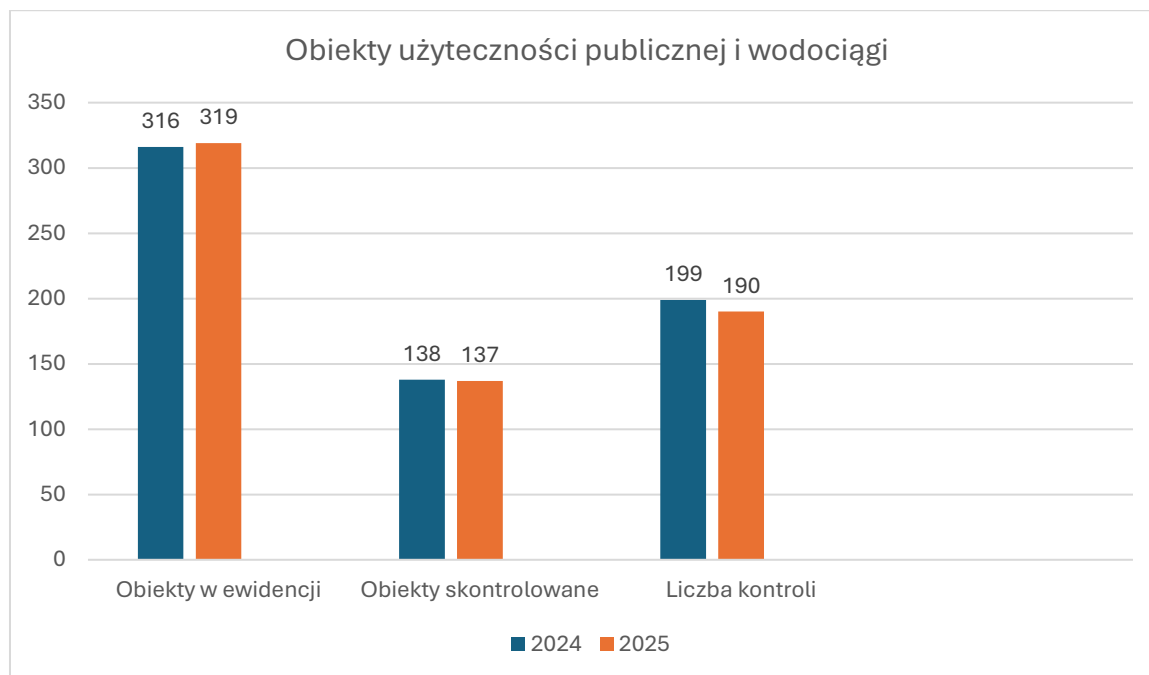
W nadzorowanych podmiotach leczniczych gromadzenie, transport, usuwanie oraz unieszkodliwianie odpadów stałych odbywają się zgodnie z opracowanymi i zatwierdzonymi przez kierowników placówek procedurami postępowania z odpadami medycznymi. Wytwarzane odpady zbierane są selektywnie w miejscu ich powstawania z podziałem na odpady zakaźne i pozostałe. Odpady medyczne gromadzone są w workach koloru czerwonego lub pojemnikach twardościennych (odpady o ostrych końcówkach). Worki, pojemniki po napełnieniu 2/3 objętości są zamykane i przekazywane do miejsca składowania. W 28 obiektach w toku przeprowadzonych kontroli stwierdzono prawidłowe oznakowanie worków, pojemników, tj. kod odpadów medycznych, nazwa wytwórcy, numer REGON, numer księgi rejestrowej wraz z podaniem organu rejestrowego, data i godzina otwarcia – rozpoczęcia użytkowania, data i godzina zamknięcia, nieprawidłowości nie stwierdzono. We wszystkich skontrolowanych podmiotach leczniczych odpady medyczne przetrzymywane są w wydzielonych pomieszczeniach wyposażonych w oznakowane urządzenia chłodnicze służące wyłącznie do tego celu. Placówki prowadzą na bieżąco monitoring temperatury w urządzeniach, rejestr dezynfekcji, mycia po każdorazowym odbiorze odpadów. W pomieszczeniach służących do przechowywania odpadów znajdują się punkty wodne z pełnym wyposażeniem (umywalka z ciepłą i zimną wodą, dozowniki na mydło, środek dezynfekcyjny, ręczniki jednorazowego użytku). Pomieszczenia oznakowane znakiem ostrzegawczym przed skażeniem biologicznym i zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych. W czasie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono przekroczenia czasu magazynowania odpadów tj. 72 godz. na stanowisku pracy (w temp. do 18°C) lub 30 dni (w temp. do 10°C).

➤ Podsumowanie

W 2025 r. w ewidencji Stanowiska Higieny Komunalnej znajdowało się 319 obiektów, Skontrolowano 137 obiektów, w tym 84 obiekty użyteczności publicznej, (pozostałe to 25 wodociągów oraz 28 obiektów służby zdrowia). Przeprowadzono 190 kontroli w tym: 85 kontroli obiektów użyteczności publicznej.

Dla porównania liczba obiektów jak i liczba przeprowadzonych kontroli jest zbliżona do 2024 roku, w którym w ewidencji było 316 obiektów, skontrolowano 138 obiektów, w tym 86 obiektów użyteczności publicznej (pozostałe to 25 wodociągów oraz 27 obiektów służby zdrowia). Przeprowadzono 199 kontroli w tym: 87 kontroli obiektów użyteczności publicznej.

Na podstawie kontroli sanitarnych przeprowadzonych w analizowanym okresie jak i w roku poprzednim stan sanitarny i sanitarno – techniczny obiektów użyteczności publicznej należy ocenić jako dobry. Nie stwierdzano nieprawidłowości i nie wydawano decyzji.

Wykres 17. Nadzór sanitarny nad obiektami użyteczności publicznej i wodociągami w pow. łęczyńskim w 2024 i 2025r.

W 2025 r. na terenie powiatu łęczyńskiego tak, jak w latach ubiegłych nie odnotowano chorób i zatruczeń związanych ze spożyciem wody.

W analizowanym okresie opracowano 117 okresowych i 7 obszarowych ocen jakości wody, pobrano 115 próbek wody (w 2024 -188).

W analizowanym okresie wydano 2 decyzje w związku z niewłaściwą jakością wody, podczas gdy w 2024 wydano 5 takich decyzji. Powyższe świadczy o mniejszej ilości stwierdzanych w wodzie przekroczeń i poprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia

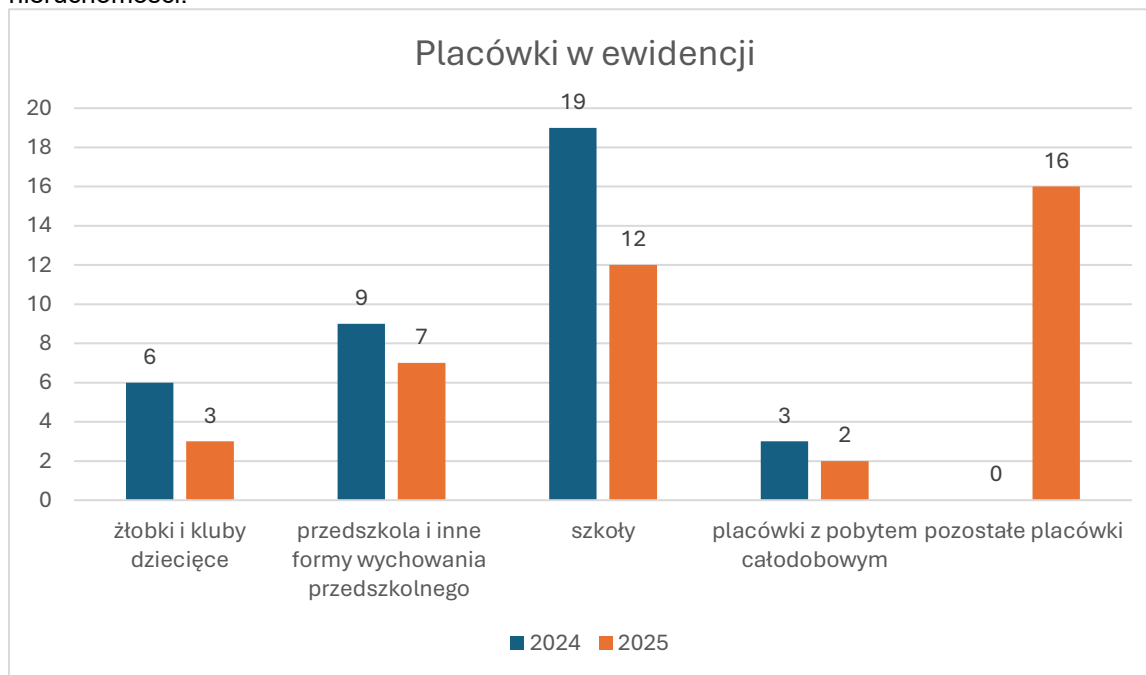
Prowadzona urzędowa kontrola jakości wody ciepłej użytkowej i egzekwowanie prowadzenia kontroli wewnętrznej przez właścicieli obiektów a także prowadzone działania edukacyjne przynoszą pozytywny efekt w postaci braku skażenia wody bakterią Legionella sp. zarówno w 2025 jak i w 2024 roku. Brak skażenia Legionella sp. świadczy o utrzymaniu przez zarządców budynków instalacji wody ciepłej użytkowej w należytym stanie sanitarnym oraz okresowym przeprowadzaniu dezynfekcji termicznej wody ciepłej.

Na podstawie przeprowadzonych przez pion higieny komunalnej kontroli stwierdzono, że podmioty lecznicze utrzymane są w należytym stanie higieniczno-sanitarnym i technicznym. Gromadzenie, transport, usuwanie i unieszkodliwianie odpadów stałych odbywają się zgodnie z opracowanymi i zatwierdzonymi przez kierowników placówek procedurami postępowania z odpadami medycznymi. Wytwarzane odpady zbierane są selektywnie w miejscu ich powstawania z podziałem na odpady zakaźne i pozostałe. Poszczególne placówki posiadają podpisaną umowę na wywóz i utylizację odpadów z firmami unieszkodliwiającymi odpady medyczne.

HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

Państwowa Inspekcja Sanitarna, realizując swoje zadania z zakresu zdrowia publicznego dokonuje kontroli pod kątem przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w

szczegółności dotyczące higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach, innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach wyższych oraz w ośrodkach wypoczynku, higieny procesów nauczania, a także utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości.

Wykres 18. Nadzór sanitarny nad szkołami i innymi placówkami oświatowo-wychowawczymi w roku 2024 i 2025

W roku 2025 roku na terenie powiatu łęczyńskiego w ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdowało się:

- 79 szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych
- 19 form wypoczynku zimowego dzieci i młodzieży.

Skontrolowano:

- 39 (tj. 49,4 %) szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych
- 17 (tj. 89,5%) form wypoczynku zimowego dzieci i młodzieży.

Przeprowadzono:

- 38 kontroli sanitarnych
- 5 kontroli sprawdzających
- 1 kontrolę interwencyjną
- 22 kontrole tematyczne
- 2 kontrole doraźne

Nieprawidłowości stwierdzono w 6 nadzorowanych placówkach tj:

- 3 Szkołach Podstawowych
- 2 Przedszkolach
- 1 Żłobku

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, w celu poprawy warunków higienicznych i zdrowotnych szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych:

- Wydano 4 decyzje:
- 1 w związku z naruszeniem wymagań higienicznych i zdrowotnych (w pozostałych 5 placówkach nieprawidłowości usunięto przed wydaniem decyzji nakazowej)
- 3 w sprawie ustalenia opłaty (pozostałe zostały wydane w 2026 roku),

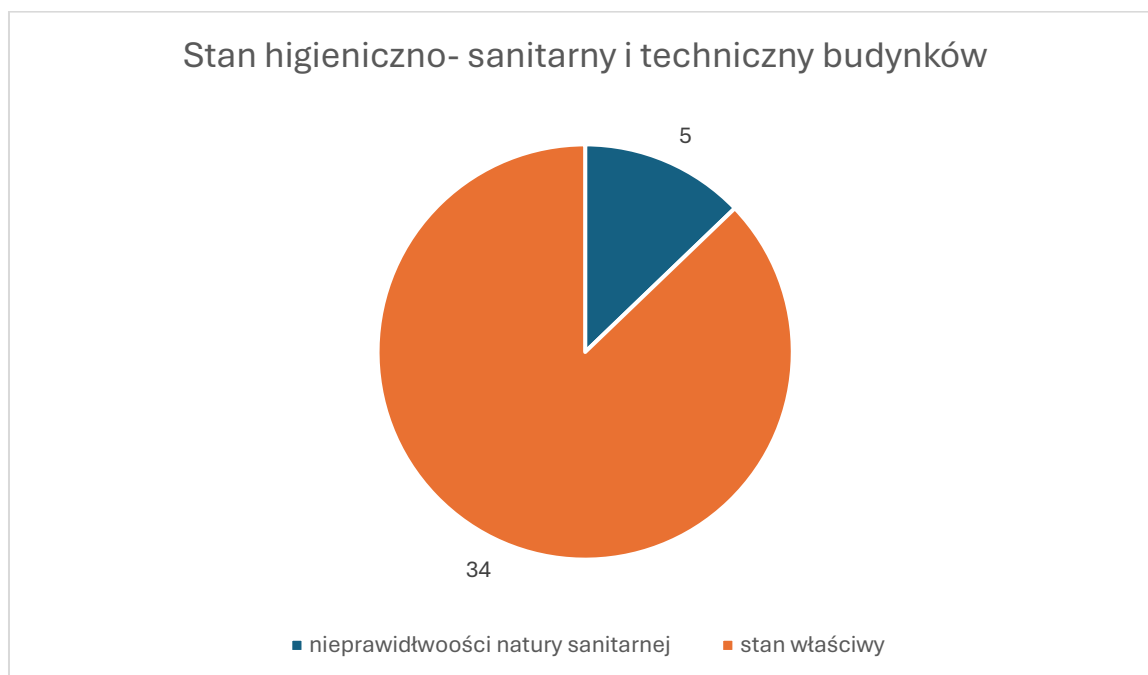
W minionym roku stanowisko Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łęcznej przeprowadziło łącznie 90 kontroli, w tym:

- 68 kontroli placówek oświatowo-wychowawczych,
 - 5 kontroli w szkolnych gabinetach medycyny szkolnej,
- Pozostałe 17 kontroli przeprowadzono w obiektach sezonowych, w trakcie trwania wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży.

Stan sanitarny i techniczny budynków

W roku 2025 r. na terenie powiatu łęczyńskiego stwierdzono:

- w 2 placówkach (5,2%) nieprawidłowości natury sanitarnej (w 2024 r. w żadnej placówce nie stwierdzono nieprawidłowości)
- w 3 (7,7%) niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny, (w 2024 r. w żadnej placówce nie stwierdzono nieprawidłowości)

Wykres 19. Stan higieniczno-sanitarny i techniczny w skontrolowanych budynkach szkół i innych placówkach oświatowo-wychowawczych w 2025 r.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego podłóg w pomieszczeniach dydaktycznych, niewłaściwego stanu sanitarnego urządzeń sanitarnych (umywalk, misek ustępowych) w sanitariatach.

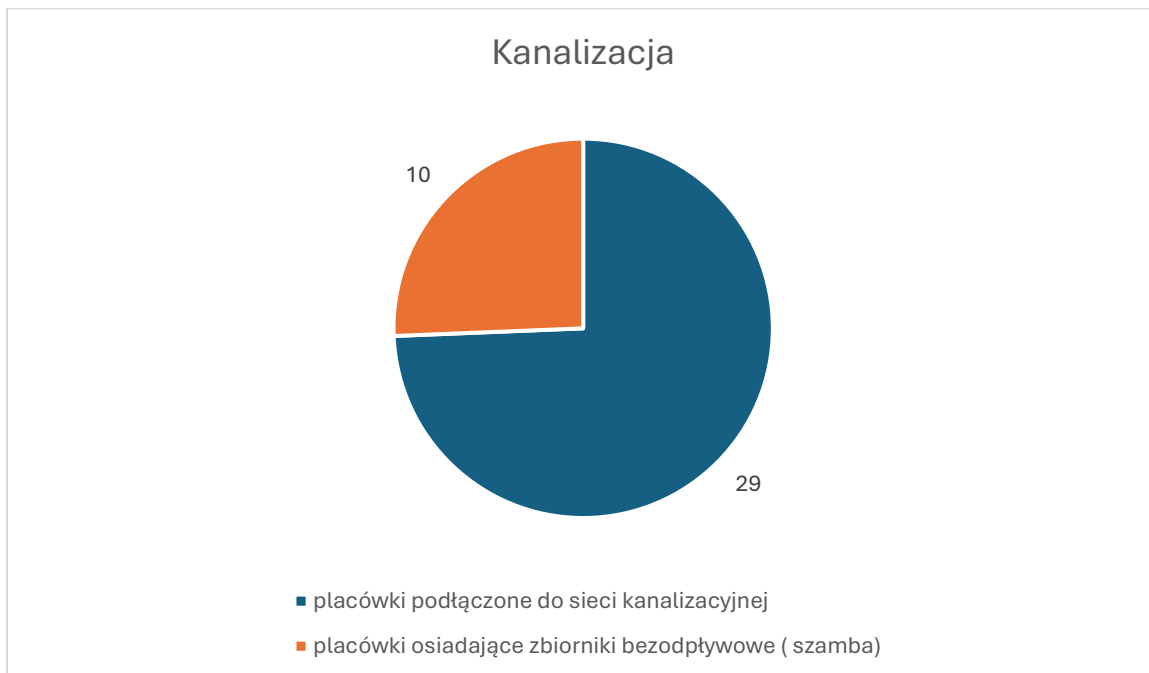
Warunki do utrzymania higieny

Zapewnienie w placówkach prawidłowych warunków higieniczno-sanitarnych zaplecza sanitarnego i jego wyposażenia jest jednym z elementów profilaktyki. Bieżąca czystość, dobry stan techniczny powierzchni, instalacji, wentylacja, podłączenie do instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej, zapewnienie właściwej liczby urządzeń sanitarnych w odniesieniu do liczby osób korzystających oraz zapewnienie środków higieny osobistej składają się na zapewnienie podstawowych standardów higienicznych.

Spśród placówek skontrolowanych pod kątem gospodarki wodno-ściekowej:

- 39 (100 %) placówek było podłączonych do wodociągu miejskiego/gminnego (w roku 2024 r. 36 - 100%)

- żadna placówka nie korzystała z własnego ujęcia wody (w roku 2024 r. również żadna placówka nie korzystała z własnego ujęcia wody)
- 29 (74,4%) placówek było podłączonych do sieci kanalizacyjnej centralnej miejskiej/gminnej (w roku 2024 r. 27 placówek - 75 %), w 10 (25,6%) placówkach stwierdzono brak podłączenia do sieci kanalizacyjnej (w roku 2024 r. w 8 placówkach – 22,2%), wszystkie placówki posiadały zbiorniki bezodpływowe (szamba),
- Żadna skontrolowana w 2025r. placówka nie posiadała własnej oczyszczalni ścieków (w roku 2024 r. 1 skontrolowana placówka -2,8 % posiadała własną oczyszczalnię ścieków)

Wykres 20. Warunki do utrzymania higieny osobistej w skontrolowanych szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych w 2025r.

Wykres 21. Warunki do utrzymania higieny osobistej w skontrolowanych szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych w 2025r.

W 38 (97,4%) skontrolowanych placówkach zapewniono właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej (w roku 2024 we wszystkich skontrolowanych placówkach stwierdzono właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej). Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- niewłaściwego stanu technicznego pomieszczeń i urządzeń sanitarnohigienicznych - w 1 (2,5%) placówkach (w 2024r nie stwierdzono w żadnej placówce nieprawidłowości)
- niezapewnienia standardu dostępności do urządzeń sanitarnych dla dzieci i młodzieży – w 3 (7,7%) placówkach (w 2024 r. w 1 - 2,8%).

Higiena procesów nauczania

Podczas oceny środowiska szkolnego, szczególną uwagę zwracano na dostosowanie mebli szkolnych do wzrostu dzieci i młodzieży, obciążenie uczniów ciężarem tornistrów, zapewnienie miejsca na pozostawianie podręczników szkolnych, tygodniowy rozkład zajęć lekcyjnych pod kątem zachowania zasad higieny, a także zapewnienie właściwego oświetlenia.

Ergonomia mebli szkolnych i przedszkolnych

W roku 2025 r. oceniono dostosowanie mebli do warunków antropometrycznych uczniów i przedszkolaków w:

- 19 placówkach (w 2024 r. - 26)
- 57 oddziałach (w 2024 r. - 108)
- 781 stanowiskach (w 2024 r. – 1462).

Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów

W 2025 roku w oddziałach szkół podstawowych dokonano oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów.

Przeprowadzono ważenie tornistrów w 4 szkołach podstawowych, w 20 oddziałach, w którym wzięło udział 231 dzieci.

Waga tornistrów uczniów wynosiła:

- do 10% masy ciała ucznia – 4 placówki, 20 oddziałów, 147 dzieci (63,6%),
- 10-15% masy ciała ucznia – 4 placówki, 17 oddziałów, 68 dzieci (29,5 %),
- >15% masy ciała ucznia – 4 placówki, 6 oddziałów, 16 dzieci (7 %).

Rozkład zajęć lekcyjnych

W ramach nadzoru bieżącego oceniany był tygodniowy rozkład zajęć lekcyjnych pod kątem równomiernego obciążenia uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia.

- Skontrolowano 12 szkół. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Warunki do pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych

Skontrolowano 17 szkół – wszystkie szkoły zapewniły uczniom miejsca na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych (w 2024 r. wszystkie skontrolowane placówki zapewniły uczniom miejsca na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych).

Temperatura powietrza w pomieszczeniach dydaktycznych

Podczas kontroli oceniano mikroklimat pomieszczeń pod kątem zapewnienia właściwej temperatury w pomieszczeniach dydaktycznych.

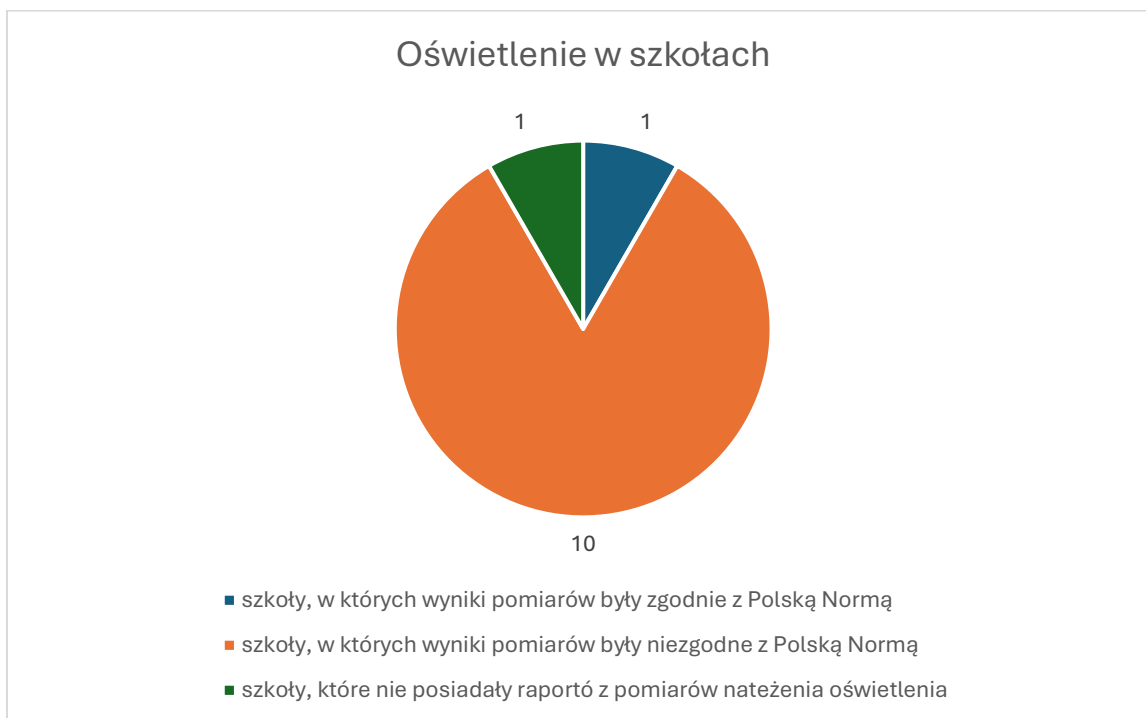
Skontrolowano 25 placówek, dokonano 114 pomiarów temperatury. We wszystkich placówkach stwierdzono właściwą temperaturę.

Oświetlenie w szkołach

Posiadanie raportów z pomiarów natężenia oświetlenia

Pod kątem posiadania pomiarów natężenia oświetlenia skontrolowano 12 szkół:

- 1 szkoła posiadała wyniki pomiarów natężenia oświetlenia zgodne z Polską Normą PN-EN 12464-1:2022
- 10 szkół posiadało wyniki pomiarów oświetlenia niezgodne z obowiązującą Polską Normą (wyniki zgodne z obowiązującą do końca 2023 r. normą PN-EN-12646-2012)
- W 1 szkole stwierdzono brak pomiarów natężenia oświetlenia

Wykres 22. Stan posiadania raportów z pomiarów natężenia oświetlenia w skontrolowanych szkołach w 2025 r.

Wykonanie pomiarów natężenia oświetlenia

PSSE w Łęcznej nie posiada oddziału laboratoryjnego.

Warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego

W ramach prowadzonego nadzoru nad szkołami, dokonano oceny warunków sanitarno-higienicznych do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego. Ocenie podlegało m. in. posiadanie przez placówkę infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego.

Na 12 skontrolowanych szkół, 1 placówka posiada salę gimnastyczną, 6 placówek posiada salę zastępczą/rekreacyjną, 6 placówek posiada boisko sportowe. Szkolny zespół sportowy posiada 5 placówek, w tym 5 z boiskiem. Spośród skontrolowanych szkół, 1 posiada tylko salę zastępczą/rekreacyjną.

W żadnej skontrolowanej placówce nie stwierdzono braku infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego. W żadnej skontrolowanej placówce niezależnie od posiadanej infrastruktury do zajęć z wychowania fizycznego, zajęcia sportowe nie były prowadzone na korytarzach. W żadnej placówce niezależnie od posiadanej infrastruktury nie korzystano z obiektów do wychowania fizycznego znajdujących się poza placówką. Na terenie powiatu łęczyńskiego 1 placówka posiada basen, w roku 2025 przeprowadzono kontrolę sanitarną kompleksową.

Wykres 23. Stan infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w skontrolowanych szkołach w 2025r.

Infrastruktura sportowa skontrolowanych szkół

Opieka zdrowotna nad uczniami i opieka stomatologiczna

W roku 2025 r. 15 szkół oceniono pod kątem zapewnienia opieki zdrowotnej nad uczniami (w 2024 r. – 19).

- 6 posiada gabinety profilaktyki zdrowotnej (w 2024 r. – 7)
- 9 (w 2024 r. – 10) zorganizowało opiekę zdrowotną w innych pomieszczeniach na terenie szkół
- Żadna skontrolowana w 2025 r. placówka nie organizowała opieki zdrowotnej poza placówką (w 2024 r. – 2).

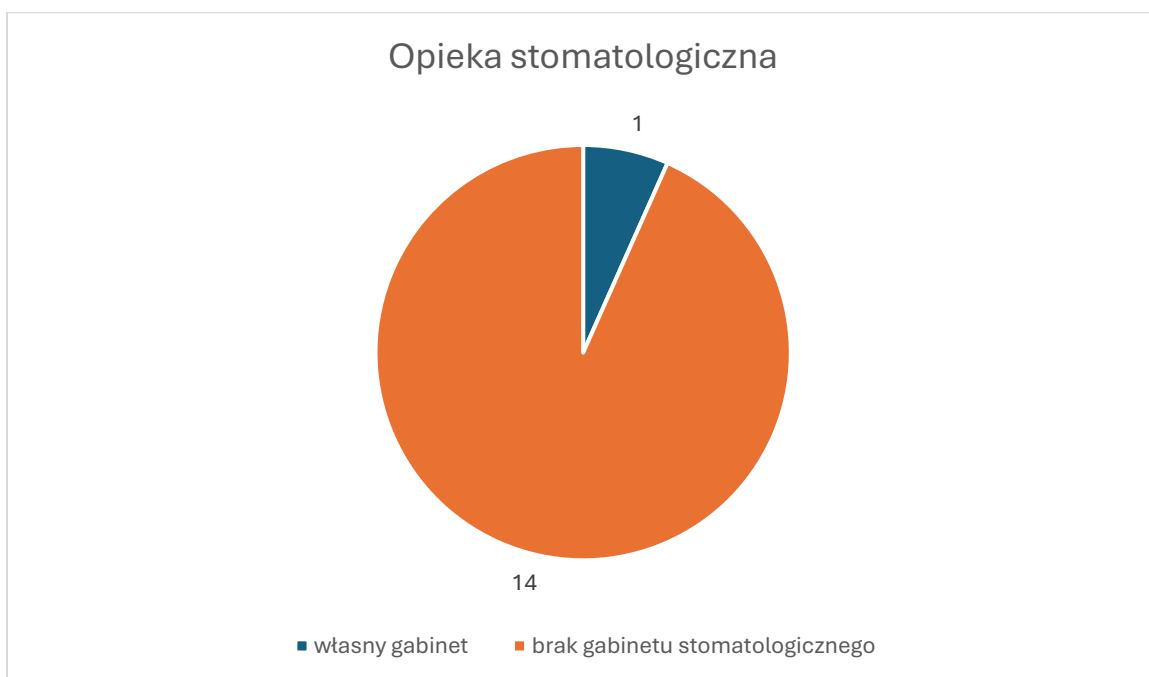
Wszystkie szkoły zapewniły opiekę zdrowotną nad uczniami (w 2024 r. – również wszystkie szkoły spełniły ten obowiązek).

- 1 szkoła zapewniła gabinet stomatologiczny (w 2024 r. – 4)
- w 14 szkołach stwierdzono brak gabinetów stomatologicznych (w 2024 r. – 15).

Pod kątem sanitarno- technicznym skontrolowano 6 gabinetów profilaktyki zdrowotnej.

Wykres 24. Stan zapewnienia opieki zdrowotnej w skontrolowanych szkołach w 2025 r.

Wykres 25. Stan zapewnienia opieki stomatologicznej w skontrolowanych szkołach w 2025 r.

Wypoczynek zimowy dzieci i młodzieży

W I półroczu 2025 r. Państwowa Inspekcja Sanitarnej prowadziła nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi wypoczynku zimowego dzieci i młodzieży:

- Nadzorem objęto 19 form wypoczynku
- Skontrolowano 17 turnusów

- Z wypoczynku skorzystało 491 dzieci i młodzieży
Nieprawidłowości nie stwierdzono.

➤ Podsumowanie

W związku z prowadzonymi pracami remontowymi w placówkach systematycznie ulega poprawie stan budynków. Niemniej jednak w dalszym ciągu funkcjonują placówki w budynkach w złym stanie higieniczno-technicznym, którego wyeliminowanie wymaga nakładów finansowych ze strony organu prowadzącego.

Ważnym aspektem jest zapewnienie właściwego oświetlenia w placówkach, w tym natężenia oświetlenia w szkołach zgodnego z wymaganiami Polskiej Normy PN-EN 12464-1:2022. Wyniki kontroli w badanych szkołach wykazały niedoświetlenie. Wskazuje to na zasadność modernizacji oświetlenia, co wiąże się ze znacznymi kosztami.

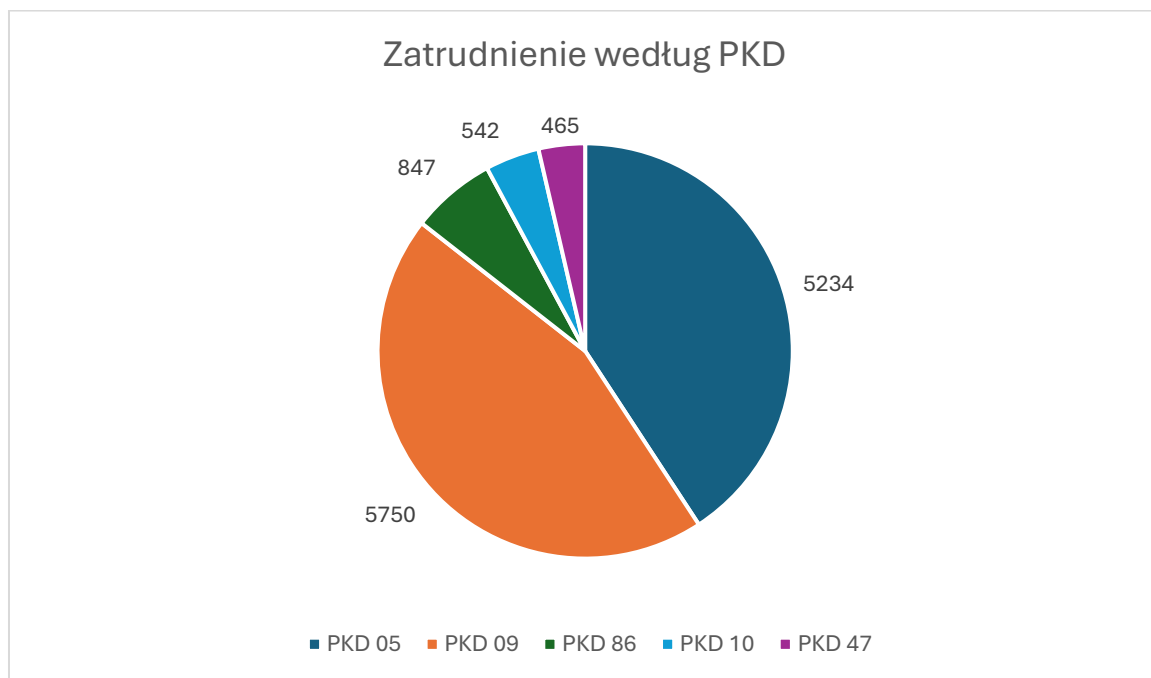
HIGIENA PRACY I NADZÓR NAD CHEMIKALIAM I

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest między innymi zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zawodowych poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego z zakresu zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia człowieka oraz podejmowaniu stosowanych działań przeciwdziałających lub ograniczających te zagrożenia.

Działaniami tymi zajmuje się pion higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami PSSE w Łęcznej.

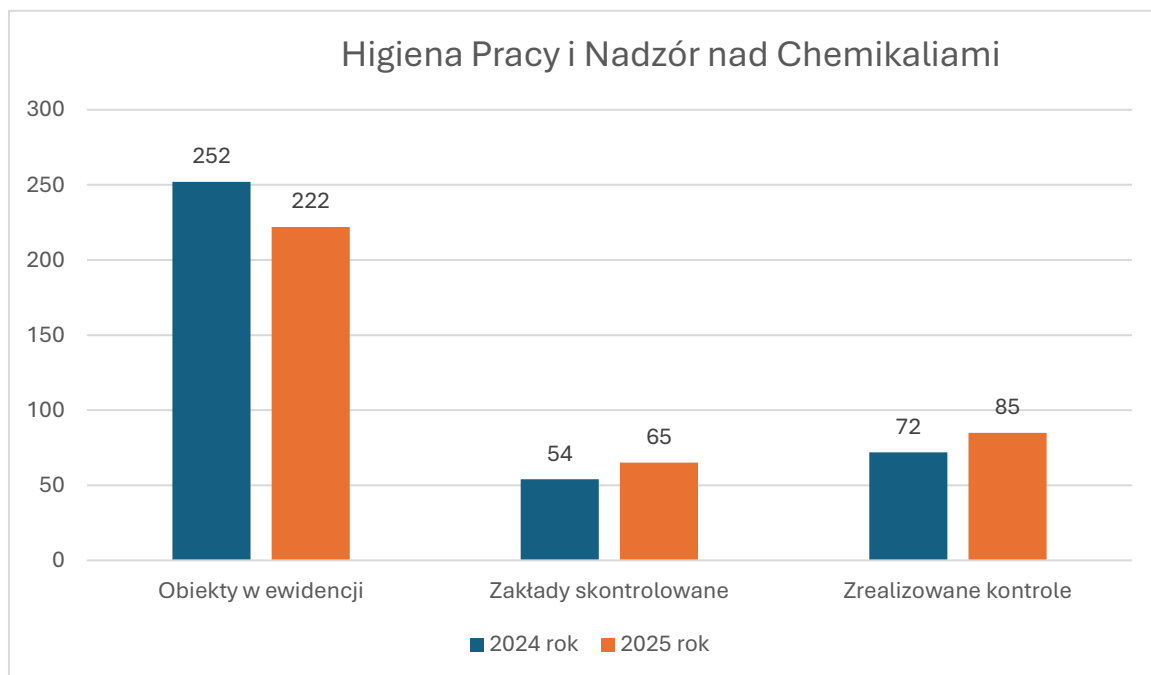
W ewidencji zakładów pracy w 2025 r. znajdowały się 222 obiekty (w 2024 – 252), zatrudniające ogółem 15 224 pracowników (w 2024 -17 914), z czego największa liczba zatrudnionych, to pracownicy według następującej klasyfikacji działalności (działalność podstawowa):

- PKD 05 Wydobywanie węgla kamiennego i brunatnego – 5234 zatrudnionych,
- PKD 09 Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie – 5750 zatrudnionych,
- PKD 86 Opieka zdrowotna – 847 zatrudnionych,
- PKD 10 Przetwórstwo przemysłowe – 542 zatrudnionych,
- PKD 47 Działalność zajmująca się sprzedażą (handel detaliczny) – 465 zatrudnionych.

Wykres 26. Struktura zatrudnienia w nadzorowanych zakładach według klasyfikacji działalności podstawowej PKD w powiecie łęczyńskim w 2025 roku.

Pracownicy komórki higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami w roku 2025 przeprowadzili łącznie w zakresie warunków higienicznych i zdrowotnych środowiska pracy oraz w zakresie nadzoru nad chemikaliami 85 kontrole (w 2024 – 72) w 65 obiektach.

Wykres 27. Liczba obiektów w ewidencji oraz liczba skontrolowanych zakładów i zrealizowanych kontroli w zakresie warunków higienicznych i zdrowotnych środowiska pracy oraz nadzoru nad chemikaliami w 2024 i 2025 roku

Nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy

Szkodliwe czynniki biologiczne występujące w środowisku pracy mogą być przyczyną wielu chorób, w tym chorób zawodowych: choroby skóry (drożdżakowe zapalenie skóry rąk u osób pracujących w warunkach sprzyjających rozwojowi drożdżaków chorobotwórczych, grzybice skóry u osób stykających się z materiałem biologicznym pochodzącym od zwierząt), choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami biologicznymi (epidemiczne wirusowe zapalenie spojówek), choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa.

Liczba zakładów pracy w ewidencji higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami PSSE w Łęcznej, w których występuje narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne, wynosi 99 (w 2024 – 115). W 2025 roku na 85 przeprowadzonych kontroli, 18 kontroli, w 17 zakładach pracy, dotyczyło oceny realizacji wymogów w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki. We wspomnianych zakładach pracy narażenie to dotyczyło 521 pracowników, gdzie: 521 pracowników narażonych jest na czynniki biologiczne należące do grupy 2 zagrożenia, w tym 67 pracowników narażonych jest również na czynniki biologiczne należące do grupy 3 zagrożenia. Podczas prowadzonych czynności kontrolnych w 1 z obiektów stwierdzono nieprawidłowości tj. nie przedłożono „Rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaklasyfikowanych do 3 lub 4 grupy zagrożenia”; nie zapewniono pracownikom zatrudnionym na stanowiskach: salowa i pielęgniarka, prania odzieży roboczej; w opracowanej przez kontrolowanego procedurze zawarto szkodliwe czynniki biologiczne, których nie uwzględniono w ocenie ryzyka zawodowego. W 2025 roku, w powyższym zakresie, wydano 2 decyzje merytoryczne nakazujące usunięcie nieprawidłowości w ustalonym terminie (jedna z decyzji dotyczyła uchybień stwierdzonych podczas kontroli w 2024 roku). Decyzje zostały wykonane.

Praca w narażeniu na **czynniki rakotwórcze** może być przyczyną choroby zawodowej (raka płuc, raka oskrzeli; międzybłoniaka opłucnej albo otrzewnej, nowotworu układu krwiotwórczego, nowotworu skóry, nowotworu pęcherza moczowego, nowotworu wątroby, raka krtani, nowotworu nosa i zatok przynosowych, nowotworów wywołanych działaniem promieniowania jonizującego z prawdopodobieństwem indukcji przekraczającym 10% – tj. nowotworów złośliwych powstałych w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi). W 2025 roku w ewidencji komórki higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami widniały 54 obiekty, w których występują czynniki rakotwórcze/mutagenne/reprotoksyczne. Przedsiębiorstwa prowadzą działalność w następujących sektorach gospodarki:

- o górnictwo i wydobywanie (PKD 05 i PKD 09);
- o przetwórstwo przemysłowe (PKD 10, PKD 16, PKD 23, PKD 25, PKD 31);
- o naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń (PKD 33);
- o wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (PKD 35);
- o pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody (PKD 36);
- o działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami (PKD 39);
- o budownictwo (PKD 41);
- o handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych (PKD 45);
- o sprzedaż paliw (PKD 47);
- o transport lądowy oraz transport rurociągowy (PKD 49);
- o służba zdrowia (PKD 86).

Liczba pracujących w kontakcie/narażeniu na poszczególne czynniki rakotwórcze/ mutagenne/ reprotoksyczne:

- substancje chemiczne/mieszanki klasyfikowane jako rakotwórcze/ mutagenne/ reprotoksyczne: 76 osób, w tym 54 kobiet (praca w kontakcie) oraz 3 osoby, w tym 3 kobiety (praca w narażeniu);
 - prace związane z narażeniem na pył drewna: 20 osób, w tym 0 kobiet (praca w narażeniu);
 - prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy: 71 osób, w tym 0 kobiet (praca w kontakcie) oraz 9322 osób, w tym 8 kobiet (praca w narażeniu);
 - prace związane z narażeniem przez skórę na działanie olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika: 366 osób, w tym 0 kobiet (praca w kontakcie);
 - prace związane z narażeniem na spaliny emitowane z silników Diesla: 894 osób, w tym 0 kobiet (praca w kontakcie) oraz 61 osób, w tym 0 kobiet (praca w narażeniu);
 - promieniowanie jonizujące: 51 osób, w tym 36 kobiet (praca w narażeniu).
- Łączna liczba pracowników pracujących w kontakcie/narażeniu na czynniki rakotwórcze/mutagenne/reprotoksyczne: 10 861 osób (w 2024 -12 520).

W 2025 roku przeprowadzono łącznie 16 kontroli (w 2024 -10), w 14 zakładach pracy w zakresie oceny realizacji wymogów w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy. W powyższym zakresie warunki pracy skontrolowano 4012 pracowników.

Stwierdzono nieprawidłowości w dwóch zakładach pracy. W jednym z zakładów kontrolowany nie przedłożył dokumentu potwierdzającego przeszkolenie pracowników w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy. W drugim zakładzie pracy stwierdzono poniżej wymienione nieprawidłowości: kontrolowany założył „Rejestr prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym” nie uwzględniając wszystkich wymaganych przepisami prawa informacji; dokument „Informacja o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym” został sporządzony na nieobowiązującym wzorze; nie przedłożono dokumentu potwierdzającego przekazanie ww. Informacji do PWIS oraz PIP; kontrolowany nie poinformował pracowników o narażeniu na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym; nie przedłożono dokumentu potwierdzającego przeszkolenie pracowników w ww. zakresie.

W związku z powyższymi uchybieniami wydano 2 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie nieprawidłowości w określonym terminie oraz 2 decyzje opłatowe. W przypadku obu zakładów nieprawidłowości zostały usunięte.

W związku ze zmianą Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2024 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 1126), podczas czynności kontrolnych informowano o rozszerzeniu rozporządzenia o zagrożenia stwarzane przez substancje działające szkodliwie na rozrodczość. Informowano, że działanie szkodliwe na rozrodczość obejmuje niekorzystny wpływ na funkcje rozrodcze i płodność u dorosłych osobników płci męskiej i żeńskiej oraz toksyczność rozwojową u potomstwa. Ponadto omawiano przykłady wykazujące działanie reprotoksyczne. W związku z powyższym przypomniano o obowiązku pracodawcy, jakim jest rozpoznawanie w środowisku pracy substancji/ mieszanin/ czynników/ procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym/ mutagennym/ reprotoksycznym i podjęcie stosowanych działań, o których mowa w wyżej wymienionym rozporządzeniu.

Prace rozbiórkowe wyrobów zawierających **azbest** w 2025 roku zgłosiły 2 firmy, mające siedziby poza terenem powiatu łęczyńskiego:

- „DELTA” Tomasz Wejman, ul. Kurowska 118, 24-130 Końskowola,

- P.P.H.U. „WAGRA” Wacław Ostrowski, Wyżnica Kolonia 94, 23-251 Dzierzkowice. Liczba zgłoszeń do PIS prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest – 13 (dotyczyły 100 miejsc wskazanych w zgłoszeniu). W roku 2025 kontrole w powyższym zakresie nie były prowadzone (w 2024 -1 kontrola, brak nieprawidłowości).

Substancje/mieszaniny chemiczne stanowią poważne zagrożenie w środowisku pracy, gdyż mogą prowadzić do wielu negatywnych skutków dla zdrowia pracowników. Jest to związane ze stosowaniem w większości zakładów pracy chemikaliów (będących choćby chemią stosowaną do utrzymania czystości w zakładzie pracy) i zazwyczaj jest jednocześnie stosowanych wiele chemikaliów o szerokim spektrum zagrożenia (najczęściej spotykane zagrożenia fizyczne: wybuchowe, łatwopalne, mogące powodować korozję metali; najczęściej spotykane zagrożenia dla zdrowia: działające żrąco/drażniąco na skórę/oczy, powodujące poważne uszkodzenie oczu, mogące powodować reakcję alergiczną skóry, mogące powodować podrażnienie dróg oddechowych, powodujące poważne oparzenia skóry oraz uszkodzenia oczu, mogące wywoływać uczucie senności lub zawroty głowy, działające szkodliwie po połknięciu. Ponadto na rynku dostępnych jest wiele chemikaliów w danym asortymencie i ciągle powstają nowe, co powoduje konieczność weryfikacji klasyfikacji danej substancji/mieszaniny, przy każdej dostawie, w celu ustalenia rodzaju zagrożenia jakie wywołuje.

Narażenie zawodowe na chemikalia może skutkować zachorowaniem m.in. na chorobę zawodową: zatrucie ostre albo przewlekłe lub ich następstwa wywołane przez substancje chemiczne; gorączka metaliczna, pylice płuc (pylica krzemowa, pylica górników kopalń węgla, pylica spawaczy, pylica azbestowa oraz pozostałe pylice krzemianowe, pylica talkowa, pylica grafitowa, pylica wywołana pyłami metali), choroby opłucnej lub osierdza wywołane pyłem azbestu, przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli, które spowodowało trwałe upośledzenie sprawności wentylacyjnej płuc z obniżeniem natężonej objętości wydechowej pierwszosekundowej poniżej 60% wartości należnej, wywołanej przez pyły i gazy drażniące, jeżeli w ostatnich 10 latach pracy zawodowej co najmniej 30% przypadków stwierdzono na stanowisku pracy przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń, astma oskrzelowa, zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych, ostre uogólnione reakcje alergiczne, bysinoza, beryloza, choroby płuc wywołane pyłem metali twardych, alergiczny nieżyt nosa, zapalenie obrzękowe krtani o podłożu alergicznym, przedziurawienie przegrody nosa wywołane substancjami o działaniu żrącym lub drażniącym, choroby skóry (alergiczne kontaktowe zapalenie skóry, kontaktowe zapalenie skór z podrażnieniem, trądzik olejowy, smarowy lub chlorowych o rozległym charakterze, pokrzywka kontaktowa), choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami chemicznymi (alergiczne zapalenie spojówek, zwyrodnienie rogówki wywołane czynnikami drażniącymi).

W 2025 roku przeprowadzono 22 kontrole dotyczące oceny realizacji wymogów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (w 2024 -15). Nieprawidłowości w powyższym zakresie stwierdzono w 4 zakładach pracy (w 2024 -1) i dotyczyły one:

- braku lub nieprawidłowo przeprowadzonej oceny ryzyka zawodowego;
- nie podjęcia wystraszających działań zapewniających pracownikom bezpieczne i higieniczne warunki pracy, mające na celu obniżenie wartości dopuszczalnych stężeń czynników szkodliwych dla zdrowia;
- braku aktualnych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (tj. krzemionki krystalicznej – frakcja respirabilna; pyłów organicznych pochodzenia zwierzęcego i roślinnego z wyjątkiem pyłów drewna oraz mąki – frakcja wdychalna).

Hałas i drgania mechaniczne są czynnikami szkodliwymi bardzo często występującymi w środowisku pracy. Mogą być one przyczyną choroby zawodowej: obustronnego trwałego odbiorczego ubytku słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowanego hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkość co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz oraz zespół wibracyjny (postać naczyniowa, postać kostno-stawowa oraz postać mieszana: naczyniowo-nerwowa i kostno-stawowa).

W 2025 roku przeprowadzono 12 kontroli w zakresie oceny realizacji wymogów w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas i drgania mechaniczne (w 2024 – 8). W 2 obiektach stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie (w 2024 -1), które dotyczyły:

- nieprawidłowo przeprowadzonej oceny ryzyka zawodowego;
- braku aktualnych pomiarów czynnika szkodliwego dla zdrowia w środowisku pracy (tj. hałasu);
- nie podjęcia wystraszających działań zapewniających pracownikom bezpieczne i higieniczne warunki pracy, mające na celu obniżenie wartości dopuszczalnych natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia oraz nie wdrożonego programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas. Podczas czynności kontrolnych prowadzono działania edukacyjno-informacyjne w zakresie narażenia pracowników na hałas w środowisku pracy, w tym dotyczące zagadnień w zakresie nowoczesnych ochron przed hałasem, zbiorowych oraz indywidualnych. Ponadto wskazywano odnośnik do materiałów informacyjnych zamieszczonych na stronie CIOP.

Na 222 obiekty będące w ewidencji komórki higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami, w 24 (w 2024 - 29) występują **przekroczenia Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń/Natężeń czynników szkodliwych**. Przekroczenia stwierdzano w obiektach działających w następujących sektorach (wg PKD):

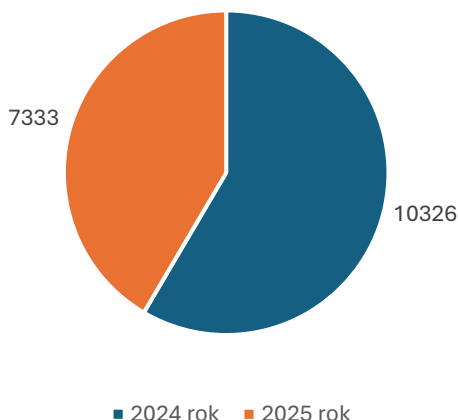
- o górnictwo i wydobywanie (PKD 05 i PKD 09) – 17 zakładów pracy (6991 osób pracujących w przekroczeniach);
- o przetwórstwo przemysłowe (PKD 10, PKD 25, PKD 33) – 4 zakłady pracy (190 osób pracujących w przekroczeniach)
- o działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców (PKD 38) – 1 zakład pracy (44 osoby pracujące w przekroczeniach);
- o transport lądowy oraz transport rurociągowy (PKD 49) - 1 zakład pracy (106 osoby pracujące w przekroczeniach);
- o administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna (PKD 84) – 1 zakład pracy (2 osoby pracujące w przekroczeniach).

Przekroczenia dotyczą czynników szkodliwych:

- o węgiel kamienny/brunatny (frakcja wdychalna/respirabilna);
- o krzemionka krystaliczna kwarc/krystobalit (frakcja respirabilna);
- o cement portlandzki (frakcja respirabilna);
- o mangan i jego związki nieorganiczne – w przeliczeniu na Mn – frakcja wdychalna/respirabilna;
- o pyły drewna – frakcja wdychalna;
- o pyłów nieklasyfikowanych ze względu na toksyczność (frakcja wdychalna);
- o benzyna do lakierów;
- o hałasu;
- o drgań mechanicznych działających na organizm człowieka przez kończyny górne (miejscowe);
- o drgań o ogólnym działaniu na organizm człowieka;
- o mikroklimatu zimnego (warunki klimatyczne);
- o promieniowania optycznego nielaserowego.

Liczba osób pracujących w przekroczeniu normatywu higienicznego stwierdzonego pomiarami wynosi 7333 osoby, mniej o ok. 3000 w porównaniu do 2024 roku, w którym wynosiła 10326 co należy ocenić pozytywnie.

Pracujący w przekroczeniach normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy

Wykres 28. Liczba osób pracujących w przekroczeniach normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy w 2024 i 2025 roku.

W 2025 roku wskazano 2 zakłady pracy do pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, w których wyniki pomiarów przeprowadzonych w ramach nadzoru wykazały przekroczenia NDS/NDN. Wszystkim pracownikom pracującym w przekroczeniu zapewniono poprawę warunków pracy poprzez zapewnienie środków ochrony zbiorowej, środków ochrony indywidualnych, środków technicznych i działań organizacyjnych (skrócenie czasu pracy, rotacja na stanowisku pracy) lub podjęto inne działania określone w programie działań profilaktycznych zmierzających do obniżenia narażenia na hałas/drgania mechaniczne.

Najczęściej wydawane zalecenia podczas czynności kontrolnych w zakładach, w których występują czynniki szkodliwe dotyczyły prawidłowego uzupełniania danych oraz prowadzenia dokumentacji związanej z przeprowadzonymi badaniami i pomiarami czynników szkodliwych, w tym o konieczności prowadzenia bieżących zapisów w Rejestrach czynników szkodliwych oraz Kartach badań i pomiarów czynników szkodliwych. A także w zakresie prawidłowego sporządzania dokumentu Oceny ryzyka zawodowego uwzględniając wszystkie informacje wymagane przepisami prawa.

Higiena radiacyjna

W 2025 roku kontynuowano działania edukacyjno-informacyjne w zakresie narażenia na radon w pomieszczeniach oraz związanych z nim zagrożeń dla zdrowia. Podczas czynności kontrolnych prowadzono działania, mające na celu udzielenie podstawowych informacji dotyczących radonu tj.: źródła radonu, dopuszczalny poziom odniesienia, skutki dla zdrowia wynikające z narażenia na radon, sposoby minimalizowania narażenia, wykonywanie pomiarów stężenia radonu w miejscu pracy oraz miejscach przeznaczonych na pobyt ludzi. Materiały informacyjne przekazywano w formie odnośników (linków) do stron internetowych.

Postępowanie administracyjne / egzekucyjne

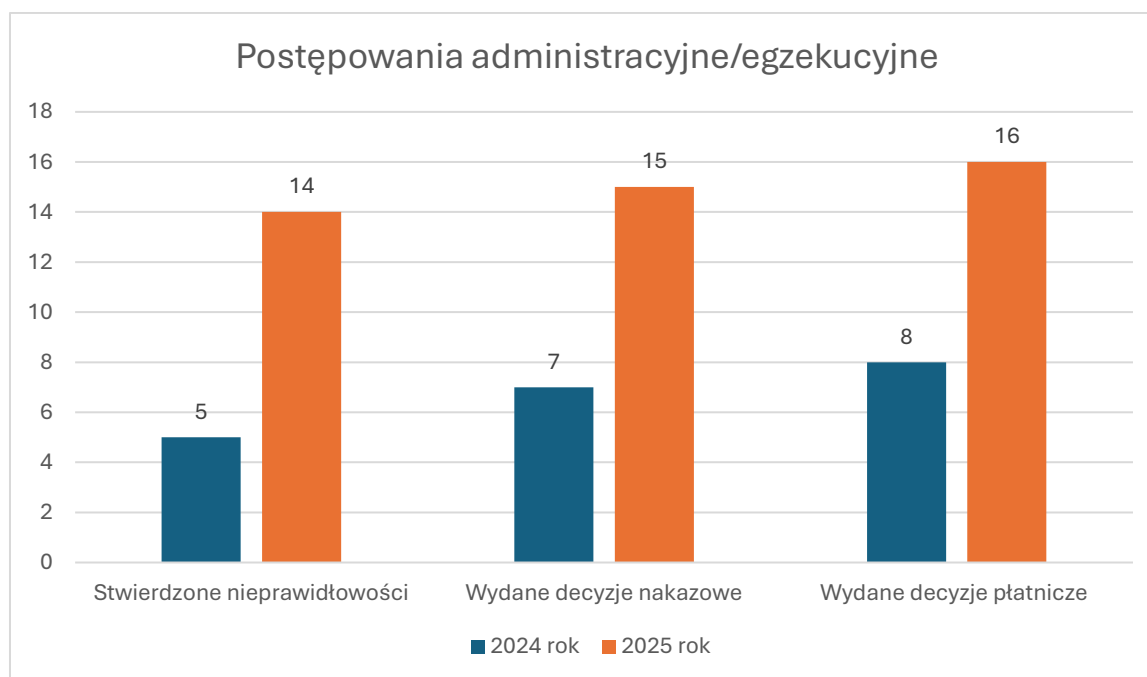
Na 65 skontrolowanych przez pion higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami obiektów w 14 stwierdzono nieprawidłowości co stanowi 22% obiektów skontrolowanych. Dla porównania w 2024

roku nieprawidłowości stwierdzano 2-krotnie rzadziej, bo w 9% obiektów skontrolowanych (na 54 obiekty skontrolowane w 5 stwierdzono nieprawidłowości). W stosunku do tych podmiotów prowadzone było postępowanie administracyjne. Liczba decyzji nakazowych ogółem – 15 (w 2024 -7), w tym liczba nakazów m.in.:

- o w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin – 4;
- o w zakresie prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3 – 0;
- o w zakresie produktów biobójczych – 4;
- o w zakresie substancji, ich mieszanin lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczych lub mutagennych w środowisku pracy – 6;
- o w zakresie czynników biologicznych – 4;
- o w zakresie detergentów – 0;
- o dotyczących badań i pomiarów środowiska pracy – 5;
- o dotyczących obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych – 1;
- o w zakresie oceny ryzyka zawodowego – 6;
- o w zakresie produktów kosmetycznych – 1.

Ponadto wydano 16 decyzji płatniczych (w 2024 -8).

W przypadku 1 obiektu sprawa będzie kontynuowana w 2026 roku.

Wykres 29. Liczba obiektów w których stwierdzono nieprawidłowości oraz liczba wydanych decyzji nakazujących usunięcie uchybień i decyzji o nałożeniu opłaty.

Postępowania w sprawie chorób zawodowych

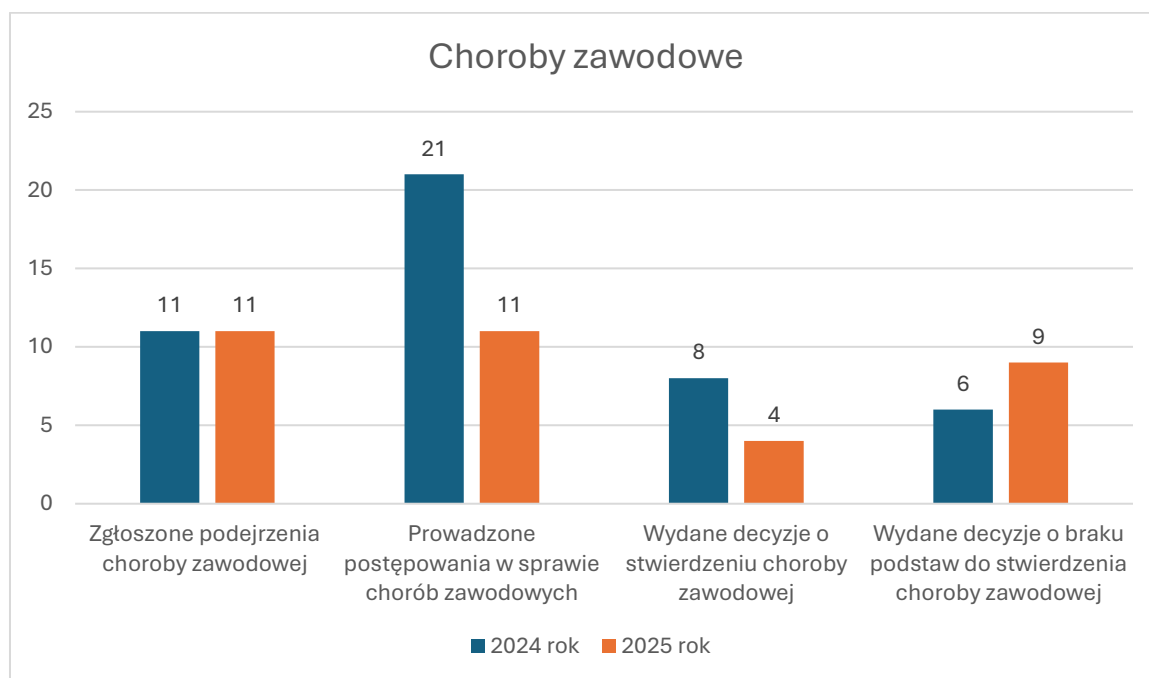
W związku z wykonywaną pracą mogą pojawić się u pracownika różne schorzenia, które, jeśli są ujęte w wykazie chorób zawodowych będącym załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1836 z późn.zm.) mogą być uznane za chorobę zawodową.

Łącznie do PPIS w łącznej w 2025 r. zgłoszono 11 przypadków podejrzenia choroby zawodowej (w 2024 -także 11). Prowadzono 11 postępowań w sprawie chorób zawodowych, niemal dwukrotnie mniej niż w 2024 - 21.

Wydano 4 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej (w 2024 -8) w tym:

- w 3 przypadkach dotyczyły one pylicy płuc: pylice górników kopalń węgla (w 2024 – 5);
- w 1 przypadku decyzja dotyczyła „przewlekłych chorób narządu głosu spowodowanych nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głosi i trwałą dysfonią”

Ponadto wydano 9 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (w 2024 -6). W toku prowadzonych postępowań wydano także 42 postanowienia (w 2024 – 15) i wystawiono 4 karty stwierdzenia choroby zawodowej. W roku sprawozdawczym nie wniesiono żadnego odwołania od decyzji PPIS w łącznej (w 2024 -wniesiono 2 odwołania).

Wykres 30. Liczba zgłoszonych podejrzeń choroby zawodowej i prowadzonych postępowań w sprawie chorób zawodowych oraz liczba wydanych decyzji o rozpoznaniu choroby zawodowej i decyzji o braku podstaw do rozpoznania choroby zawodowej w 2024 i 2025 roku.

Nadzór nad substancjami chemicznymi oraz ich mieszaninami

W ewidencji obiektów PSSE w łącznej w 2025 roku znajduje się jeden podmiot mający siedzibę na terenie powiatu łęczyńskiego wytwarzający substancję chemiczną podlegającą rejestracji. Ponadto we wspomnianej ewidencji widnieje 1 podmiot, który w poprzednich latach dokonał importu oraz 4 dalszych użytkowników – formulatorów, 51 dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin oraz 171 stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny.

W 2025 roku przeprowadzono łącznie 12 kontroli w powyższym zakresie, u dystrybutorów oraz 4 kontrole u stosujących chemikalia (w 2024 – łącznie 20).

Kontrole przeprowadzone u dystrybutorów wykazały poniżej wymienione nieprawidłowości:

- braku spisu stosowanych substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie;
- brak karty charakterystyki/informacji stosowanych chemikaliów, o których mowa w art. 32 rozporządzenia REACH;

- udostępnianie produktu niespełniającego warunków ograniczenia określonych w poz. 74 zał. XVII rozporządzenia REACH;
- reklama przy sprzedaży on-line produktu zamieszczona na stronie internetowej prowadzonej przez Kontrolowanego, nie zapewniała osobie prywatnej zapoznania się z rodzajem zagrożeń jakie stwarza produkt.

Jednym z zamierzeń ustalonych przez GIS do realizacji przez organy inspekcji było uczestnictwo w projekcie REF-13, dotyczącego kontroli produktów chemicznych sprzedawanych on-line poprzez sprawdzenie ich zgodności z przepisami wynikającymi z rozp. REACH i CLP w odniesieniu do substancji chemicznych, ich mieszanin i wyrobów. W związku z powyższym przeprowadzono jedną kontrolę, która wykazała nieprawidłowości w zakresie reklamy, o których mowa powyżej.

- **Nadzór nad produktami biobójczymi**

W 2025 roku inspekcja sanitarna prowadziła działania kontrolne w ramach realizacji zamierzeń ustalonych przez Głównego Inspektora Sanitarnego na rok 2025 tj.:

- kontrole produktów biobójczych przeznaczonych do konserwacji drewna oraz materiałów budowlanych;
 - kontrole produktów biobójczych stosowanych w higienie weterynaryjnej z uwzględnieniem zarówno produktów przeznaczonych dla zwierząt domowych, jak i hodowlanych;
 - kontrole produktów biobójczych przeznaczonych wyłącznie dla użytkowników profesjonalnych.
- Ponadto, w związku ze zgłoszoną interwencją, dotyczącą udostępnianego bez wymaganego pozwolenia produktu biobójczego pn. GREEN SANTE – Odstraszasz na pchły i kleszcze, przeprowadzono jedną kontrolę u dystrybutora mającego siedzibę na terenie powiatu łęczyńskiego, który zgodnie z informacją przekazaną z WSSE w Lublinie był jednym z nabywców ww. produktu biobójczego. Podczas czynności kontrolnych, nie stwierdzono na stanie kwestionowanego produktu. Zgodnie z oświadczeniem Kontrolowanego powyższy produkt został sprzedany osobom prywatnym (sprzedaż na paragon). W trakcie kontroli omówiono wymogi prawne w zakresie wprowadzania do obrotu/udostępniania/stosowania produktów biobójczych.

Kontrole były prowadzone w podmiotach gospodarczych działających na terenie powiatu (w sklepach stacjonarnych). W ramach sprawowanego nadzoru dokonano również okresowego przeglądu ofert sprzedażowych produktów biobójczych na platformach e-commerce takich jak allegro, olx.

W 2025 roku komórka Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami PSSE w łącznej przeprowadziła łącznie 22 kontrole w zakresie produktów biobójczych (w 2024 -11), gdzie:

- 3 kontrole przeprowadzono w podmiotach stosujących produkty biobójcze;
 - 19 kontroli przeprowadzono w podmiotach udostępniających na rynku produkty biobójcze (sklepy).
- Łącznie podczas wspomnianych kontroli oceniono 43 produkty biobójcze (w 2024 -51). Ocena kontrolowanych produktów biobójczych dotyczyła posiadanego przez nich pozwolenia, spełnienia warunków pozwolenia (w tym zawartości substancji czynnych, oznakowania i etykiety, opakowania produktu), daty ważności produktu biobójczego oraz stosowania ich zgodnie z zaleceniem podmiotu odpowiedzialnego – w przypadku podmiotów stosujących.

Na terenie powiatu łęczyńskiego nie stwierdzono podmiotów zobowiązanych do uzyskania pozwolenia. Nieprawidłowości stwierdzono podczas 4 kontroli (w 4 obiektach udostępniających na rynku m.in. produkty biobójcze). Podczas czynności kontrolnych zakwestionowano łącznie 4 produkty biobójcze, które były udostępniane bez wymaganego pozwolenia/ważnego pozwolenia na obrót produktem biobójczym, w tym jeden produkt dodatkowo posiadał niewłaściwe oznakowanie.

Podczas prowadzonego nadzoru informowano Kontrolowanych przede wszystkim o konieczności weryfikowania umieszczanych na etykiecie pozwoleń w Wykazie Produktów Biobójczych oraz stosowaniu/udostępnianiu produktów biobójczych, posiadających aktualną datę ważności. Omówiono również wymóg ograniczenia udostępniania produktów biobójczych o profesjonalnym przeznaczeniu,

które mogą być stosowane wyłącznie przez osoby przeszkolone i uprawnione, co jest kluczowe dla ochrony zdrowia ludzi i środowiska.

- **Nadzór nad detergentami**

Na terenie powiatu łęczyńskiego nie stwierdzono podmiotu, który produkuje czy importuje detergenty. Stwierdzono natomiast podmioty gospodarcze, które prowadzą sprzedaż lub stosują detergenty, w związku z czym w 2025 roku przeprowadzono jedną kontrolę u dystrybutora w powyższym zakresie. Nieprawidłowości nie stwierdzono. W 2024 r. nie prowadzono kontroli w tym obszarze.

- **Nadzór nad produktami kosmetycznymi**

W 2025 roku w ewidencji PSSE w Łęcznej widniał 1 zakład wytwarzający produkty kosmetyczne oraz dwie osoby odpowiedzialne - producenci. Ponadto w ewidencji było 36 obiektów obrotu produktami kosmetycznymi, w tym hurtowni 0 i sklepów 36 (w tym 1 z nich prowadzi sprzedaż tylko na platformach sprzedażowych).

W roku sprawozdawczym tak jak i w roku 2024 skontrolowano jeden podmiot odpowiedzialny, który jest producentem produktów kosmetycznych. W 2025 roku nie prowadził on produkcji oraz sprzedaży produktów kosmetycznych.

Ponadto przeprowadzono w 12 sklepach (w 2024 -5) kontrole (w zakresie oznakowania opakowań jednostkowych produktów kosmetycznych oraz ich daty ważności). Kontrola w jednym z obiektów wykazała nieprawidłowości dotyczące 1 produktu kosmetycznego. Nieprawidłowości dotyczyły oznakowania.

Ponadto zgodnie z zamierzeniami ustalonymi na 2025 rok w wytycznych GIS, u jednego z dystrybutorów pobrano 1 próbkę losowo wybranego produktu kosmetycznego, przeznaczonego dla niemowląt i małych dzieci do 3 roku życia, dla którego osoba odpowiedzialna ma siedzibę na terenie Polski.

Próbka została przebadana w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Wyniki z badań nie wykazały nieprawidłowości.

Działania w ramach ograniczania zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanego przez prekursorzy narkotyków kategorii 2 i 3

- **Nadzór w zakresie wewnątrzspółnotowego obrotu prekursorami kategorii 2 i 3**

W 2025 roku przeprowadzono 1 kontrolę w zakresie wewnątrzspółnotowego obrotu prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 (w 2024 -3). Podczas czynności kontrolnych ustalono, że Kontrolowany dokonał zakupu prekursora narkotyków kat. 3 – aceton, który zgodnie z oświadczeniem stosowany był jako rozpuszczalnik substancji niepolarnych, w prowadzonej przez siebie działalności (tj. prowadzenia badań rozwojowych i badawczych oraz przeprowadzania pokazów).

- **Nadzór handlu prekursorami narkotyków prowadzonym pomiędzy Wspólnotą, a państwami trzecimi**

W 2025 i w 2024 roku nie stwierdzono obiektów, które prowadzą handel prekursorami z państwami trzecimi.

Działania w ramach ograniczania zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

W 2025 roku kontynuowano prowadzenie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów, dotyczących zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu środków zastępczych, czyli tzw. dopalaczy.

- **Kontrole obiektów stacjonarnych i sprzedaży internetowej**

Na terenie powiatu łęczyńskiego zarówno w latach ubiegłych jak i w roku 2025 r. brak było stacjonarnych obiektów prowadzących sprzedaż środków zastępczych tzw. sklepów z dopalaczami. Nie odnotowano sygnałów z Komendy Powiatowej Policji w Łęcznej o podejrzeniu wprowadzenia do obrotu środków zastępczych w obiektach stacjonarnych na terenie powiatu łęczyńskiego. Nie przeprowadzono kontroli interwencyjnych na wniosek Policji w związku z podejrzeniem wprowadzania dopalaczy, nie zabezpieczano produktów tzw. dopalaczy, nie pobierano również próbek do badań laboratoryjnych. Prowadzono monitoring stron internetowych pod względem oferowania środków zastępczych przez sprzedawców z terenu powiatu łęczyńskiego. Nie stwierdzono takich przypadków. Natomiast w związku z ukierunkowaniem działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2025 roku na nadzór nad wprowadzaniem i wytwarzaniem produktów z muchomora czerwonego zawierających w swoim składzie substancje muscymol i/lub kwas ibotenowy zakwalifikowanych jako środki zastępcze tzw. dopalacze na wniosek Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego przeprowadzone zostały 2 wyrwykowe kontrole w stacjonarnych sklepach z suplementami diety na terenie powiatu, nie stwierdzono wprowadzania do obrotu tego rodzaju produktów zawierających w swoim składzie substancje muscymol i/lub kwas ibotenowy ani też innych produktów mogących być środkami zastępczymi.

- **Zatrucia środkami zastępczymi i NSP**

PPIS w Łęcznej przy współpracy ze szpitalem i podmiotami leczniczymi zlokalizowanymi na terenie powiatu łęczyńskiego stale monitoruje zjawisko zatruć środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi. W latach 2019 - 2025 do PPIS w Łęcznej nie zgłoszono żadnego przypadku zatrucia środkami zastępczymi i/lub nowymi substancjami psychoaktywnymi.

- **Postępowania prowadzone wobec osób fizycznych w związku z przekazaniem spraw przez inne służby: Policję, Prokuraturę, Krajową Administrację Skarbową.**

W roku sprawozdawczym nie prowadzono postępowań wobec osób fizycznych w kierunku artykułu 52a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w związku z przekazaniem spraw przez inne służby: Policję, Prokuraturę. Nie nakładano zatem kary pieniężnej z art. 52a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

W latach 2020-2025 Prokuratura lub Policja nie przekazywała żadnych postępowań, nie prowadzono niszczenia środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, gdyż brak było takich substancji w dyspozycji PPIS w Łęcznej.

W 2025 roku w obszarze nadzoru nad przestrzeganiem zakazu produkcji i wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych nie wydawano decyzji administracyjnych.

- **Identyfikacja środków zastępczych**

W 2025 roku jak i latach poprzednich nie zabezpieczano produktów środków zastępczych.

- **Współpraca z organami ścigania (Policja, Prokuratura, Krajowa Administracja Skarbową) oraz podmiotami leczniczymi.**

W 2025 roku PPIS w Łęcznej z uwagi na brak przekazywanych przez organy ścigania: Policja i Prokuratura wyłączonych materiałów do odrębnego postępowania nie współpracował z tymi organami. PPIS w Łęcznej współpracował ze Szpitalem Powiatowym w Łęcznej a także z podmiotami leczniczymi na terenie powiatu łęczyńskiego w zakresie przypominania o obowiązku zgłaszania przez te podmioty podejrzeń zatruc środków zastępczymi.

➤ Podsumowanie

W roku sprawozdawczym nieprawidłowości stwierdzono w 22% obiektów skontrolowanych, tj. ponad 2-krotnie częściej niż w 2024 roku (9%). Wydano 2-krotnie więcej decyzji nakazowych 15 (w 2024 - 7).

W 2025 roku wydano 4 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej, w tym w 3 przypadkach dotyczyły one pylicy płuc: pylice górników kopalń węgla (w 2024 - 5).

W 2025 roku i latach poprzednich do PPIS w Łęcznej nie zgłaszano przypadków zatruc środkami zastępczymi i/lub nowymi substancjami psychoaktywnymi, nie stwierdzono także przypadków wprowadzania do obrotu środków zastępczych i/lub nowych substancji psychoaktywnych, co należy ocenić pozytywnie.

NADZÓR ZAPOBIEGAWCZY

Do zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej z zakresu zdrowia publicznego należy eliminowanie nieprawidłowości natury sanitarnej na każdym etapie procesu inwestycyjnego, począwszy od etapu planowania przestrzennego oraz projektowania architektoniczno-budowlanego i technicznego, poprzez realizację i dopuszczenie do użytkowania zrealizowanych obiektów budowlanych.

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy m. in.: opiniowanie i uzgadnianie w zakresie wymagań higieniczno - zdrowotnych:

- decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- planów ogólnych gmin,
- planów zagospodarowania przestrzennego,
- dokumentów w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko,
- dokumentacji projektowej,
- wniosków w sprawie udzielania zgody na odstępstwa od warunków technicznych oraz ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy,
- uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych,
- wydawanie opinii o spełnieniu wymagań fachowych i sanitarnych na podstawie przepisów szczególnych.

Nadzór nad procesem inwestycyjnym realizowany jest w oddziale zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w szczególności poprzez nadzorowanie na etapie realizacji przedsięwzięć oraz obiektów żywienia i żywności, ochrony zdrowia, użyteczności publicznej, w celu zapewnienia odpowiedniego standardu sanitarnego w tych obiektach oraz stosowania rozwiązań mających na celu ochronę zdrowia ludzi, np. w odniesieniu do:

- **projektów budowlanych** – kontrola zastosowania rozwiązań technicznych i technologicznych mających wpływ na zachowanie odpowiednich warunków sanitarnych i zdrowotnych. PSSE w

Łącznej w 2025 r. w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych uzgodniła 6 dokumentacji projektowych (w 2024 - 4), wszystkie zaopiniowano pozytywnie.

- **wydawania opinii w zakresie spełnienia warunków higieniczno-sanitarnych** w obiektach przekazywanych do użytkowania – w tym m. in. sprawdzenie czy obiekt zrealizowany został zgodnie z zatwierdzonym projektem budowlanym. W toku tego rodzaju postępowania stanowisko zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2025 r. uczestniczyło łącznie w kontrolach (m. in. dopuszczenie do użytkowania, kontrole obiektów w trakcie budowy) 16 obiektów (w 2024 – 17).
- W związku z czynnościami kontrolnymi wydano: 16 opinii w trybie art. 56 ustawy *Prawo budowlane* w sprawie dopuszczenia obiektu do użytkowania (w 2024 – 9), 4 opinie higieniczno-sanitarne w oparciu o art. 3 pkt 3 ustawy o *Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (w 2024 – 5) oraz 2 decyzje w oparciu o art. 25 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o *opiece nad dziećmi w wieku do lat 3* (w 2024 -1).

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej biorą udział:

- **w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko** (opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko) planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i zdrowie ludzi. W tym zakresie postępowania stanowisko zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2025 r. wydało 14 opinii (w 2024 -16);
- **opiniowania warunków realizacji przedsięwzięć** – odpowiednich środków technicznych w celu zminimalizowania oddziaływania przedsięwzięć na zdrowie ludzi w zakresie emisji hałasu, emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, wód i gleby. W toku tego rodzaju postępowania w 2025 r. uzgodniono warunki realizacji przedsięwzięć w 1 przypadku (w 2024 -1), uzgodniono pozytywnie;
- **w postępowaniu w sprawie przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** dla dokumentów, które są wymienione w art. 46 ustawy jw. (polityki, strategie, plany i programy w dziedzinie m. in. przemysłu, energetyki, transportu, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, turystyki, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin). W toku tego rodzaju postępowania stanowisko zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2025 r. wydało 21 opinii (w 2024 -14), wszystkie były pozytywne.

Do najciekawszych inwestycji dopuszczonych do użytkowania na terenie powiatu łęczyńskiego w 2025 r. można zaliczyć:

- przedszkole Publiczne w Łącznej ul. Wierzbowa
- żłobek publiczny Łącznej ul. Staszica
- hale sportowe przy szkołach podstawowych: w Piasecznie i Dratowie, gm. Ludwin oraz w Stawku i Garbatówce gm. Cyców.

➤ Podsumowanie

Liczba przeprowadzonych kontroli i wydanych opinii o spełnieniu wymagań higienicznych i zdrowotnych utrzymuje się na poziomie zbliżonym do roku 2024. Natomiast odnotowano wzrost wydawanych opinii w postępowaniu w sprawie przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Wiodącym celem pracy sekcji oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia PSSE w łącznej były działania zmierzające do zwiększenia świadomości zdrowotnej w zakresie utrzymania i wzmocnienia potencjału zdrowia oraz identyfikowania czynników szkodliwych. Cel ten został osiągnięty poprzez:

- koordynację programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, rodziców w środowisku szkolnym oraz środowisku lokalnym;
- realizację akcji ogólnopolskich i lokalnych skierowanych do ogółu społeczeństwa lub docelowych grup odbiorców;
- nawiązywanie partnerstwa w podejmowanych działaniach z podmiotami realizującymi zadania w zakresie zdrowia publicznego oraz ze środkami masowego przekazu.

W roku 2025 Państwowa Inspekcja Sanitarna w powiecie łęczyńskim realizowała następujące zadania:

✓ Realizacja programów edukacyjnych

Program „**Skąd się biorą produkty ekologiczne**”, skierowany do dzieci 5-6 letnich uczęszczających do przedszkoli oraz rodziców i opiekunów dzieci. Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Wdrożenie programu poprzedzone zostało wystosowaniem pism informujących o metodach i formach realizacji programu w roku szkolnym 2024/2025, przesłaniem online materiałów edukacyjnych (prezentacja multimedialna „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, scenariusze zajęć) oraz cyklem narad w 11 placówkach oświatowych omawiających realizację programu w roku szkolnym. Do placówek realizujących program wystosowano pismo informujące o linkach do filmów z webinariami #po1profilaktyka.

Program zrealizowano w 17 placówkach oświatowych. Programem objęto 685 dzieci pięciu i sześćioletnich, 484 rodziców i opiekunów oraz 47 realizatorów. Wdrożenie kolejnej edycji odbyło się poprzez wystosowanie pisma do dyrektorów szkół oraz koordynatorów programu, informującego o realizacji programu w roku szkolnym 2025/2026 oraz cyklem narad w 4 placówkach oświatowych omawiające realizację programu w bieżącym roku szkolnym.

Program „**Trzymaj Formę**” mający na celu zapobieganie otyłości i nadwadze wśród młodzieży szkolnej i dorosłych, oraz kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych i popularyzowanie aktywności fizycznej. W roku szkolnym 2024/2025 w realizacji programu uczestniczyło 1826 uczniów kl. V-VIII z 17 szkół podstawowych oraz 483 rodziców. Wdrożenie programu poprzedzono wystosowaniem listów intencyjnych dot. realizacji edycji programu w roku szkolnym 2024/2025 oraz wytycznych i zaleceń do placówek oświatowych. W ramach realizacji programu we współpracy z placówką oświatową i jednostką samorządową zorganizowano XVI edycję Powiatowego Konkursu Wiedzy o Zdrowiu Trzymaj Formę. Przedmiotem konkursu była promocja zdrowego stylu życia poprzez sprawdzenie wiadomości z zakresu zbilansowanej diety i aktywności fizycznej, udział w konkurencjach sportowych, przygotowanie pracy plastycznej – plakatu na jeden z tematów zawartych w regulaminie konkursu: „Mój sposób na zdrowie – odżywianie i aktywność fizyczna”, „Plakat na logo konkursu” oraz pracy literackiej „Moja rodzina dba o zdrowie”. W konkursie wzięło udział 27 uczniów z 9 szkół podstawowych. Zgłoszono 25 prac plastycznych oraz 12 prac literackich z 6 szkół podstawowych.

Wdrożenie kolejnej, XIX edycji odbyło się poprzez wystosowanie pism do dyrektorów szkół oraz koordynatorów programu, informujących o realizacji programu w roku szkolnym 2025/2026 oraz cyklem 6 narad w placówkach oświatowych. Udział w XIX edycji programu zadeklarowało 18 szkół podstawowych. Do realizowanego w ramach programu ogólnopolskiego Konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia Trzymaj Formę zakwalifikowano 69 uczniów z 7 szkół podstawowych.

Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS w roku 2025 w powiecie tęczyńskim miał na celu zapobieganie zakażeniom HIV wśród ogółu społeczeństwa. Cel ten był realizowany poprzez prowadzenie działań edukacyjnych w zorganizowanym w środowisku lokalnym punkcie informacyjnym (rozmowy indywidualne, propagowanie informacji o punkcie diagnostyczno-konsultacyjnym), cykl instruktaży skierowanych do różnych grup zawodowych; pracowników zakładów usługowych, pracowników oświaty, organizatorów i opiekunów wypoczynku młodzieży. Podstawowe informacje na temat HIV/AIDS oraz kampanii społecznej „Mój pierwszy raz” adresowanej do odbiorców pełnoletnich popularyzowane były za pośrednictwem strony internetowej PSSE, Facebooka oraz poprzez dystrybucję materiałów do placówek. Edukacją w zakresie profilaktyki zakażeń wirusem HIV objęto 1533 odbiorców, w tym 610 za pośrednictwem mediów.

Program edukacyjny „**Wybierz Życie – Pierwszy Krok**”, adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, dotyczył profilaktyki raka szyjki macicy. Miał na celu stworzenie świadomości zagrożenia rakiem szyjki macicy wynikającym z zakażenia wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV), oraz zainicjowanie dyskusji, dzięki której kobiety z pokolenia rodziców podejmą odpowiednie działania profilaktyczne i wykonają badanie cytologiczne. W roku 2024/2025 program realizowało 248 uczniów w 4 szkołach ponadpodstawowych, edukacją objęto także 14 nauczycieli. Wdrożenie trwającej edycji przeprowadzono poprzez wystosowanie pisma do dyrektorów szkół ponadpodstawowych z wytycznymi dot. realizacji programu w roku szkolnym 2025/2026 oraz zebranie deklaracji uczestnictwa w programie w bieżącym roku szkolnym. Udział w programie zadeklarowało 5 szkół ponadpodstawowych, w których zorganizowano narady omawiające realizację programu w bieżącym roku szkolnym.

Program edukacyjny „**Podstępne WZW**” adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, mający na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się zakażeń WZW typu A B i C. W roku 2024/2025 program realizowało 642 uczniów w 4 szkołach ponadpodstawowych, edukacją objęto także 10 nauczycieli. Wdrożenie trwającej edycji przeprowadzono poprzez wystosowanie pisma do dyrektorów szkół ponadpodstawowych z wytycznymi dot. realizacji programu w roku szkolnym 2025/2026, cykl narad w placówkach oświatowych oraz zebranie deklaracji uczestnictwa w programie w bieżącym roku szkolnym. Udział w programie zadeklarowało 5 szkół ponadpodstawowych.

Program edukacyjny „**Znamie! Znam je?**” adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, mający na celu popularyzację wiedzy na temat czerniaka. W roku 2024/2025 program realizowało 431 uczniów w 5 szkołach ponadpodstawowych, edukacją objęto także 12 nauczycieli. Wdrożenie trwającej edycji poprzedzone zostało wystosowaniem pisma do dyrektorów szkół ponadpodstawowych z wytycznymi dot. realizacji programu w roku szkolnym 2024/2025, 5 naradami w placówkach oświatowych oraz zebraniem deklaracji uczestnictwa w programie w bieżącym roku szkolnym. Udział w programie zadeklarowało 5 placówek oświatowych.

Program „**ARS, czyli jak dbać o miłość**”, zrealizowany po raz dwunasty miał na celu kształtowanie u młodzieży umiejętności chroniących przed używaniem alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych oraz zmniejszanie ryzyka utraty życia i zdrowia, z powodu ich używania. W XII edycji programu w roku szkolnym 2024/2025 uczestniczyło 256 uczniów z 4 szkół ponadpodstawowych. Zajęcia realizowano w szkołach według scenariuszy, w oparciu o materiały programowe – broszury i ulotki dla uczniów i ich rodziców. Wdrożenie kolejnej, XIII edycji odbyło się poprzez wystosowanie pisma do dyrektorów szkół oraz koordynatorów programu, informującego o realizacji programu w roku szkolnym 2025/2026 oraz cyklem narad w 2 placówkach oświatowych.

„**Bieg po zdrowie**” to program edukacji antytytoniowej adresowany do dzieci klas IV szkół podstawowych. Program ma na celu opóźnienie lub zapobieganie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży oraz pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego. Dziewiąta edycja programu cieszyła się zainteresowaniem kadry pedagogicznej, ze względu na zróżnicowane

metody aktywizujące, dostosowane do wieku odbiorców oraz układ zajęć stymulujących kreatywność i aktywność uczniów. W edycji programu w roku szkolnym 2024/2025 uczestniczyło 119 uczniów i 148 rodziców i opiekunów z 5 szkół podstawowych. We wrześniu 2025 roku pismem skierowanym do dyrektorów szkół, informującym o realizacji programu w roku szkolnym 2025/2026 rozpoczęto wdrażanie X edycji programu. Ponadto w 2 szkołach podstawowych zorganizowano narady omawiające realizację programu w bieżącym roku szkolnym.

Program edukacji antytytoniowej „**Czyste powietrze wokół nas**”, skierowany jest do dzieci w wieku przedszkolnym i ma na celu ukształtowanie właściwych postaw wobec palenia tytoniu u dzieci i ich rodziców. W roku szkolnym 2024/2025 program realizowało 15 placówek wychowania przedszkolnego. Oddziaływaniem objęto 678 dzieci 5-6 letnich, 405 rodziców i opiekunów oraz 46 nauczycieli. Program realizowano w oparciu o scenariusze zajęć zamieszczone w poradniku dla realizatora, metodą warsztatów dydaktycznych, z wykorzystaniem aktywizujących metod i form pracy. W ramach programu organizowano w placówkach oświatowych m. in.: konkursy plastyczne, quizy wiedzy, zabawy dydaktyczne o tematyce antytytoniowej, prelekcje dla dzieci i rodziców dotyczące zdrowotnych skutków inhalacji dymu tytoniowego. Treści programowe w niektórych placówkach rozszerzano o tematykę zanieczyszczenia powietrza spowodowanego spalaniem śmieci w przydomowych ogródkach oraz piecach, w tym udział w konkursie „Nie pal śmieci-zrób eko-zabawkę”. Wdrożenie kolejnej edycji programu odbyło się poprzez rozesłanie do dyrektorów placówek wychowania przedszkolnego wytycznych oraz pisma informującego o sposobach i formach realizacji programu w roku szkolnym 2025/2026. Ponadto w 4 placówkach oświatowych zorganizowano narady omawiające realizację programu w bieżącym roku szkolnym.

✓ Realizacja działań nieprogramowych

Profilaktyka zatruc grzybami była realizowana w czasie lata i jesieni w celu poprawy stanu wiedzy na temat bezpiecznego grzybobrania. W ramach realizacji przedsięwzięcia prowadzono działania informacyjno-edukacyjne skierowane do opiekunów/ wychowawców i uczestników wypoczynku letniego dzieci i młodzieży (listy intencyjne, instruktaż, dystrybucja materiałów) oraz ogółu społeczeństwa w punkcie informacyjnym oraz w PSSE. Opracowano i przesłano do 33 placówek oświatowych wytyczne i zalecenia dot. profilaktyki zatruc grzybami. Przeprowadzono 6 pogadank dla 104 odbiorców. Udzielano 25 porad grzybowych przez klasyfikatora grzybów świeżych i wydawano 9 atestów dopuszczające grzyby świeże do obrotu. Oddziaływaniem objęto 1690 odbiorców, w tym 827 za pośrednictwem mediów.

„**Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotyku**” wiązał się z zagadnieniami dotyczącymi antybiotykoodporności. Głównym celem kampanii było podniesienie świadomości społeczeństwa na temat zjawiska narastania i rozprzestrzeniania się oporności na antybiotyki wśród drobnoustrojów wywołujących zakażenia u człowieka. W roku 2025 działania informacyjne prowadzono za pośrednictwem strony internetowej i Facebooka, w PSSE (ekspozycja wizualna, rozmowy indywidualne, poradnictwo) oraz w placówkach oświatowych organizując spotkania edukacyjne. Nawiązano współpracę z placówkami ochrony zdrowia, prowadzono dystrybucję materiałów informacyjnych. W trakcie trwania kampanii oddziaływaniem ok. 572 odbiorców.

„**Europejski Tydzień Szczepień**” przebiegający w 2025 roku pod hasłem „Szczepienia chronią – zaufaj nauce”. Celem głównym kampanii było zwiększenia wiedzy na temat korzyści wynikających ze szczepień, podkreślenie ich znaczenia w zapobieganiu chorobom zakaźnym i ochronie zdrowia na każdym etapie życia oraz przeciwdziałanie skutkom spadku stanu zaszczepienia w rutynowych szczepieniach dzieci i młodzieży. W celu propagowania szczepień ochronnych nawiązano współpracę z kierownictwem podmiotów leczniczych, dyrektorami placówek oświatowych oraz jednostkami samorządu terytorialnego. Wykorzystywano również stronę internetową PSSE oraz strony internetowe partnerów (jednostki samorządowe, placówki oświatowe). Prowadzono działania edukacyjne w PSSE

oraz w 3 punktach informacyjnych zorganizowanych w środowisku lokalnym. Ogółem w trakcie kampanii oddziaływaniem objęto 1170 odbiorców, w tym 262 za pośrednictwem mediów.

Światowy Dzień Zdrowia. Tematem przewodnim kampanii w 2025 roku było hasło „Zdrowe początki, pełna nadziei przyszłość”, skupiające uwagę na zdrowiu matki i noworodka oraz priorytetowym traktowaniu zdrowia i dobrobytu kobiet. Działania edukacyjne obejmowały promocję zalecanych szczepień ochronnych dla kobiet w ciąży i obowiązkowych dla dzieci, promocję zdrowego stylu życia, w tym wykonywania zalecanych dla kobiet badań profilaktycznych. Do propagowania idei Światowego Dnia Zdrowia 2025 wykorzystywano głównie stronę internetową i facebooka PSSE, za pośrednictwem których informacje dotarły do około 282 odbiorców, 3 stoiska informacyjne zorganizowane w środowisku lokalnym (poradnictwo/rozmowy indywidualne, pogadanki) oraz ekspozycję wizualną przygotowaną w PSSE. Ponadto nawiązano współpracę placówką oświatową, udzielając wsparcia w organizacji Powiatowego Konkursu Recytatorskiego „Żyję zdrowo”. Ogółem działaniami objęto 1064 odbiorców.

Promocja szczepień ochronnych – działania skierowane do różnych grup odbiorców, promujące szczepienia ochronne, podkreślające znaczenie szczepień w walce z chorobami zakaźnymi:

- poradnictwo dot. korzyści zdrowotnych wynikających ze szczepień ochronnych udzielane telefonicznie, w PSSE, w obiektach wypoczynku dzieci i młodzieży, placówkach oświatowych, w punktach informacyjnych organizowanych podczas wydarzeń w środowisku lokalnym;
- ekspozycja wizualna, stoisko z materiałami informacyjnymi zorganizowane w PSSE
- działania (rozmowy indywidualne, poradnictwo dystrybucja materiałów) prowadzone w punktach informacyjno-edukacyjnym organizowanych w środowisku lokalnym
- popularyzacji treści za pośrednictwem internetu i facebooka
- koordynacja Programu szczepień przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego w szkołach (narady w placówkach oświatowych, spotkania edukacyjne, poradnictwo/rozmowy indywidualne)

Ogółem oddziaływaniem objęto 6387 odbiorców, w tym 4335 odbiorców za pośrednictwem mediów i prasy lokalnej.

Wybieraj bezpieczną żywność- kampania skierowana do grupy odbiorców w wieku od 18 do 55 lat, której celem jest zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności oraz zachęcanie do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. W ramach kampanii zorganizowano spotkania edukacyjne w placówkach oświatowych, przygotowano ekspozycję wizualną i kącik z materiałami w PSSE, prowadzono działania informacyjno-edukacyjne w punkcie informacyjnym zorganizowanym w środowisku lokalnym, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, popularyzowano treści za pośrednictwem strony internetowej oraz facebooka PSSE. Działaniami objęto 624 odbiorców.

Akcja „**Bezpieczny i zdrowy wypoczynek zimowy**”, adresowana jest do opiekunów i organizatorów zorganizowanego wypoczynku, w celu zapewnienia uczestnikom bezpiecznego i zdrowego spędzenia ferii zimowych. W tym celu przekazywano wytyczne i zalecenia w formie pism do organizatorów i kierowników wypoczynku. Dominującą formą edukacji było poradnictwo udzielane organizatorom i wychowawcom wypoczynku dzieci i młodzieży, skierowane do 18 wychowawców/opiekunów. W czasie akcji zimowej oddziaływaniem objęto 148 uczestników wypoczynku (młodzież w wieku 11-18lat), w tym prowadzono pokazy/ćwiczenia z wykorzystaniem alko i narkogogli, demonstrujące działania zmysłów człowieka po spożyciu substancji psychoaktywnych, pogadanki, poradnictwo/rozmowy indywidualne, dystrybucję materiałów edukacyjno-informacyjnych- rozdysponowano 1300 szt. ulotek. Zamieszczono informację na str. internetowej PSSE oraz na facebooku. Oddziaływaniem objęto 936 odbiorców, w tym 554 odbiorców medialnych.

Akcja „**Bezpieczny i zdrowy wypoczynek letni**” adresowana jest do organizatorów i opiekunów wypoczynku oraz dzieci i młodzieży uczestniczącej w koloniach lub półkoloniach w okresie wakacyjnym. Akcja ma na celu podnoszenie świadomości w zakresie zasad zdrowego stylu życia,

współczesnych zagrożeń zdrowotnych oraz bezpieczeństwa podczas wakacji. W celu wdrożenia działań prozdrowotnych przekazywano wytyczne w formie pisemnej do 9 organizatorów wypoczynku, udzielono instruktaży 41 wychowawcom i opiekunom. Działania edukacyjne, w tym: pogadanki, quizy wiedzy, pokaz/ćwiczenia z wykorzystaniem alko i narkogogli skierowano do 327 odbiorców (dzieci i młodzież). Podczas działań informacyjnych dystrybuowano materiały (ulotki, broszury) wykorzystywane podczas pracy z uczestnikami wypoczynku. Rozdysponowano 1753 szt ulotek oraz 4 prezentacje multimedialne. Ponadto prowadzono działania skierowane do ogółu społeczeństwa. W czasie akcji letniej oddziaływaniem objęto 2018 odbiorców, w tym 926 odbiorców medialnych.

„Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem tytoniu” działania mające na celu ograniczenie narażenia na dym tytoniowy (w odniesieniu do czynnego i biernego palenia tytoniu) Polaków, poprzez między innymi zmianę postaw społecznych wobec palenia tytoniu. W ramach zadania prowadzono: miesięczny monitoring aktualnej sytuacji dotyczącej realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych w miejscach użyteczności publicznej, w tym w zakładach opieki zdrowotnej, szkołach i placówkach oświatowych, pomieszczeniach zakładów pracy. Skontrolowano 333 obiekty pod kątem przestrzegania zakazu palenia tytoniu. Ponadto organizowano obchody Światowego Dnia bez Tytoniu (31 maja) i Światowego Dnia Rzucania Palenia (20 listopada).

„Światowy Dzień bez Tytoniu – „E-papierosy to manipulacja”. Głównym celem kampanii była ochrona młodych ludzi przed wpływem przemysłu tytoniowego. W ramach działań profilaktycznych realizowanych w powiecie łęczyńskim przygotowano 3 ekspozycje wizualne oraz kącik z materiałami edukacyjnymi w PSSE, udzielono instruktaży w placówkach oświatowych oraz na stoisku informacyjnym zorganizowanym podczas imprezy masowej, prowadzono dystrybucję materiałów informacyjnych. W celu dotarcia do szerszego grona odbiorców opublikowano informacje na stronie internetowej PSSE oraz Facebooku, zorganizowano 3 wystawy tematyczne. Działaniami objęto 1642 odbiorców, w tym 266 za pośrednictwem mediów.

„Światowy Dzień Rzucania Palenia - Nowe formy stare pułapki”. W 2025 r. kampania skierowana była głównie do osób w wieku 15-19 lat, ich rodziców i nauczycieli. W czasie tego wydarzenia zachęcano osoby palące papierosy do podjęcia prób zerwania z nałogiem oraz prowadzono działania edukacyjne mające na celu zwiększenie świadomości społecznej dot. skutków zdrowotnych, ekonomicznych i społecznych używania produktów nikotynowych. W ramach realizacji interwencji prowadzono poradnictwo/rozmowy indywidualne, organizowano spotkania edukacyjne w 6 placówkach oświatowych, przygotowano ekspozycję wizualną w PSSE, zamieszczono informację na stronie internetowej PSSE oraz 6 postów na fb psse, prowadzono dystrybucję materiałów informacyjnych. Nawiązano współpracę z placówkami oświatowymi. W 8 placówkach oświatowych zorganizowano narady podczas których omówiono realizację interwencji w 2025 roku. Działaniami objęto 1285 odbiorców, w tym 848 za pośrednictwem mediów.

Profilaktyka uzależnień od narkotyków i innych środków psychoaktywnych była realizowana poprzez realizację działań informacyjnych prowadzonych w obiektach wypoczynku dzieci i młodzieży, w placówkach oświatowych oraz na stoiskach informacyjnych organizowanych w środowisku lokalnym: pokazów/ćwiczeń z wykorzystaniem alko i narkogogli prezentujących upośledzenie zmysłów po spożyciu środków psychoaktywnych, z których skorzystało 328 odbiorców głównie młodzieży, kącików edukacyjnych i form wizualnych, instruktaży i porad, dystrybucji materiałów informacyjnych. Informacje na temat szkodliwości i zagrożeń spożywania środków zastępczych zamieszczano na stronie internetowej i fb psse. Prezentowana tematyka skierowana była do 2060 odbiorców.

Mając na celu promocję zagadnień dotyczących zdrowia i wychodząc naprzeciw potrzebom środowiska realizowano wiele zagadnień wynikających z bieżących, potrzeb takich jak: promocja zdrowego stylu życia, profilaktyka grypy, inwazyjnej choroby meningokokowej, covid-19, chorób sezonu letniego- bąblowica, borelioza, wścieklizna, profilaktyka wszawicy, chorób układu pokarmowego, chorób

zakaźnych (WZW typu A B C, gruźlica, pasożyty, choroby bakteryjne), chorób nowotworowych, negatywnych zjawisk fizycznych i chemicznych, bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, cyberuzależnienia. Podejmując współpracę z placówkami nauczania, podmiotami leczniczymi, mediami lokalnymi stosowano różnorodne formy edukacji, t.j. instruktaże, rozmowy indywidualne, formy wizualne, prezentowanie tematyki w mediach, rozdawnictwo tematycznych materiałów edukacyjnych.

W zakresie działalności oświatowo-zdrowotnej i promocji zdrowia nawiązano współpracę ze:

- Starostwem Powiatowym w Łęcznej, Urzędem Miejskim w Łęcznej, Urzędami gmin w Cycowie, Ludwinie, Milejowie, Spiczynie, Puchaczowie: współpraca w prezentowaniu wytycznych i zaleceń dot. profilaktyki
- Zakładami opieki zdrowotnej, placówkami oświatowo-wychowawczymi: wspólna realizacja interwencji programowych i nieprogramowych, przekazanie wytycznych dotyczących realizacji bieżących zagadnień oz, pozyskanie partnerów do realizacji zadań;
- Zakładami usługowymi: współpraca w realizacji profilaktyki HIV/AIDS, wirusowego zapalenia wątroby typu C;
- zakładami pracy współpraca w prezentowaniu wytycznych i zaleceń dot. promocji szczepień ochronnych;

➤ Podsumowanie

Działania oświatowo-zdrowotne podejmowane przez Sekcję Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE w Łęcznej opierały się na realizacji kierunków wytyczonych przez Głównego Inspektora Sanitarnego, Lubelskiego Wojewódzkiego Państwowego Inspektora Sanitarnego, z uwzględnieniem potrzeb społeczności lokalnej. Działania te realizowane były poprzez realizację interwencji programowych oraz interwencji nieprogramowych. Prowadzone były głównie w placówkach oświatowych i placówkach podmiotów leczniczych. Ponadto działania informacyjno-edukacyjne kierowano do ogółu społeczeństwa, głównie za pośrednictwem stron internetowych, Facebooka oraz punktów informacyjnych organizowanych podczas imprez o zasięgu powiatowym.

W ramach nadzoru działalności oz w podległych placówkach przeprowadzono 49 wizytacji oceniających realizację programów prozdrowotnych, zorganizowano 86 narad omawiających realizację programów i akcji prozdrowotnych.

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba zachorowań i hospitalizacji z powodu grypy w pow. tęczyńskim w 2024 i 2025 r.	5
Wykres 2. Sezonowy rozkład zachorowań na grypę w pow. tęczyńskim w 2025 r.	6
Wykres 3. Zachorowania wywołane wirusem SARS-CoV-2 w pow. tęczyńskim w 2024 i 2025 r.	7
Wykres 4. Wskaźnik zapadalności na COVID-19 w pow. tęczyńskim w 2024 i 2025 r.	7
Wykres 5. Wskaźnik zapadalności na krztusiec w pow. tęczyńskim w 2024 i 2025 r.	8
Wykres 6. Zachorowania na RSV w pow. tęczyńskim w 2024 i 2025 r.	8
Wykres 7. Wskaźnik zapadalności na boreliozę w pow. tęczyńskim w 2024 i 2025 r.	9
Wykres 8. Wirusowe zakażenia jelitowe w pow. tęczyńskim w 2025 r.	11
Wykres 9. Zachorowania na gruźlicę w powiecie tęczyńskim w 2024 i 2025 r.	12
Wykres 10. Zapadalność na gruźlicę w powiecie tęczyńskim w 2024 i 2025 r.	12
Wykres 11. Nadzór nad obiektami żywnościowo-żywnościowymi w 2024 i 2025 r.	20
Wykres 12. Struktura produkcji pierwotnej w powiecie tęczyńskim w 2025 roku	24
Wykres 13. Nadzór sanitarny nad produkcją pierwotną w pow. tęczyńskim w 2024 i 2025 r.	25
Wykres 14. Obiekty użyteczności publicznej objęte nadzorem w 2025r w pow. tęczyńskim	31
Wykres 15. Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia w 2024 i 2025 r.	32
Wykres 16. Próbkę wody ciepłej pobrane w kierunku bakterii Legionella sp. w 2024 i 2025r.	34
Wykres 17. Nadzór sanitarny nad obiektami użyteczności publicznej w pow. tęczyńskim w 2024 i 2025r.	37
Wykres 18. Nadzór sanitarny nad szkołami i innymi placówkami oświatowo-wychowawczymi w roku 2024 i 2025	38
Wykres 19. Stan higieniczno-sanitarny i techniczny w skontrolowanych budynkach szkół i innych placówkach oświatowo wychowawczych w 2025 r.	39
Wykres 20. Warunki do utrzymania higieny osobistej w skontrolowanych szkołach i innych placówkach oświatowo- wychowawczych w 2025r.	40
Wykres 21. Warunki do utrzymania higieny osobistej w skontrolowanych szkołach i innych placówkach oświatowo- wychowawczych w 2025r.	41
Wykres 22. Stan posiadania raportów z pomiarów natężenia oświetlenia w skontrolowanych szkołach w 2025 r.	43
Wykres 23. Stan infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w skontrolowanych szkołach w 2025r.	43
Wykres 24. Stan zapewnienia opieki zdrowotnej w skontrolowanych szkołach w 2025 r.	45
Wykres 25. Stan zapewnienia opieki stomatologicznej w skontrolowanych szkołach w 2025 r.	45
Wykres 26. Struktura zatrudnienia w nadzorowanych zakładach według klasyfikacji działalności podstawowej PKD w powiecie tęczyńskim w 2025 roku.	47
Wykres 27. Liczba obiektów w ewidencji oraz liczba skontrolowanych zakładów i zrealizowanych kontroli w zakresie warunków higienicznych i zdrowotnych środowiska pracy oraz nadzoru nad chemikaliami w 2024 i 2025 roku	47
Wykres 28. Liczba osób pracujących w przekroczeniach normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy w 2024 i 2025 roku.	52
Wykres 29. Liczba obiektów w których stwierdzono nieprawidłowości oraz liczba wydanych decyzji nakazujących usunięcie uchybień i decyzji o nałożeniu opłaty.	53
Wykres 30. Liczba zgłoszonych podejrzeń choroby zawodowej i prowadzonych postępowań w sprawie chorób zawodowych oraz liczba wydanych decyzji o rozpoznaniu choroby zawodowej i decyzji o braku podstaw do rozpoznania choroby zawodowej w 2024 i 2025 roku.	54

**CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI**

